CHRISTOPHORI CELLARI SMALCALDIENSIS NUCLEUS GEOGRAPHIAE...

Christoph Cellarius, Pietro Francesco : de Rossi

Digitized by Google

6
15-D
27

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
7
9 G
42

6 - 15. D. 27

BB
VIII
55

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Biblioth. Eccl. et Schol. Piarum
S. Pantaleonis

Ex legato Rev.mo Dni Franci. de Rubeis

CHRISTOPHORI CELLARI
NVCLEVS
GEOGRAPHIÆ
ANTIQVÆ ET NOVÆ.
VNVS ORBIS NON SVFFICIT
IENÆ
Apud Iohannem Bielckium
1676

CHRISTOPHORI CELLARI
SMALCALDIENSIS
NUCLEUS GEOGRAPHIÆ ANTIQVÆ ET NOVÆ,
Exhibens
Cujuslibet Provinciæ
Metropolim, Regiam, Portus, Emporia, Fortalitia, Academias, Gymnaſia, &c.
Cum
Rerum memorabilium, quæ hic illic geſtæ ſunt, ſuccincta explicatione,
& Indice Locorum copioſiſſimo.

JENÆ,
Sumptibus BIELCKIANIS.

ANNO M DC LXXVI.

Digitized by Google

[illegible]

Digitized by Google

Sacri Protoſynedrij
Saxo-Vinarienſis
EMINENTISSIMO
PRÆSIDI,
Ceterisq; Graviſſimis
ASSESSORIBUS,
Patronis Maximis:

Digitized by Google

): (o): (

Perquam Magnifi-
co, & magnarum rerum
uſu vere Nobiliſſimo
DOMINO
VOLCMARO
HAPPIO, JC.
*Sacri Palatii Cæſa-
rei Comiti, & Illuſtriſsimi
Regiminis, quod Vinariæ eſt,*
***Vice - Cancellario Spe-
ctabiliſſimo:***

Digitized by Google

*Magnifico itidem atq; Nobi-
liſsimo Domino*

JO. PHILIPPO
SCHMIDIO, JC.

**Conſiliario Aulico Saxo-Vi-
narienſi Splendidiſſimo:**

Digitized by Google

SUMME QUOQUE REVEREN-
DO ATQUE EXCELLEN-
TISSIMO DOMINO

CONRADO
von der Lage/

SS. Theol. Lic. Con-
cionatori Aulico Saxonico,
Superintendenti, & Eccleſiæ Vi-
narienſis Paſtori Primario
Vigilantiſſimo,

MO-

Digitized by Google

MONUMENTUM PIETATIS, OBSERVANTIÆ ET GRATITUDINIS

P.

Auctor

)(4 Do-

Digitized by Google

Domini Magnifici,

Patroni Venerandi,

ABùtor aucto-ritate Veſtra & benevolen-tia, dum Geographi-co huic Compendio Celebratiſſimum No-men Veſtrum præfi-xum cupio. Quod ſi libellus tum mole grandior, tum cura & arte limatior prod-iiſſet, excuſatius me facturum fuiſſe, mi-nuſ-

Digitized by Google

nuſq; moleſtiæ dedicationem habituram non prorſus diffido. Sed Vos ipſi eſtis, Patroni Optimi, qui a prolixitate ad compendia me deduxiſtis, & cum Scholam noſtram nuperrime novo Collega augeretis, mihi quoq; negotium dediſtis, ut cum Univerſali Hiſtoria Geographiam *quoq; juven-*

Digitized by Google

tuti explicarem. Non enim vos latet, quantum damni hactenus divinis humaniſque ſcientiis, præſertim vero utiliſſimo Hiſtoriarum ſtudio, rerum Geographicarum ignoratio attulerit. Quamvis vero vehementer dubitem, an exaſciato Veſtro judicio atq; cenſuræ ſatisfecerim: fore tamen non deſpero, ut

pa-

Digitized by Google

patrocinium libelli ſuſcipiatis, cujus auctorem hactenus auctoritate Veſtra tam egregie defendiſtis. Humili itaque obſervantia rogo obteſtorque, ut pro more Veſtro, ideſt, benigne ac benevole accipiatis opuſculum, quo tum Veſtra erga me ingentia beneficia Orbi deprædicata, tum meam gratitudinem

atque obſervantiam declaratam volui. Hoc ſi impetratum à Vobis fuerit, habebo & quod mihi gratuler, & quod æternum Vobis debeam. Vivite, Patroni Maximi, cum Eccleſiæ, tum Reipublicæ, tum Vobis ipſis felices, & inpoſterum quoque Muſas meas Vobis habete quam commen-

Digitized by Google

mendatiſſimas. Scribebam Vinariæ ipſis Idibus Octobris ∞ Iↄc LXXV.

Digitized by Google

PRÆFATIO.

QUæ nova nunc facie Geographia prodit, neſcio, utrũ tam rei, quam ordinis & methodi novitate Novi Compendii nomen tueri ac ſuſtinere poſſit. Licet enim non paucæ urbes, caſtella, flumina aliæque memorabiles res huic opuſculo acceſſerint, quæ quis fruſtra in aliis libellis requiſiverit: nolo tamen de his quicquam

dicere, quæ ſponte tandem, quod ſpero, ſe legentibus probabunt. De methodo ſolum & ordine adjicere nonnihil viſum fuit faciendum. Dum ſecula & homines immutantur, ipſa quoq; Orbis terrarum facies non leviter commutatur; ut longe aliam hodie, quam olim, præ ſe ſpeciem ferat. Diſtingui itaque inter *Veterem* & *Novam Geographiam* omnino oportuit, ut illa lectioni Claſſicorum Scriptorum, id eſt, veterum Hiſtoricorum Poëtarumque, &c. inſerviret; hæc præſentis ſeculi, & quæ in eo ſunt, dominiorum, imperiorum &c. rationem habeat. In

Ve-

Digitized by Google

veteris Orbis deſcriptione non novos ſcriptores, ſed paris vetuſtatis Geographos ac Hiſtoricos ſecuti ſumus, quo factum fuit, ut antiquos teſtes recentium, quamvis Clariſſimorum Virorum, auctoritati ſubinde anteponeremus. Sunt enim, ut exemplo me explicem, qui *Mycalen* oppidum Cypri faciunt, ut idem prælium Græcorum, quo apud Cyprum e regione Eurymedontis Pamphyliæ fluvii Perſarum claſſem vicerunt, poſſet etiam apud Mycalen commiſſum dici. Sed quæ veſtigia illius oppidi in antiquitate? Nulla ſane deprehendo, &

Dio-

Diodorus. Siculus lib. xi.cap. 34. omnem novitatem, quæ Cornelio forſàn Nepoti excuſando (in Cimone cap. 2.) invenitur, fortiter diſpellit Μυκάλην τῆς Ἰωνίας, *Mycalen Iöniæ*, non Cypri, appellans, quæ nomen prælio iſti acerrimo largita fuerit. Nec minus nonnunquam in oppidis ὁμωνύμοις invenio deviatum eſſe, dum, ut alio exemplo utar, Antiochi Magni cum Romanis prælium ad Magneſiam illam factum ſcribunt, quæ ad Mæandrum fluvium fuit, cum potius *Magneſia ſub Sipylo monte*, ut Strabo appellat, intelligenda ſit, quod Antiochus proxime

an-

ante prælium μετεστρατοπέδευσεν ἀμφὶ τὸ ὄρος τὸ Σίπυλον, *caſtra habuit ad Sipylum montem*, Appiano in Syriacis reſtante fol. 75. Præprimis circa *Philippos*, diverſarum urbium nomen, halucinatos tam veteres, quam noſtræ ætatis ſcriptores deprehendo. Quid enim frequentius in Geographorum libellis legitur, quam quod *in Philippicis & Pharſalicis campis Pompejus à C. Julio Cæſare; Caſſius & Brutus à Cæſare Auguſto bellis civilibus fuerint profligati?* Nec noſtro demum ita ſcriptum fuit ſeculo; ſed & multa antiquitatis monumenta idem præ ſe erroris ferunt.

Google

ferunt. Quis crederet Virgilium Ovidiumq; (at quantos Poëtas & quam peritos rerum Geographicarum!) nominis ſimilitudine defraudari potuiſſe, illum quidem I. Georgicorum v. 490. hunc XV. Metamorph. v. 828. ſeq. ut diverſos Philippos, & Theſſaliam cum Thracia confunderent? Et ne ſolos Poëtas ita luſiſſe putes, en Florum addo accuratum cetera in locorum notatione ſcriptorem, qui Bruto & Caſſio eandem, quàm Cn. Pompejo, *arenam fatalem* lib. IV. cap. 7. attribuit. Quis non fidat auctoritati tantorum? Sed quo minus fidei habeam, Alexan-

dri-

pere, ſicut primus quoq; mihi auctor atq; monitor conſcribendi libelli fuit. Id autem eſt, quod maxime vereor, ne multitudo quaſdam urbes, caſtella, flumina nobiliora &c. memoriæ meæ ſubduxerit, quod eo facilius fieri potuit, quo animum ad compendia propenſiorem, dum ſcripſimus, habebamus. Spero tamen ſufficere *Compendio* & *Nucleo*, quæ poſuimus, quamvis non Geographico commentario. His itaq; utere, Benevole Lector, & ſi quid in rebus tam multis, variis ac diverſis erratum fuit, benigne interpretare & vale.

NU

NUCLEUS GEOGRAPHIÆ ANTIQUÆ ET NOVÆ.

GEographia eſt notitia Globi Terraquei, cujus rotunditas ex inæqualitate dierum & noctium, præprimis ex conica umbræ terreſtris figura in eclipſi Lunari demonſtrari poteſt. Talis enim umbra non poteſt, niſi corporis rotundi, eſſe. Non vero intelligenda eſt rotunditas accuratiſſima & Geometrica, (talem enim montes altiſſimi cum vallibus impediunt) ſed qualis in grano piperis, aut malo aurantio deprehenditur. Dividi Globus Terraqueus commodiſſime poteſt tripliciter: Mathematice, Phyſice, Politice. De ſingulis

Digitized by Google

tem umbram Meridianam diverſo tempore habent, Septentrionalem & Meridionalem: *Heteroſcii* in Zonis Temperatis, quibus umbra meridiana ad alterutram plagam perpetuo cadit: *Periſcii* in Zonis Frigidis, ubi, quod æſtivo tempore perpetuus dies eſt Sole Horizontem non egrediente, fit, ut umbra in circulum quaſi redeat. *Antiſcii*, qui contrariam umbram habent vel ſemper, quales reſpectu Europæ ſunt omnes, qui ultra Tropicum Capricorni verſus Auſtrum habitant; vel certo tempore, ut Arabiæ Felicis quidam incolæ, qui Pompeji arma in Græciam ſecuti Lucano III. verſ.248.dicuntur

Umbras mirati nemorum non ire ſiniſtras.

2. reſpectu ſitus & cohabitationis, atque ſic ſunt *Antipodes*, noſtræ terræ prorſus oppoſiti: *Antœci*, qui eandem longitudinem, eandemque latitudinem trans Æquatorem habent,

Digitized by Google

bent, quam nos habemus cis eundem, & vice verſa: *Periœci*, qui in eadem nobiscum Zona ſub eadem Poli elevatione habitant circumcirca; ſed in ſpecie, qſ. κατ' ἐξοχὴν, qui longitudine 180. graduum, id eſt, integri ſemicirculi a nobis diſcrepant.

Quod ut intelligatur, Longitudo & Latitudo locorum paucis explicanda eſt. *Longitudo* eſt tractus ab occaſu in ortum, cujus menſura eſt Æquator. Quia vero omnis circulus in 360. gradus dividitur; gradus vero in 60. minuta; hinc eadem ſupputandi ratio in Geographia uſurpatur. Utinam vero certius eſſet initium ſupputationis, & vel tandem Geographi in Meridiani primi conſtitutione conſentirent! Maximus enim hic diſſenſus eſt, plurimorum tamen in eo concordia, ut inter Braſiliæ litora & Canarias inſulas hunc principem Meridianum ducant vel per Teneriffam aut Palmam Canarias; vel

Digitized by Google

per aliquam de Cabo Verde, aut etiam Flandricarum Inſularum.

Lougitudo vero loci alicujus invenitur in Globo vel Mappa, ſi ex Polo per locum datum linea ad Æquatorem continuetur: quem in Æquatore gradum ſecabit, is quæſita loci longitudo erit.

Latitudo vero eſt tractus ab Æquatore verſus alterutrum Polum, ejusque menſura eſt Meridianus, ad quem ſi locus datus in Globo applicatur, gradus Meridiani diſtantiam illius loci ab Æquatore i. e. quæſitam latitudinem demonſtrabit. Coincidit autem Latitudo loci cum Poli elevatione ejusdem loci quoad quantitatem. Cum vero duo ſint Poli, Latitudo quoque duplex eſt, Septentrionalis, ab Æquatore verſus Septentrionem: & Auſtralis, ab Æquatore verſus Polum Antarcticum.

Hinc magnitudo Terraquei Globi cognoſci poteſt, ſi ſuppoſueris cujus-

juslibet majoris circuli gradum (quod mutatio Elevationis Poli confirmat) in terra abſolvere 15. milliaria Germanica. Quod ſi 360. gradus (totidem conſtare circulum ſupra diximus) per 15. multiplicaveris, proveniet ambitus noſtri Orbis, nempe 5400. milliaria Germanica.

Porro huc pertinet diviſio in Cardines, *Orientem* Oſt: *Occidentem* Weſt: *Meridiem* Sud: *Septentrionem* Nord / unde venti cardinales nominantur, *Eurus* ſeu *Subſolanus* Oſtwind: *Zephyrus* ſeu *Favonius* Weſtwind: *Auſter* ſeu *Notus* Sudwind: *Boreas* ſeu *Aquilo* Nordwind. Intermedii à nautis numerantur 28. ex quibus quatuor præcipui ſunt *Cæcias* NordOſt: *Vulturnus* SüdOſt: *Caurus* NordWeſt: *Africus* SüdWeſt.

CAPUT II.

De Diviſione Orbis Phyſica.

Digitized by Google

PHyſice Globus Terraqueus dividitur in partes terreſtres & aquas. Terreſtres ſunt

1. *Continens*, terra mari non diremta, ſeu ex qua in aliam ſicco pede tranſiri poteſt, ſicut v.g. Germania eſt continens reſpectu Italiæ, non vero reſpectu Britanniæ.

2. *Inſula*, quæ eſt undique mari cincta. Inſularum aliæ ſunt majores, ut *Britãnia, Laurentii, Sumatra, Borneo* &c. aliæ mediocres, ut *Hybernia, Sicilia, Sardinia, Creta, Ceilon, Hiſpaniola, Cuba*: quædam parvæ, ut *Selandia* Daniæ, *Majorica* Hiſpaniæ, *Corſica, Eubœa, Cyprus, Helenæ* &c. Tandem minores aliæ ſunt innumerabiles, ex quibus eas tantum adducere viſum eſt, quæ collective enunciantur, ceu ſunt *Canariæ, Virides, Aſores* ſeu *Flandricæ* in Oceano Atlantico: *Orcades* ſupra Scotiam: *Ægates* & *Æoliæ* ad Siciliam: *Strophades* in Jonio mari: *Cyclades* & *Sporades* in Ægæo: *Maldivæ*,

Digitized by Google

divæ, Moluccæ & *Philippinæ* in Indico Oceano: *Inſulæ Salomonis* in mari Pacifico, &c.

3. *Peninſula* ſive *Cherſoneſus*, maximam partem mari cincta, aliqua tamen continenti cohærens. Nobiliores ſunt *Peloponeſus*, *Cherſoneſus Cimbrica*, *Taurica*, *Aurea*.

4. *Iſthmus*, anguſta terra, qua continenti peninſula adhæret. Et totidem ſunt Iſthmi, quot peninſulæ, præprimis celebrantur *Corinthiacus*, & *Panamenſis* Americam Septentrionalem Meridionali jungens.

5. *Mons* eſt portio terræ ſenſualiter globoſa, cujus ſuperficies inæqualiter diſtat a centro tendentiæ. Montium altiſſimus creditur *Picus* eſſe in inſula Teneriffa, quæ una ex Canariis ſeu Fortunatis eſt: huic ſuccedunt *Atlas*, *Ætna*, *Caucaſus*, *Æmus*, &c. Montes quidam etiam ſunt *ignivomi*, ut *Ætna* non tantum veterum Poetarum fabulis, ſed inſi-

gni quoque clade, quæ menſe Majo 1537. Siciliæ illata eſt, admodum famoſus. Deinde *Veſuvius* Campaniæ incendio ſuo Plinium avunculum, ſuffocans, nec minus 1632. furibundus fuit, neque nuperrime minari deſiit. Porro *Hecla* Islandiæ, & permulti alij in India Orientali & Occidentali, quos deſcribit Varenius Geogr. Gen. a p. 101. Montes, qui longo tractu progrediuntur, *Juga* dicuntur, cujusmodi ſunt *Pyrenæi* montes, *Alpes*, *Apenninus*, *Taurus*, *Caucaſus*, *Riphæi*, *Carpatici*, montes *Lunæ*, juga *Peruviana* omnium longiſſima, &c.

6. *Promontorium*, hodie *Cabo*, quaſi caput, mons eſt in mare prominens. Celebria promontoria ſunt Siciliæ tria, *Pelorum*, *Pachynum*, *Lilybæum*: Peloponneſi *Maleum*, quod *Aureum* piratæ a ſpoliis vocabant. *Mycale* ad Joniam: Africæ *Cabo Verde*, celebratiſſimumq; *Bonæ Spei*, &c.

7. *Por-*

7. *Portæ* ſunt anguſti tranſitus per montes, rupes, aut inter rupem & mare. Græci *Pylas* vocant, item στενά: Latini *fauces, clauſtra.* Notiſſimæ ſunt *Thermopylæ* in Græcia Xerxis prima clade famoſæ, quarum ſitum deſcribit Appianus in *Syr. fol. 70. Gr.* ſunt præterea *Ciliciæ pylæ, Italiæ fauces* ad Alpes, *portæ Caſpiæ,* &c.

Partes aqueæ ſunt

1. *Mare*, Generis nomen, cujus Species ſunt *Oceanus, Sinus, Fretum, Lacus.*

2. *Oceanus* eſt mare Orbem habitabilem circumfluens, die offenbare See. A regionibus, quas alluit, varie nominatur, ut *Atlanticus, Æthiopicus* (uterque nautis Mare del Nort dicitur, quamvis minus proprie,) *Indicus, Hyperboreus,* &c. aut a qualitate ſua, ut *Mare Pacificum* (del Zur nautis) quo ex America in Orientalem Indiam placido curſu navigatur.

3. *Sinus* (vulgo Golfo & Baya) eſt

excurſus marium in terram. Eſtque vel *oblongus*, ut mare Mediterraneum, Sinus Arabicus, Perſicus, &c. vel *latus*, ut Gaditanus, Mexicanus, Gangeticus, &c.

4. *Fretum* eſt anguſtia maris, Straſſe/ Canal. Celebriora freta ſunt Herculeum ſeu Gaditanum, Britannicum, (das Canal) Danicum (der Sund) Siculum, Helleſpontus, Boſporus Thracius & Cimmerius, Fretum Magellanicum, le Maire, Waigats, &c.

5. *Lacus* eſt copia aquarum undique terris cincta, navigabilis, plerumque fluvium recipiens iterumq; emittens. Quidam eorum Maris nomen retinent, ut *mare Geneſareth* ſeu Galilææ, *mare Mortuum*, quorum illud Jordanem recipit emittitque; hoc tantum recipit. Præterea huc pertinent (*Mæotis palus*,) *Lacus Lemanus* Rhodanum per ſe transmittens. Maximus vero lacuum eſt *Ma-*

re Caſpium ſeu Hyrcanum, (hodie Mare de Sola) quod perperam veteres ſinum Oceani ſeptentrionalis credebant eſſe. Quod ſi navigationis patiens non eſt, potius *Stagnum*, quam lacus, appellari meretur.

Poſſent quoque flumina, thermæ, acidulæ, ſalinæ adjungi: verum quia per ſe ſunt notæ ſignificationis, malumus, ſi digna erunt, ad ſingula loca, ubi inveniuntur, horum quoque mentionem facere.

CAPUT III.

De Diviſione Orbis Politica.

POlitice tandem Orbis dividitur ſecundum imperia, regna, dominia, nationes &c. e. g. in *imperium Romanum*, *Perſarum*, *regnum Hiſpaniæ* &c. aut in regiones & nationes, v. g. *Indiam*, *Scythiam*, *Parthiam*, *Sy-*

Digitized by Google

Syriam &c. Singula infra explicabuntur ordine. Et quia hæc tam diverſa dominia quatuor maximis partibus includuntur omnia, *Europa* ſcil. *Aſia*, *Africa* & *America*; non abs re erit illarum hoc loco diviſionem & terminos appoſuiſſe.

Europam a ſeptentrione & occaſu terminat Oceanus, a meridie mare Mediterraneum; ab ortu mare Ægæum, Propontis, Pontus Euxinus, Mœotis palus cum fluvio Tanai, ſupra quem Europæ & Aſiæ termini confuſi incertique ſunt.

Aſia terminos habet ab occaſu communes cum Europa: ab ortu & ſeptentrione Oceanum: a meridie clauditur Oceano Indico, ſinu Arabico, Iſthmo Ægypti, & parte maris Mediterranei.

Africa eſt magna peninſula undique Oceano Atlantico, Auſtrali, Indico, ſinu Arabico, mari Mediterraneo clauſa præter exiguam Ægypti par-

partem, qua continenti Aſiæ adhæret.

America omnium maxima pars ſpeciem referens duarum peninſularum communi Iſthmo cohærentium. Terminos habet undique Oceanum, ſaltem freta Magellanicum & Anian: ſed verſus ſeptentrionem ejus facies nondum eſt ſatis cognita.

De ſingulis diſtincte. Auſpicaturi vero ex Europa partes ejus conſtituimus ab occaſu in ortum progrediendo Hiſpaniam, Galliam, Belgium, Britanniam, Germaniam, Daniam, Sueciam, Poloniam, Hungariam, Daciam, Illyricum, Italiam, Græciam, Turciam Europæam, Moſcoviam. Singula capita ſingulæ partes nobis dabunt.

CAPUT IV.

De Hiſpania.

HIſpania hic omnem regionem, quæ inter Pyrenæos montes, Ocea-

Digitized by Google

Oceanum occidentalem & fretum Herculeum eſt, & ſic ipſam Portugalliam quoque complectitur.

Hiſpania Antiqua.

OLim Hiſpania Romanis erat vel *Citerior* ſive *Tarraconenſis*, inter Pyrenæos montes, Durium fluvium & Virgitanum ſinum latiſſime patens: vel *Ulterior*; & hæc iterum vel *Bætica* a freto Gaditano ad fluvium Anam; vel *Luſitania* inter Anam Oceanum ac Durium terminata.

Tarraconenſis urbes erant *Tarraco* a Cn. & P. Scipionibus condita, *Carthago Vetus*, Punica colonia, Oſca, & *Pompejopolis* tropæum Pompeji in bello cum Sertorio; *Ilerda*, ad quam Cæſar cum Pompeji legatis conflixit: & hæ omnes cis Iberum. Transfluvium in ripa eſt *Cæſarauguſta* & *Julia Celſa*, utraque colonia Romana: *Calaguris* bello Sertoriano famæ domita. Ad Durii fontes *Numantia* forti-

titu-

titudinis exemplum Romanis bellis notiſſimum: ad Mediterraneum mare *Saguntus* excidio ſuo bellum Punicum II. accendens: *Dianium* Sertorij receptaculum: *Carthago Nova* Punico bello II. a Scipione capta. *Celtiberi* inter Iberum & Anum fluvium late habitabant, *Cantabri* vero inter naſcentem Iberum & Oceanum, qui inde Cantabricus dicitur.

Bæticæ ſunt *Corduba* Senecæ & Lucani patria: *Munda*, ad quam Cæſar Pompeji liberos profligavit: *Hiſpalis*, hodie Sevilla: *Italica*, ſcil. colonia, Silij Italici patria, & in vicina inſula *Gades*, Tyriorum colonia.

Luſitaniæ caput erat *Auguſta Emerita*, Auguſti Cæſaris colonia: inde *Ulyſippo* (hodie Liſabon) quam Strabo & Solinus ab Ulyſſe conditam exiſtimant.

Fluvij majores ſunt *Iberus* & *Sicoris*, hodie Xucario, in Mediterraneum mare; *Bætis*, *Anas*, *Tagus*, *Du-*

Digitized by Google

Durius in Oceanum ſe exonerantes.

Promontoria ſunt *Calpe* ad fretum, cui in Mauritaniæ litore *Abyla* reſpondet, & hæ ſunt famoſæ illæ *columnæ Herculis*: Promontorium *Sacrum* (hodie Cabo Vincentii) in extremo occidente.

Hiſpania Nova.

POſtquam Romanis Hiſpaniam Gothi, & Gothis Mauri Saraceni, & his iterum Chriſtiani ſucceſſu temporis eripuerunt, factum eſt, ut in plura regna minora, prout quiſque partem Barbaris eripuerat, vetus Hiſpania divideretur, quæ tandem in quatuor præcipua coaluere iterum.

I. CASTILIÆ, cujus caput *Madrit*, regia ad hunc diem Hiſpanorum, deinde *Toletum* Archiepiſcopi ſedes, *Complutum* & *Salmantia* Academiæ, *Murcia* & *Granata* olim capi-

capita regnorum, *Sevilla* emporium ad Bætim fl. cum portu *S. Lucæ, Compoſtella* Galliciæ, peregrinationibus inclyta, *Oviedo*, & portus Cantabrici Oceani *Bilbao* & *S. Sebaſtian. Merida* ad Anam (Auguſta Emerita) & *Gibraltar* portus ad fretum, *Carthagene* (Carthago Nova) portu inſtructa.

II. ARRAGONIÆ, cujus metropolis *Saragoſſa* ad Iberum (olim Cæſarauguſta) & præterea *Barcellona*, *Valentia*, *Tarragona*, *Tortoſa*, quarum quælibet portu claret. Tota Catalonia regni Arragonici pars erat, in qua *Perpignan*, &c.

III. NAVARRÆ ad Pyrenæos montes, in quo regia ſedes fuit *Pompelona* (Pompejopolis) Reliqua oppida ſunt fere obſcura.

* Hodie Arragoniæ & Navarræ regna maximam partem Caſtiliano acceſſere, & proprios reges habere deſierunt. Inde enatum eſt Hiſpaniæ regnum hodiernum, quod ma-

malunt *Hiſpanicum*, quam Caſtilianum vocari.

IV. PORTUGALLIÆ, quæ denuo a Caſtilianis 1640. defecit. Metropolis eſt *Lisbona*, emporium totius Europæ maximum ad Tagi oſtia: Præterea *Setubal* portus Lisbonæ vicinus; *Portus* ad Durii oſtium, *Conimbria* Academia, *Brigantia* Ducum olim ſedes, hodiernorum Regum mater.

Inſulæ Hiſpanicæ ſunt *Gades* ſeu Cadix in Oceano portum habens & Navale: *Baleares* (Majorca & Minorca) & *Ebuſus* ſeu Yvica cum *Ophiuſa* in mari Mediterraneo.

CAPUT V.

De Gallia.

GAllia a meridie Pyrenæos montes cum Mediterraneo mari: ab occaſu Oceanum Aquitanicum: a ſeptentrione Britannicum Ocea-

Digitized by Google

rum cum Belgio habet: ab ortu Germaniam, Helvetiam, Alpes.

Flumina Galliæ majora ſunt *Rhodanus*, *Garumna*, *Ligeris* (Loire) & *Sequana* (Seine) Prior in Mediterraneum mare: reliqui in Oceanum devolvuntur.

Gallia Vetus.

GAllia Romanis erat vel *Ciſalpina*, quæ hodie pars Italiæ eſt; vel *Transalpina* & proprie dicta, & hæc iterum vel *Braccata* ſeu *Narbonenſis* ad mare Mediterraneum; vel *Comata*, & hoc ſubdividebatur in *Aquitanicam* inter Ligerim & Pyrenæos: *Lugdunenſem* ad Rhodanum & ſupra Ligerim: *Belgicam* a Sequana ad Scaldim, vel ipſum Rhenum.

NARBONENSIS cito in Romanorum poteſtatem venit, unde *Provincia Romana* κατ' ἐξοχὴν appellata fuit. Urbes habebat *Narbonam*,

Digitized by Google

nam, emporium ad extremum Gallicum ſinum: *Arelaten* tribus Conciliis & regno inde cognominato ſatis celebrem ad Rhodani ante oſtium divortia: *Maſſiliam* ſtudiis & bonis moribus florentem, coloniam Phoccoorum: *Aquas Sextias*, a thermis & Sextio Calvino conditore appellatas, qui *Salyes* populos ibidem ſubegerat.

AQUITANIÆ populi inter multos erant *Bituriges*, *Lemovices*, *Arverni*, quorum urbes *Avaricum* & *Gergoviam* Julius Cæſar expugnavit. *Burdigala* (hodie Bordeaux) Auſonii patria Synodo Burdigalenſi nomen dedit.

LUGDUNENSIS Galliæ (quæ & CELDICA dicitur) urbes ſunt *Vienna*, antiqua Allobrogum metropolis. *Allobroges* vero ſunt inter Alpes & Rhodanum ſub lacu Lemano (Genever See) ubi hodie eſt Sabaudia & Delphinatus. Deinde *Lugdu-*

num

num Rom. colonia, patria Claudii Cæſaris, ſedes Irenæi. Porro huc pertinent *Ædui*, primi ex Gallis Romanorum amici, quorum *Auguſtodunum* eſt; *Sequani* Romanorum hoſtes infenſiſſimi, quorum urbem *Alexiam* Cæſar flammis delevit: *Pariſii*, qui jam tum Strabonis ætate colebant urbem *Lutetiam*.

* *Belgium* cap. ſequente dabimus.

Gallia Nova.

NOvæ Galliæ a Belgio & Ciſalpina diſtinctæ nobiliores provinciæ ſunt.

1. *Picardia*, vicina Belgio, cujus metropolis eſt *Amiens*: *Bauvois*, olim Bellovacum.

2. *Francia*, ubi *Pariſii* ſive *Lutetia* ad Sequanam, regia ſedes & caput nationis, etiam Academia: *Verſailles* arx amœniſſima regiam aulam non raro detinens deliciis ſuis.

3. *Cham-*

Digitized by Google

3. *Champagne*, ubi *Rheims*, *Sedan*, *Melun*, & *Fontaine belleau*.

4. *Beauſſe* inter fluvios Loire & Seine, ubi eſt *Orleans* (Aurelia & Aurelianum) nobilis Academia.

5. *Normandia*, in qua *Roan* (Rotomagus) emporium : *Cadomum* (Caen) Academia.

6. *Bretaigne* in angulo Oceani, ubi *Nantes* Academia & emporium portu præditum : *Rennes* mediterranea urbs: *Vannes* vero & *Breſt* portubus celebres ſunt, a quorum ultimo prope abeſt promontorium *Gobaum*.

7. *Anjou*, ubi *Angiers* (Juliomagus) ad Ligerim, & *Saulmur* (Salmurium) ambæ Academiæ: *Tours* (Turonum) itidem ad Ligerim.

8. *Poictou* (Pictavia) ubi eſt *Poictoirs* S. Hilarij Epiſcopatu nobilis.

9. *Xantoinge*, ubi *Sainctes*, & *Rochelle* (Rupella) maritima urbs ſtupenda obſidione Reformatis 1628. erepta.

10. *Guien-*

10. *Guienne*, cujus caput eſt *Bordeaux*, emporium navium in Garumna appulſu felix.

11. *Languedoc*, ubi *Toloſa*, urbs magna & Academia: *Narbona*, antiquum fortalitium: *Montpelier* (mons Peſſulanus) Academia ad ſinum Gallicum.

12. *Provence*, in qua *Arles* ſeu Arelate: *Avignon* (Avenio) Academia, ubi ſedes Papalis fuit ab 1306. ad 1377. Supra hanc eſt *Orange* (Arauſio) quæ principatui quoque nomen dedit. Porro ad mare ſunt *Aix* (Aquæ Sextiæ) & *Marſeille* ſeu Maſſilia & tandem *Toulon* portus Mediterranei maris clariſſimus.

13. *Dauphine* (Delphinatus) ubi *Lion*, vetus Lugdunum, & *Valentia*: *Grenoble* ſeu Gratianopolis.

14. *Piedmont* ad Alpes verſus Italiam ex parte tantum Galliæ eſt: pars enim major, quæ metropoles habet, ad Italiam pertinet.

Digitized by Google

15. *Sabaudia* (Allobrogum regio) ubi *Cambrai* & *Geneva* ad lacum Lemanum, libera civitas, Johannis Calvini ſedes. Quandoque Aurelia Allobrogum appellatur.

16. *Burgundia* Inferior ſeu Ducatus (nam Superior ſeu Franche Comte, in qua *Dole* Academia & *Beſanco* metropolis ad Hiſpanos pertinet, quamvis ante ſeſquiennium a Gallis occupata) urbes habet *Chalons*, *Auſtun* (Auguſtodunum) *Doyon*.

17. *Bourbon*, ubi urbs hujus nominis eſt *Bourbon*, & *Clermont*.

* *Metz*, *Verdun* & *Toul* in finibus Lotharingiæ Romano Imperio pridem erepta nunc Galliæ accenſentur.

Inſulæ Gallicæ ſunt *Stœchades* in mari Mediterraneo: *Iſle de Rez* apud Rupellam: *Belle Iſle* ad Britaigne ſuperiori anno Belgarum claſſe aliquoties territa.

CA-

CAPUT VI.

De Belgio.

BElgium hic tam late cum antiquis non extendimus, ut quicquid inter Sequanam, Rhenum, Oceanum, & Juram montem eſt, & ſic magnam quoque Galliæ, Germaniæ & Helvetiæ partem complectatur: ſed XVII. provincias illas intelligimus, quæ inter Germaniam, Galliam & Oceanum Britannicum ſitæ ſunt, & hodie partim libertate gaudent, partim regiæ Hiſpani Gallive poteſtati ſubſunt.

Belgium Antiquum.

ANtiquorum incolarum nomina ferme ſunt 1. *Morini* ad fretum Britannicum, ubi *portus Icius* (hodie Cales) & urbs *Geſoriacum* fuit. 2. *Ba-*

Digitized by Google

tavi in inſulis & divortijs Rheni, vulgo Hollandi. 3. *Menapij* Brabantiæ & Flandriæ populi. 4. *Sicambri* ad ripam Rheni pars Geldriæ & Zutphania, ad Cliviæ uſque Ducatum. 5. *Bructeri*, Tranſyſalani. 6. *Eburones*, Leodicenſes, Lütticher. 7. *Atrebates*, ubi hodie eſt Arras, &c.

Belgium Novum.

HOdie Belgium in *Hiſpanicum* & *Confœderatum* dividitur. Hiſpanis parent X. provinciæ, licet multæ urbes, a Gallis præcipue, ſint ereptæ. Sunt vero maximæ ex his provinciis

1. FLANDRIA, ubi *Gandavum* (Gent) urbs eximiæ magnitudinis, Caroli V. & Ferdinandi I. incunabulis clara: *Brugg* amœniſſima: *Ypern* Epiſcopalis ſedes: *Duacum* (Douay) Academia: *Oſtende* triennali obſidione Hiſpanorum ab 1601. ad 1604. celebrior facta: *Dünkirch* por-

portus Gallorum munitiſſimus ab Anglis nuper venditus. Præterea *Cortryck*, *Oudenarde*, *Tornay*, &c.

2. BRABANTIA, cujus caput eſt *Antwerpia* (Antorff) emporium inſigne ad Scaldim: *Bruxellæ* (Brüſſel) Gubernatoris Hiſpanici ſedes: *Lovanium* (Löven) Academia: *Mechlen* tribunali clara & Juridico conventu: *Herzogenbuſch* & *Breda* egregia propugnacula Principum Arauſiacorum virtus expugnavit, hoc quidem 1589. illud 1629. & Galli urbem *Maſtrich* in confinio Leodicenſium 1674.

Reliquæ provinciæ minores ſunt, nempe Artois, ubi *Arras*, *S. Omar*: Hennegau, ubi *Mons*, *Cammerik*: Geldriæ pars, in qua *Rurmund* & *Geldra*. Sed *Namur*, *Lüzenburg*, *Limburg*, & provinciarum, & urbium nomina ſunt. Ex ſuperioribus ſi additur Marchionatus Antwerpienſis, Dynaſtia Mechlinenſis, utrumque in medio

Brabantiæ ſolo: decem numero habebuntur Provinciæ.

Belgium *Confœderatum* (ſic dictum a libertatis fœdere contra tyrannidem Hiſpanicam 1579. Ultrajecti inito) ſeptem provincias continet:

I. Hollandiam, ubi *Ambſtelodamum* emporium nulli ſecundum: *Lugdunum Batavorum* (Leyden) quod 1574. obſidionem gravem ſuſtinuit, nunc Academia floret: *Dordracum*, (Dortrecht/ Dort) Synodo Reformatarum Eccleſiarum 1618. celebre. *Haga Comitum* (Haag) ubi Senatus Ordinum Generalium habetur. Præterea *Harlem*, *Briel*, *Alckmar*, *Horn*, *Roterdam*, *Delft*, *Enkuſen*, civitates nitidæ.

II. Selandiam, ubi Mittelburg & Fliſſingen/ utraque portu optimo inſtructa, hæc etiam ſic munita, ut clavis Oceani Belgici cenſeatur.

III. Friſiam Occidentalem, Weſt-Frießland / (nam Orientalis ad Ger-

ma-

maniam pertinet) in qua ſunt *Lewarden*, *Worcum* & *Franecker* Academia.

IV. Zutphaniam, ubi *Zutphan* urbs, *Groll*, *Bredefort*, cum parte Geldriæ, in qua ſunt *Arnheim*, *Niemegen*, *Grave* 1674. a Batavis poſt operoſam obſidionem recuperata.

V. Ultrajectinam, cujus metropolis eſt *Ultrajectum* (Utrecht) Academia clarum, & *Ammersfort*.

VI. Tranſyſalanam (Ober-Yſſel) ubi *Deventria* Gymnaſio inſignis, *Swoll* emporium, *Cœverden* propugnaculum & clavis Gröningenſis provinciæ, nuper a Gröningenſibus ſtrategemate recuperatum, *Campen*, &c.

VII. Gröningen, provincia, urbs, Academia ejuſdem nominis eſt. Sola hæc urbs 1672. Galli ſociorum impetum ac obſidionem fortiſſime ſuſtinuit.

Flumina Belgij ſunt *Scaldis* (die

Schelde) ad Antwerpiam: *Moſa* (Maſe) & *Rhenus*, qui parens eſt aliorum *Yſel*, *Leck* & *Waal*, & ſuum inde nomen amittit.

Portus denique & navalia præter urbes Selandiæ & Flandriæ maritimas habentur *Texel*, *Vlie*, *Schelling*, omnes ad Oceanum Friſium, quibus via ex Oceano patet Ambſtelodamum. Nomen vero hi portus habent a vicinis inſulis.

CAPUT VII.

De Britanniæ Regno.

BRitannicum Regnum eſt totum inſulanum, & ex tribus diſtinctis regnis conſtat, Anglico, Scotico in magna inſula Galliæ ex ſeptentrione oppoſita, quæ Magna Britannia dicitur: & Hibernico in inſula occidentaliore Hibernia.

Bri-

Britannia Antiqua.

ANtiquitus Magna Britannia *Albion* dicta paucas vel nullas urbes habebat, ſiquidem, Strabone teſte, nemora Britannis pro urbibus fuere: *Eboraci* tandem Spartanus in Severi vita c. 19. mentionem fecit. Cæſar Julius primus Romanorum ex Morino portu in hanc inſulam cum exercitu trajecit, & *in Cantiis* ſolum, qui proximi ſunt inter fretum & fluv. *Tameſin* populi, res quaſdam geſſit. Longius progreſſus Claudius Cæſar Agricolâ duce. At Adrianus, Antoninus Pius, & Septimius Severus ad Scotiam uſque penetrarunt, quam, ut Spartianus in horum vitis auctor eſt, muris transverſis ab inferiore Britannia ſejunxerunt, ſic obicem barbarorum incurſionibus ponentes. Silveſtris erat inſula, & *Caledonius*

nius ſaltus, Romanorum terror, quem alij in ſola Scotia ponunt, totam pene occupabat. Tacitus quoque *Caledoniam* videtur regnum Scotiæ appellare.

Status Britannicarum Inſularum Novus.

IN tria regna hæ inſulæ dividuntur, quæ vero hodie ſub unius ſunt imperio. Ex his eſt

I. ANGLIA, meridionalis pars inſulæ Britannicæ majoris, a freto in ſeptentrionem porrecta ad oppidum *Barwick* in litore Oceani Germanici, ſeu ad fluvium *Twede*. Metropolis & ſedes regia eſt *Londinum* ad fluvium Tameſin (Temſſe) celebre emporium. Archiepiſcopales ſedes ſunt duæ, *Cantaburry* (Cantuaria) non procul a freto Belgico, Lanfranco & Anshelmo Epiſcopis nobilitata: & *Ebo-*

Eboracum (ſive York, unde ſecundo genitus regis filius princeps de York dicitur) verſus Scotiam. Duæ quoque ſunt inclytæ Academiæ, *Oxfort* (Oxonia) cui lumen additit Edoardus Pococke, Orientalium Lingg. Profeſſor: & *Cantabrig.* Portus & emporia præterea celebrantur *Hull* & *Yarmuth* verſus ortum & ſeptentrionem: *Pleymuth* & *Briſtol* verſus Galliam: *Dovern* quoque portus eſt ad fretum Belgicum. Inſulæ ſunt in meridionali mari *Vectis* (Wight) Stuarti regis captivitate nota: in occidentali *Mona* ſeu Man, verſus Hiberniam.

Ceterum Anglia in duas magnas provincias dividitur, Cambriam ſeu *Walliam* (unde primogenitus regis filius princeps Walliæ dicitur) ad mare Hibernicum: & *Loegriam* huic oppoſitam. Utraque in ſuperiorem & inferiorem, ſeu ſeptentrionalem & meridionalem ſubdividitur.

II. SCOTIA, quæ a fluvio Twede ad fines inſulæ ſeptentrionales excurrit, caput regni habet *Edenburg* ad Oceanum Orientalem. Archiepiſcopales ſedes & Academiæ ſunt *Glaſquo* & *S. Andreas*. *Aberdona* quoque Academiam habet, ſed portum meliorem. Inſulæ ad occaſum adjacent *Hebrides* plus minus XXX. Ad ſeptentrionem vero *Orcades* XL. amplius numero.

III. HIBERNIA (Irrland) regiam quondam, nunc Archiepiſcopalem ſedem habet *Armach*, quam Jacobus Uſſerius ſuo in Orientales literas ſtudio condecoravit. Deinde eſt *Dublin*, urbs munita, portus, emporium, Academia, etiam ſedes Proregis. Præterea *Wexford* & alia oppida.

CA-

CAPUT IIX.

De Germania.

GErmania inter Oceanum, Belgium, Galliam, Italiam, Hungariam, Poloniam terminatur. Dividenda nobis pro more erit in Veterem & Novam: & illa iterum in Cisrhenanam & Transrhenanam.

Germania Antiqua Cisrhenana.

IN hac erant *Ubii*, Colonienſes: *Treviri*, qui id nominis retinent: *Vangiones* ad Wormatiam: *Nemetes* ad Spiram, Speyr: *Mediomatrici*, Lotharingii: *Tribocci*, Alſati, im Elſaß / &c.

Germania Antiqua Transrhenana.

I. INter Rhenum & Viſurgim erant *Uſipii* ſeu *Uſipetes*, & quidem ad

Digitized by Google

Rhenum, ubi Luppiam recipit: Inter Luppiam & Amiſiam amnes *Teutoburgenſis* ſaltus fuit, in quo Quinctilius Varus cum tribus legionibus cæſus eſt, Tacit. 1. Annal. 60. Porro *Marſi* quoque inter illos amnes fuerunt: *Tenchteri* vero inter Uſipios & Lanum: *Mattiaci* circa Marpurgum: *Catti* pariter Haſſi: *Dulgibini*, Padelbornenſes: *Angrivari* circa Mindam: *Chamavi*, Oſnabrugenſes & Bremenſes: ab Albi ad oſtia Viſurgis *Chauci*, vel *Cauchi*, &c. licet inter tot diſcordes ſententias & varias populorum transmigrationes hæc ex conjecturis potius, quam certis argumentis ſtatuantur omnia.

II. Inter Mœnum, Rhenum & Danubium: *Seduſii* circa Darmſtadt: *Marcomanni* ad Nicri ripam utramque, quibus in Bohœmiam, cedentibus ſucceſſerunt *Alemanni* (forſan a lacu Lemano) colluvies Gallica. *Harudes* ad ripas Tubaris, Tauber.

III. In-

III. Inter Albim & Viſtulam. Late ſe hic ad Oceanum diffundebat gens *Svevorum*. Diſtincte vero nominantur 1. *Cimbri* in Cherſoneſo, Holſati, ubi etiam *Teutones*, *Saxones*, *Angli*. 2. *Varini*, Meklenburgenſes. 3. *Carini* Pomerani. 4. *Langobardi* inter Albim & Oderam, ubi nunc Marchia Brandeburgenſis. 5. *Semnones* ex parte Luſati. 6. *Hermunduri* Miſniæ ac Voigtlandiæ partem incoluiſſe putantur, quibus 7. *Quadi* proximi erant a Palatinatu ſuperiore ad Moraviam extenſi: 8. *Cheruſci* Brunſuicenſes & Luneburgenſes putantur fuiſſe, ubi reliquiæ ſunt *Hercyniæ* famoſæ ſilvæ.

IV. Intra Danubium & Alpes eſt 1. *Vindelicia* a lacu Brigantio ſive Acronio (Bodenſee) & monte Abnoba ad Ænum fl. continetq; Schwaben/Beyern. 2. *Rhætia*, magis inalpina, ab Helvetia ad Atheſin, Tirol, Griſones Graupünter/ in finibus Italiæ.

liæ. 3. *Noricum*, inter Ænum, Danubium, Alpes & Pannoniam, continet Saltzburg / Auſtriam, Steyermarck / Carinthiam.

Urbes priſcis Germanis nullas fuiſſe, ex Tacito notum eſt: caſtella quædam memorantur a Germanis partim, partim a Romanis extructa, e. g. *Mattium*, *Magontiacum*, &c.

Germania Nova.

INcipimus ab AUSTRIACIS provinciis, e quibus 1. eſt Auſtria, cujus caput *Vienna* (Wien) Imperatoria ſedes & Academia, 1529. a Turcis fruſtra obſeſſa. Poſt hanc eſt *Linz*, emporium ad Danubium, *Neuſtadium*, &c. 2. Stiria, ubi Grâtz Archiducum quondam ſedes: *Rackelsburg* munimentũ Turcis oppoſitum. 3. Carinthia, in qua *S. Viti* metropolis, & *Villach*. 4. Carniola, ubi Laubach / Creinburg locus munitus. 5. Tirol, ab

ab arce *Terioli* inalpina nomen habens. Metropolis eſt Inſprugk / Archiducum ſedes: *Tridentum* ad Atheſin Concilio ſuperiori ſeculo notum & epiſcopatu. Vicinus his eſt Archiepiſcopatus Salzburgenſis a metropoli Saltzburg appellatus.

Excipit BAVARIA, quæ epiſcopales ſedes habet *Paſſau*, & *Ratisbonam* (Regenſpurg) illam pacificationis initiis 1552. hanc comitiis Imperii, cujus libera urbs eſt, inclytam. Porro celebrantur *Monachium* (München) pulcerrima Electoris ſedes: *Ingolſtadium* Academia & urbs munitiſſima. PALATINATUS Superior etiam huc ſpectat, in eoque Neuburg & Sultzbach Principum domicilia: *Lavinga* ad Danubium Gymnaſii olim ſedes, cujus Heilbrunnerus acZæmanus Profeſſores erant, a Pontificiis vero 1618. deletum fuit.

Proxime ſequitur SUEVIA, cujus eſt *Ulm* ad Danubium, *Auguſta*

Vin-

Vindelicorum (Augſpurg) Confeſſione Proteſtantium celeberrima: *Nördlinga* clade Suecica 1634. inſignis: *Rotbweil*, ubi Juridicus Imperii conventus eſt: & *Dillinga*, Jeſuiticâ Academia & Epiſcopi Auguſtani ſede nobilis.

Non procul abeſt WURTENBERGENSIS Ducatus, cujus caput *Stutgart* eſt, Ducum ſedes: *Tübinga*, Academia Ducali collegio celebris.

FRANCONIA nunc ſe aperit, ad quam pertinet *Herbipolis* (Würtzburg) Epiſcopi ſedes & Academia: *Wertheim* Comitum ſedes: Königshofen munitiſſimum oppidũ: Schweinfurt/ libera civitas: *Bamberga* Epiſcopi ſedes: *Rotenburg* ad Tubarim, & *Winsheim* liberæ civitates. Inclyta *Noriberga*, Germaniæ ornamentum, in hoc quoque confinio eſt, cui *Altorfium* paret, Academia celebris. Franconiæ pars eſt quoque Ducatus

CO-

COBURGENSIS, cujus oppida ſunt *Coburg*, Ducum olim ſedes, & Gymnaſii etiam hoc tempore: *Heldburg*, cujus Magnus Gerhardus, nondum Jenenſis Profeſſor, Superintendens fuit, *Königsberg*, *Römbild* &c.

Comitatus quoque HENNEBERGICUS quædam Franconiæ portio eſt, ubi *Schleuſinga* Comitum olim habitatione, etiamnum Gymnaſio clara: *Meinunga* Regiminis Saxonici (ante diviſionem Principatûs) domus: *Sula* armorum officinis referta: *Masfeldum*, arx munita & ſedes ultimi Principis Hennebergici: Zillbach venationibus amœniſſima, Ducum Vinarienſium ſeceſſus. Huc pertinebat olim *Smalcaldia* fodinis & officinis ferrariis dives, etiam conventu Principum Proteſtantium 1537. & Articulis Symbolicis ibi conſcriptis inclyta. Nunc paret Landgrafiis Haſſo-Caſſellanis.

In conſinio Franconiæ eſt quoque *Mar-*

Digitized by Google

Marchionum Brandeburgenſium quidem tractus, in quo Anſpach & *Bareuth* Principum ſunt ſedes, & hæc poſterior etiam Gymnaſio 1664. exornata. Præterea *Culmbach*, *Heilsbrunn* Cœnobium in Gymnaſii formam redactum, *Curia* (Hof) &c.

In tractum RHENANUM ex Franconia divertimur, ubi 1. occurrit ALSATIA, Elſaß/ quæ vel *Superior* eſt continens *Colmar*, *Sletſtadt*, &c. vel *Inferior*, in qua *Landau*, *Hagenau*, &c. omnes Imperii civitates, ſed a Gallis nuper oppreſſæ. In finibus Alſatiæ eſt quoque *Argentoratum* (Straßburg) Academia & mercatu urbs illuſtris & libera: & Epiſcopatus Argentoratenſis, in quo Elſaß-Zabern ſedes Epiſcopi eſt, *Molsheim* vero Academia Jeſuitica. Supra Alſatiam eſt *Brisgovia*, in eaque *Friburgum* Academia, & *Briſach* a Bernhardo Vinarienſi Duce 1638. captum, nunc in Gallorum eſt poteſtate.

Con-

Confines quoque ſunt LOTHARINGIA, cujus caput eſt *Nancy*, emporium: & Comitatus MOMPELGART a munito oppido hujus nominis appellatus. Poſſidetur a Ducibus Würtenbergicis.

Præterea in Rhenano tractu eſt MARCHIONATUS BADENSIS, in quo *Baden* & *Durlach* utraque Marchionum ſedes: & quatuor Electoratus:

I. PALATINUS (die Unter-Pfaltz) cujus metropolis eſt *Heidelberga* Electoris ſedes & Academia: *Simmern*, etiam Principum ſedes erat, ut taceamus *Bipontum* (Zweibrück) *Birckenfeld*, *Lautereck*, *Lutzelſtein*, & alias quaſdam civitates ſeparatis Palatinorum lineis nomen largientes. *Frankenthal* & *Manheim*, munitiſſima oppida: Philipsburg vero eſt Gallorum receptaculum.

Vicinæ ſunt Epiſcopales urbes, ſed liberæ, *Worms* & *Spira* (Speyr) illa

Apo-

Apologiâ Lutheri 1521. hæc tribu
nali Imperii, quod Cameram vocan
inclyta. Libera quoq; eſt *Heilbrunn.*

II. MOGUNTINUS, cuju
caput *Moguntia* (Maintz) ſedes Ele
ctoris & Academia: *Aſchaffenburg*
Ingelheim Caroli M. aliquando ſe-
des.

Non longe abeſt *Francofurtum ad*
Mœnum, libera civitas, mercatu &
Imperatorum coronatione nobiliſ-
ſima.

III. COLONIENSIS, ubi
Colonia Agrippina ſeu Cöln / Colonia
nempe auſpiciis Agrippinæ, quæ Clau-
dii Cæſaris uxor fuit, deducta, nunc
Academiam quoque habet: *Bonna*
ſedes Electoris. *Leodicenſis* Epiſco-
patus quoque huc pertinet, in quo
eſt Lüttich / cujus arcem Galli nuper-
rime occuparunt: præterea *Huy, Di-*
nant &c.

IV. TREVIRENSIS. Hujus
caput eſt *Auguſta Trevirorum* (Trier)
jam

jam a noſtris recuperata ejecto Gallorum præſidio. Poſt hanc eſt Coblentz munitum oppidum, & caſtrum *Ehrenbreitſtein*.

Succedit Rheno vicina HASSIA, quæ ſi juxta Principum ſedes dividatur, eſt 1. *Caſſel*, urbs munita cujus Principibus ſubeſt *Hirſchfeld* Abbatiæ nomine, & Ziegenhain munitiſſimum oppidum, &c. *Marpurgum* quoque, quod Academiam habet, huc pertinet.

2. *Darmſtadt*, etiam Landgrafiorum ſedes, qui inſuper poſſident *Giſſam* munimentis & Academia celebrem: *Ruſſelsheim* fortalitium ad Mœnum: *Nidda*; *Alsfeld*: & *Butzbach* in Wettaviæ finibus prope *Fridbergam* liberam civitatem.

3. Oppidum *S Goar* (S. Gewähr) cum arce *Reinfelſa*. Huic ſubeſt *Schwalbach* cum acidulis ſuis.

4. *Homburg* an der Höhe / unde Landgrafii Heſſen-Homburg dicuntur.

Vici-

Vicini Haſſiæ ſunt Comitatus WALDECK, in quo ſunt *Corbach* Gymnaſio, & *Wildungen* acidulis nobiles: & NASSAU, cujus ſunt *Dillenberg* munimentis ſuis, *Herborn* Gymnaſio, & *Wisbaden* thermis nobiles: & HANAU ab urbe hujus nominis munita dictus. Inter Haſſiam quoque & Franconiam eſt FULDENSIS Abbatia, cujus *Fulda* metropolis eſt & ſedes Abbatis.

Ex Haſſia WESTPHALIAM adimus, in qua Epiſcopales urbes *Monaſterium* (Münſter) & *Oſnabruga* pace Germaniæ 1648. nobiles. *Paderborn* quoque Epiſcopi ſedes eſt: *Minden* vero principatus nomine Brandenburgico adſcripta. Præterea hîc ſunt *Suſatum* (Soeſt) & *Tremonia* (Dortmünde) Gymnaſiis clara oppida: *Herford*, *Bilefeld*, *Unna*, *Lippia*, *Hammeln*, *Wartburg*, & Comitatus Schauenburg / in quo *Rindelium* Academia extinctâ Comitum proſapiâ ceſſit Haſſo-Caſtellanis. Ul-

Ulterior verſus Rhenum eſt Ducatus JULICH, cujus caput Jülich munitum oppidum, & *Aquisgranum* (Aach / Aken) Caroli M. aula & multorum Imperatorum inauguratione illuſtris ac libera civitas: Ducatus CLIVIÆ, cujus metropolis *Cleve*, dein *Weſel* nuper a Gallis capta & iterum deſerta, ut & fortalitium Schenckenſchantz in Rheno, pariter a Gallis nuper occupatum iterumque relictum: Ducatus BERG, in quo præcipua urbs eſt *Düſſeldorf* ſedes Palatini Neoburgici.

Sequitur Saxonia Inferior, inque ea Ducatus BRUNSVICENSIS & LUNEBURGENSIS, qui iterum in tres Principatus hodie dividitur, 1. Wolferbütanum, ubi Wolffenbüttel / Ducum & incomparabilis Bibliothecæ Auguſtæ ſedes: *Brunſuicum* a Ducibus ſuis 1671. in ordinem redactum: *Helmſtadium* Julia Academia inſigne. Lüneburgen-

SEM, ubi *Lüneburg* Gymnaſio & ſalinis dives urbs: *Bardewick* oppidum olim magnum, ſed 1090. deſtructum: *Haarburg* munimentum ad Albim: & *Cella* Ducum ſedes. CALEMBERGENSEM, in quo *Hanovera*, Ducis ſedes, *Göttingen*, &c. Ad hunc hodie ſpectat quoque Principatus *Grubenhagenſis*, in quo *Oſteroda*, *Einbeck*, & argenti fodinæ am Hartz. *Eiſfeldia* vero in Thuringiæ confinio provinciam, cujus caput eſt *Duderſtadt* munitum oppidum, ad Moguntinum hypothecæ titulo tranſiit. *Hildesheim* & *Halberſtadt*, vicinæ ſunt ditionibus Ducum Brunſuicenſium, utraque vero Epiſcopatu gaudet: & *Goslaria* eſt libera Imperii civitas.

In THURINGIAM tranſimus, cujus præcipua urbs eſt *Erfordiam*, Academia antiqua. Deinceps inclytæ ſunt Ducum ſedes *Vinaria*, *Gotha*, *Iſenacum*, *Jena*, & hæc quoque Academia oppido celebris, Gotha vero

Gymna-

Gymnaſio. Præterea hîc ſunt *Langenſalz*, *Weiſſenſee*, *Sangerhuſa*, & recens munitum caſtellum *Heldrungen*: *Budſtadt*, *Salfeld*; & imperiales quoque civitates *Northauſen*, *Mülhauſen*, utut ad Circulum Saxoniæ Inferioris referantur. Adjacet Comitatus Schwarzburgicus cum oppidis ſuis *Rudelſtadt*, *Arnſtadt*, *Sundershauſen*: & Dynaſtia Ruthenica cum oppidis *Gera*, Gymnaſii ſede, *Schleiza*, *Grez* & *Lobenſtein*, & quæ nunc a Saxonicis poſſidetur, *Plavia*. *Ortruf* vero eſt ſedes Comitum de Hohenloe.

Nunc proxima eſt MISNIA, cujus caput *Lipſia* mercatu & Academia claret: *Dreſda* Electoralis ſedes probe munita: *Freiberg* Electorum ſepulcra habet: *Torgau* olim Electorum regia: *Grimma*, *Miſnia* oppidum & *Porta* tres ſcholas Electorales habent: *Martisburgum* & *Ciza* Ducum hodie ſedes, etiam Epiſcopales urbes: *Numburgum* nundinis non

ignobile: *Altenburgum* Ducum quoque ſedes eſt.

Poſtea ſunt *Zwickau*, *Chemniz*, *Anneberg*, *Schneeberg*, *Lützen* cruenta victoriâ Suecorum 1632. nobilitatum oppidulum: *Weiſſenfelſa* Gymnaſio Auguſtéo 1664. & brevi poſt Regimine Ducali ornata. Sunt & alia Miſniæ oppida *Eulenburg* & *Wurzen*, ad Muldam: ad Albim vero *Muiberga*, ad quam Johannes Fridericus Elector captus eſt, & in finibus Miſniæ caſtrum inexpugnabile Königſtein.

Propinqua Miſniæ eſt SAXONIA SUPERIOR, in qua *Halla* Adminiſtratoris Magdeburgici ſedes ſalinis dives: & *Witteberga* munitum, oppidum Academia clarum: Dynaſtia Querfurtenſis, ubi *Querfurt*, quæ novo nunc Principatui Saxonico (Fürſtenthum Sachſen-Querfurt) nomen dat: Comitatus quoque Mansfeldenſis, in quo eſt *Eisleben*, Lutheri

pa

patria, & arx *Mansfeld*. Denique Abbatia Quedlinburgenſis, ubi *Quedlinburg* ſedes Abbatiſſæ. Principatus quoque ANHALTINUS huc ſpectat, in quo ſunt *Anhalt*, *Deſſau*, *Köthen*, *Bernburg*, *Serveſta* (Zerbſt) omnes Principum ſedes, poſtrema etiam gemino Gymnaſio inſtructa. His vicinus eſt Archiepiſcopatus Magdeburgicus ejusque metropolis *Magdeburgum* 1631. horribili ſævitia a Cæſareanis vaſtatum. Prope eſt Cœnobium *Bergen*, in quo Formula Concordiæ fuit elaborata: & Comitatus Barby cum oppido *Barby* nunc in ditione Ducum Saxo-Hallenſium.

Excipit Marchia BRANDENBURGENSIS diſtincta 1. in Marchiam Veterem, ubi *Stendel*, *Soltwedel*, *Garleben*, &c. 2. Mediam, in qua *Brandenburg*, *Berlin* ſedes Electoris, *Francofurtum* ad Oderam Academia & nundinis celebre: *Spandau* munimentum validum. *Ratenau* nuperri-

me recuperata. 3. Novam, ubi *Cüſtrin* fortalitium famoſum, *Driesen* in Poloniæ finibus. 4. Ukeram, cujus ſunt *Prenzlow*, *Havelberg* quondam Epiſcopatu inſignis, & *Witſtock* prælio 1636. inter Suecos & Saxones illuſtre oppidum.

E Marchia in SILESIAM digredimur, quæ vel Superior eſt, cujus oppida ſunt *Teſchena*, *Oppavia* (Troppen) *Carnovia* (Jägerndorff) *Ratibor*, *Oppeln*, ſingula ſimul Ducatuum nomina. Inferioris ſunt Vratislavia (Breßlau) caput omnis Sileſiæ & emporium: *Brieg*, *Niſſa*, *Münſterberg*, *Olſſe*, *Schwidnicium*, *Jaur*, ubi thermæ ſunt Hirſchbergenſes: *Lignitz* munitum oppidum, Ducum ſedes, *Glogau*, *Sagan*, *Croſna* Brandeburgico parens. Singulæ & hæ urbes ſingulorum ſunt Ducatuum nomina.

Sileſiæ adjacet ex altero latere MORAVIA, ubi metropolis eſt *Olmitz*, deinde *Kremeſier*, *Brinn*: ex alte-

altero LUSATIA in Superiorem, & Inferiorem diviſa. Et illam quidem conſtituit, Hexapolis, die Sechs-Städte / nempe *Budiſſa* (Bautzen), *Görlitz, Sittau, Kamiz, Luben, Guben*, quorum tria priora ſunt ſatis lauta, oppida & optimis ſcholis inſtructa.

Luſatiam contingit BOHOEMIÆ regnum, cujus caput eſt *Praga*, regia ſedes & Academia: poſt hanc *Pilſa, Egra* Wallenſteinii cæde 1634. & delectibus Cæſareis hodie clara: *Thabor* arx Huſſitarum; Budweiß / & *Thermæ Carolinæ* ſeu Carlsbad / &c.

Tandem ad Oceanum converſi abſolvimus plagam Germaniæ ſeptentrionalem. Proximus Belgio eſt Comitatus Embdanus ſive Friſia Orientalis, nunc principatus nomine aucta, cujus caput *Embda* libertatem, præferens, deinde *Aurik* Principum ſedes: Et Comitatus Oldenburgicus, in quo *Oldenburg, Jever*. Vicina his eſt *Bremæ* ad Viſurgim empo-

 rium,

rium, Gymnaſio quoque nobilis: & inter Viſurgim & Albim ditio Suecia ad Bremenſem Archiepiſcopatum, pertinens, ubi Carlſtadt noviſſime condita, *Boxtehude*, & præprimis *Stade* Suecici Regiminis ſedes: Bremerförde, arx Suecica. Sed omnis hæc ditio ſibi nunc magnopere ab armis Confœderatorum timet.

Poſt Albim aperit ſe HOLSATIA in Cherſoneſo, ubi urbs *Schleſwig* cum arce *Gottorf* Ducum ſede, *Kilonium* nova Academia, *Plön* & Sonderburg utraque Ducum ſedes, *Flensburg*, *Tönninga* munimentum. Ad Albim eſt *Glückſtadt* urbs Danica, probe munita: & *Hamburgum* emporium Germaniæ nobiliſſimum, Gymnaſio etiam celebre.

Proxime aditur ex hac regione Ducatus MEKLENBURGENSIS, in quo ſunt *Swerin* & *Güſtrow* Ducum utraque ſedes. *Roſtock* Academiâ claret: *Wiſmar* portu prædita

nunc

nunc Suecis paret. Adjacet *Lubecca* emporium clariſſimum & libera Imperialis civitas. Nec longe abeſt Ducatus Saxo-Lauenburgicus ab oppido *Lauenburg*, quod ad Albim eſt, appellatus.

POMERANIA attingit Ducatum Meklenburgicum, inter quem & Oderam eſt Pomerania *Citerior* cum inſula *Rugia*, ab Odera ad Pomerelliam & Poloniam *Ulterior*. In Citeriore ſunt *Stralſund*, quæ obſidionem 1628. fortiter ſuſtinuit, portu prædita, ſicut & vicinum oppidum *Wolgaſt*: *Gripswald* vero Academiam habet. Metropolis eſt *Stetin* Gymnaſio & mercatu nobilis ad Oderam. Ulterioris Pomeraniæ ſunt *Dam*, *Colberg* munita urbs & portus; præterea *Stargard*, *Stolpe*, *Camin*, &c. Citerior omnis, & ex Ulteriore *Dam*, *Garz* & inſula *Wollin*, ſunt Suecorum; reliqua Electoris Brandenburgici. Poſt hanc eſt BORUSSIA, in eaque

Regiomontum Academia, &c. de ceteris in Poloniæ regno dicetur.

In Germaniæ finibus etiam ſunt HELVETII, in XIII. Cantones diviſi, e quibus IIX. urbes ſunt, nempe *Baſel*, Academia inclyta: *Tigurum* (Zürch) etiam literarum domicilium: *Berna* potens civitas: *Lucern*, *Schafbuſa*, *Friburgum*, *Soldurn*, *Zug*. Hîc etiam ſunt *Conſtantia* (Coſtnitz) & *Brigantium* ad lacum, qui inde Brigantius (Bodenſee) appellatur: Prior (Coſtnitz) Concilio famoſa & ſupplicio Johannis Huſſi. Tandem etiam *Walleſii* ſunt in Helvetiæ confinio a vallibus, quas inhabitant, dicti, eorumque oppida ſunt *Sedunum* (Sitten) & *Martinach*.

Flumina Germaniæ ſunt *Danubius* (Iſter verſus Orientem dictus) *Rhenus*, *Albis*, *Viſurgis* (Weſer) *Mœnus*, *Viadrus* (Oder / olim Suevus) *Sala*, *Nicer*, *Lechus*, *Lanus*, *Ænus*, *Amiſia* (Ems) *Havela*, &c.

CA-

CAPUT IX.

De Regno Daniæ.

DAniæ regnum ex multis provinciis & inſulis conſtat. Continet enim præter *Daniam* proprie dictam regnum *Norwegiæ* & *Islandiam* inſulam, etiam litora *Grönlandiæ* cognita.

Ceſſat hîc ferme Geographia vetus, quod qui ultra Cimbros, id eſt, inferiores Danos erant, Sueci, Norwegi, Moſci, etiam Poloni, vel ignoti veteribus, vel uno *Sarmatarum*, *Scytharumque* & magna ex parte *Gothorum* nomine appellati fuere.

I. *Dania proprie dicta.*

HUjus eſt I. Inſula *Selandia*, ubi metropolis eſt *Hafnia* ſive Koppenhagen/ Regum ſedes munitiſſima, emporium itidem & Academia illuſtris. Deinde *Rotſchild* regum ſe-

pulchris & pace nupera Dano-Suecica celebre oppidum: *Fridrichsborg* regum ſeceſſus æſtivus: *Helſignör* ad fretum Danicum (Sund) portus inclytus, ubi vectigalia penduntur. Arx *Cronenburg*, qua fretum hoc lucroſum defenditur. *Som* Academia equeſtris.

II. *Jütlandia* ſeu *Cherſoneſus* Cimbrica præſertim ſeptentrionalis (nam meridionalis magnam partem ad Holſatiam pertinet) ubi *Ripa*, *Arahuſen*, *Viburg* & *Aalburg*, omnes olim ſedes Epiſcopales. Præter hæc *Coldinga*, *Fridrichsöde*. Terminus Jütlandiæ ſeptentrionalis eſt fluvius *Ripa* in fretum Mittelfarth decurrens.

III. *Scandinavia* ſive Scandia, quam veteres falſo inſulam putabant, ſed continens eſt, & cum Suecia cohæret. Partes ejus ſunt tres: 1. Halland, cujus metropolis eſt *Halmſtede*. 2. Bleking in litore maris

Bal-

Baltici, ejusque caput eſt *Chriſtianopolis*. 3. Inter has media eſt Scania ſive Schonen/ cujus oppida ſunt *Coronia* (Landskron/) *Elſenburg*: primarium vero eſt *Londen*, nuper a Suecis (ad hos enim Rotſchildenſi pace pervenit Scania) Academia ornatum antea quoque Archiepiſcopalis ſedes.

IV. Inſulæ ad Daniam pertinentes ſunt 1. *Fünen* freto a Jütlandt diſtincta, in qua oppidum Mittelfarth/ quod freto nomen dedit. 2. *Langeland*, 3. *Laland*, 4. *Falſter*, &c. Superiori bello notiſſimæ. Præprimis in freto Cronenburgenſi inſula *Hüene* (Ween) arce *Urániburgo* & obſervationibus Tychonis de Brahe ſumme nobilitata fuit.

II. Norvvegia.

VAſta & absque multis urbibus regio eſt proventu lignorum ad fabricandas naves, & piſcaturâ

dives. Caput regni eſt *Bergen* emporium portu nobile. *Nidroſia* (ſive Drontheim) olim regia ſedes erat. *Opslo* vel *Chriſtianopolis* emporium, *Stafanger*, &c. *Bahus* vero munimentum in confinio Sueciæ Rotſchildenſi pace Suecis conceſſum eſt. Norwegiæ adjungitur pars Finnmarchiæ meridionalior: ſeptentrionalis vero eſt Suecorum, quamvis *Wardhuſium* in inſula extremi ſeptentrionis *Warda* Danorum eſſe perhibeatur.

III. Islandia.

HAbetur pro veterum *Thule*, quæ proprio epitheto a Poëtis *ultima* dicitur. Habet montem ignivomum *Heclam*, urbes *Holam*, *Schalholt*, ubi Epiſcopi & ſcholæ. Paſcua hic ſunt uberrima & piſcoſum mare.

CAPUT X.

De Regno Sueciæ.

Suecia (Schweden) a Norwegia perpetuo montium juge diſtinguitur: ab ortu habet mare Balticum & ſinum Botnicum: etiam poſt hunc ſinum in longitudinem ſinus Finnici ab utroque latere hodie extendit ſuas ditiones. Ejus eſt a ſeptentrione in meridiem progrediendo.

I. Pars *Finnmarchiæ* ſeptentrionalior, cum *Schrickfinnia*.

II. *Lappia* occidentalis: nam orientalis eſt Moſcorum cum metropoli *Cola*.

III. *Botnia*, cujus emporium *Tornia* ad extremum ſinum Botnicum eſt. Atque hæ omnes horridæ atque frigidiſſimæ regiones.

IV. *Gothia* verſus Auſtrum eſt & cultior terra, cujus incolæ *Gothi* ſine

du-

dubio ex ea gente ſunt, quæ Romanum imperium Conſtantini M. tempore, & ſequenti, graviſſime concuſſit. Caput provinciæ & totius regni eſt *Holmia* (Stockholm) ad mare Balticum, egregie munita: Deinde *Upſal* Academiâ & ſepulcris Regum ſplendida. Porro *Nicöping*, *Calmar* portubus & munimentis, & *Aroſia* argenti fodinis claræ urbes.

V. *Finnia* poſt ſinum Botnicum in orientem porrigitur, ubi *Abo*, ſedes Epiſcopalis, eſt, & *Wiborg* emporium.

VI. *Livoniam* (Lieffland) quoque Sueci tenent, ubi metropolis *Riga* eſt, colonia Bremenſium, mercatu & Gymnaſio nobilis. Deinde *Revel* ad ſinum Finnicum non minus celebre emporium: *Dorpt* quoque ſeu *Dorpatum* Academia a Rege Guſtavo Adolpho ornatum.

CAPUT XI.

De Regno Poloniæ.

POloniæ fines ſunt ab ortu Boryſthenes (*Dniper*) diſtinguens a Moſcovia: a ſeptentrione mare Balticum & Curlandia: a meridie juga Carpati, quibus ab Hungaria ſeparatur: ab occaſu Sileſia, Brandeburg & Pomerania.

Partes ſeu provinciæ regni Polonici ſunt,

I. *Polonia Minor*, quæ proxima Moraviæ & Sileſiæ, habetque *Cracoviam* caput regni & Regum ſedem ac Academiam. Poſtea *Lublin* mercatu nobilis eſt: *Racovia* Photinianorum antehac nidus, unde Catecheſis Racovienſis dicta: *Sendomierz*, &c.

II. *Polonia Major*, ubi *Poſna*, Epiſcopalis ſedes, emporium & Gymnaſium: *Gnezna* (Gnieſen) ſedes primatis Epiſcopi & interregni tempore proregis, etiam emporium. *Petrico-*

via

via tribunali inclyta: *Warſovia* Comitiorum locus, ſed hanc alii novæ provinciæ Mazoviæ attribuunt.

III. *Lithuania* Magni Ducatus titulo regno Poloniæ acceſſit Jagello Magno Duce 1386. in regem electo. Hîc *Vilna* (Wilde) provinciæ caput eſt & Academia. Porro *Kiow* ad Boryſthenem huc quoque refertur.

IV. *Volinia* (Wolin) in qua oppida *Lutzo* & *Woldemierz.*

V. *Podolia*, paſcuo dives, cujus caput *Kaminick* propugnaculum hactenus contra barbaros: at nuper 1672. a Turcis occupatum: Præterea *Bar*, *Zbaras*, *Braclaw* Podoliæ oppida ſunt.

VI. *Ukraine*, paſcuo dives provincia inter fluvios Bog & Dniper poſt Podoliam, Tartarorum incurſionibus maxime oppoſita ſine tamen claris oppidis, præter *Czechryn* præſenti bello notum, & ſi quæ alia. Podoliam alii cum parte Ruſſiæ Nigræ vocant Ukraine.

VII. *Ruſ-*

VII. *Ruſſia Nigra* (ſeu Rubra: nam *Alba* eſt Moſcovia) inter Poloniam Minorem & Podoliam ſita eſt, ejusque caput *Leopolis* (Lemberg) munitum emporium: alia oppida ſunt *Premislia*, *Haliez*, *Zborow*, & quod nunc captum a Turcis dicitur, *Podjabec*, ſeu Podocum, non male munitum.

IIX. Præterea Polonus habet partem Germaniæ nempe *Boruſſiam Regiam*, in qua *Gedanum* (Dantzig) emporium clariſſimum: *Thorunũ* colloquio celebre: *Elbingen* portu præditum. Singula hæc oppida ſingula Gymnaſia. *Marienburg* habet munitiſſimam arcem, olim Magiſtrorum ordinis Teutonici ſedem. Ducalis vero *Boruſſia*, in qua Königsberg Academia, eſt Electoris Brandenburgici. Inter Boruſſiam & Livoniam eſt *Samogitia*, ſed nullis oppidis clara. Memoratur quidem *Roſiene*, quamvis parum celebris ſit.

* In tutela Poloni Regis fuit etiam Princeps *Curlandiæ* & *Semigalliæ*: Curlandiæ metropolis eſt *Goldingen*, deinde *Wend*: Semigalliæ *Mitow* ſedes Principis.

Flumina ſunt *Viſtula* (Weixel) *Bog*, *Dnieper* (olim Boryſthenes) *Nieſter*.

CAPUT XII.

De Hungaria & Veteri Pannonia.

HUngaria a ſeptentrione montis Carpati jugo, ab ortu Auſtria & Moravia: a meridie Dravo flumine: ab ortu Tranſilvania & Walachia diſtinguitur.

Pannonia Vetus.

OLim ante Hunnorum irruptiones *Pannonia* dicebatur: *Hungaria* enim nomen eſt ab Hunnis. Non vero vetus Pannonia eſt prorſus

ſus eadem cum noſtra Hungaria, ſiquidem ultra Danubium non aſſurgebat magnâ ſic Hungariæ parte excidente, quæ Germania Magna veteribus dicebatur. Ab occaſu in quandam Auſtriæ partem incurrebat: a meridie ad Illyricos montes pertingens Slavoniæ, Boſniæ & ex parte Croatiæ regna complectebatur. Ab ortu habebat Mœſiam & Daciam, id eſt, Tibiſcum fluvium, & confluentem Savi & Danubii.

Partes Pannoniæ erant 1. *Superior Pannonia*, quæ & *Prima Conſularis* dicebatur, & Noricum, Hiſtriam ac Liburniam attingebat: 2. *Inferior* ſeu *Secunda Conſularis*, quæ ad ripam Danubii longe deſcendit ad Mœſiæ terminos. Ergo Superior & Inferior Pannonia olim longe alia dicebatur ratione, quam hodie Superior & Inferior Hungaria. Ibi enim Superior erat occidentalis: Inferior orientalis cum declinatione in meridiem: hodie

die vero Hungaria Superior eſt ſe-ptentrionalis ad Carpatos montes: Inferior meridionalis.

Utramque Pannoniam interluunt duo præcipue magni fluvii, *Savus* Illyricis montibus propior; & *Dravus* ulterior. Inter Savum & Dravum interjecta regio *Pannonia Interamnia*, *Riparienſis*, aut etiam *Valeria* vocabatur.

Antiquæ urbes Pannoniæ Superioris erant *Segeſta* ad inſulam Savi in Croatia, Auguſti Cæſaris contra Dacorum incurſiones munimentum: *Strido*, Hieronymi patria prope confluentes Muri Dravique: Inferioris *Sirmium* magna civitas, Concilio contra Photinum hîc coacto, ſed minus orthodoxo nobilis. *Taurunum* ſive Griechiſch Weiſſenburg.

Hungaria Nova.

TErminos ſupra diximus & diviſionem. Superioris Hungariæ ſunt

ſunt Preßburg (*Poſonium*) regia hodie & metropolis poſt amiſſam Budam: *Tyrna*, *Neutra*, *Neuſol*, *Altſol*, *Onoth*, omnia munita oppida. *Neuhuſelium* 1663. a Turcis expugnatum: *Caſchovia* locus Comitiorum: *Eperies* nuper Gymnaſio florens, nunc vel ſeditione vel religionis æmulatione vaſtata. *Leutſchovia*, quæ cum Eperie & aliis ad montes Carpaticos ſitis vulgo die Bergſtädte appellantur. *Tokay* probe munita vini generoſi patria: *Zatmar* munimentum in Tranſilvaniæ finibus. Firmiſſimum vero, heus olim! Chriſtiani orbis propugnaculum *Wardein* 1660. ereptum a Turcis fuit, ſicut antehac *Erla* 1596.

Hungariæ Inferioris ſunt *Caniſia* Turcica urbs bene munita noſtris 1600. erepta: 1664. fruſtra obſidione repetita. *Neuſerinwar* propugnaculum a Comite Serini Caniſiæ oppoſitum; ſed inſpectante noſtro exercitu a Turcis 1664. deletum. *Komorra* &

Rab

Rab valida Chriſtianorum munimenta. Præterea *Sigeth*, *Veſprin*, *Pappa*, & *Owar* (Ungariſch-Altenburg) ad inſulam Danubii, quæ Schütte vocatur. Sed *Gran* (Strigonium) ſedes Archiepiſcopalis, *Alba Regalis* (Stuel-Weiſſenburg) inauguratione & ſepultura Regum quondam clara, & *Buda* (quæ in oppoſita ripa habet *Peſtum*) Regia olim ſedes, nunc Ofen dicta, 1543. a Turcis occupatæ ſunt. *Quinque Eccleſiæ* nupero bello a noſtris direptæ: *Ezeck* ponte inſignis eodem bello a noſtris cremato. *Colozza* ſedes Archiepiſcopalis, *Tibiſcum*, *Temeſwar*, *Alba Græca* (hodie *Belgrad*, Griechiſch Weiſſenburg) in Boſniæ & Serviæ confinio.

Sclavonia, Boſnia, Croatia.

HÆc quoque regna Pannoniæ nomine olim veniebant. Inter Savum & Dravum eſt *Sclavonia* (Wendiſchland) in qua *Kobreniz* munitum

nitum oppidum, *Gradiskia*, *Zagabria*, *Poſega*, &c. Maximam vero partem Turcæ poſſident. Verſus ortum continet *Raſciam*, cujus incolæ *Raſci* (die Rätzen) ubi *Barka*, *Simach*, olim Sirmium.

Boſnia eſt inter fluvios Unam, Savum, Drinum & Bebios montes, hoc eſt, inter Croatiam & Serviam, Turcis tota ſubjecta. Oppida habet *Jayczam*, *Varboſinam*, &c. nomen vero a *Boſna* fluvio: & *Wibiz* Croatiæ urbs a Turcis capta jam huc refertur.

Ante Boſniam verſus Auſtriacas provincias eſt *Croatia* regni titulo inſignita, ſub poteſtate Domus Auſtriacæ. Metropolis eſt Carlſtadt. Attingit Marchia Vinidorum (Windiſch-Marck) Hiſtriæ proxima. Utramque gens Sclavonica incolit. Olim hic ſedem habebant *Japydes*.

Fluvii Pannoniæ & Hungariæ ſunt *Danubius* (*Iſter*) *Dravus*, *Murus*, *Waga*,

Savus, Una, Boſna, Tibiſcus, vulgo die Teiſſe / &c.

CAPUT XIII.

De Veteri Dacia, id eſt, Tranſilvania, VValachia, Moldavia.

DAcia Iſtro, Tibiſco & Carpaticis montibus incluſa eſt. Proxima Tibiſco dicebatur *Dacia Ripenſis*, quæ hodie ad Hungariæ regnum pertinet circa Wardein, Temeſwar, &c. Poſt eam fuit *Dacia Mediterranea* ſeu *Gepidia*, nunc *Tranſilvania* cum parte Walachiæ. Denique verſus oſtia Iſtri *Dacia Alpeſtris* fuit, cujus ſuperior & ſeptentrionalis pars hodie Moldavia eſt: inferior partem Walachiæ abſolvit. Supra Dacos erant Scythæ & Sarmatæ.

Tranſil-

Tranſilvania.

TRanſilvania, hominibus noſtris Siebenbürgen dicitur, eſtque maxima pars Daciæ Mediterraneæ, & multa habet Romana ex ſeculo Trajani monumenta. Metropolis & regia Decebali *Sarmizogethuſa* poſtea *Ulpia Trajana* & *Auguſta Dacica* vocata fuit. Præterea erant *Zeugma* & *Romulianum*. Nunc his locis ſunt *Cibinium* (Hermanſtadt) caput provinciæ: *Claudiopolis* (Clauſenburg) Photinianorum receptaculum: *Alba Julia* (Weiſſenburg) Gymnaſio Principis quondam, nunc *Enyedinum* translato, clara: *Stephanopolis* (Kronſtadt) & *Zlatna* Opitii carminibus, quam ſuis aurifodinis, nobilior.

VValachia & Moldavia.

POſt Tranſilvaniam Walachia & Moldavia eſt, Alpeſtris olim Dacia: illa ad meridiem; hæc ad ſepten-

ptentrionem. Walachiæ caput & ſedes Waiwodæ ſeu Principis (qui & Hoſpodar appellatur) eſt *Targowiſco*: Moldaviæ vero ducis vel Waiwodæ ſedes eſt *Czukaw*: reliqua utrobique oppida ſunt obſcura & barbara.

CAPUT XIV.

De Illyrico.

ILlyris ab Hiſtria ad Macedoniam inter Adriaticum mare & propria montium juga Italiæ parallela ſita eſt. Montes iſti variis in locis varie vocantur *Albii*, *Bebii*, *Cemunii*, *Ardii*, uſque ad transverſa *Scardi* juga in Macedoniæ finibus.

Illyris Antiqua.

HAbebat olim duas partes per *Titium* flumen diſtinctas, *Liburniam* Hiſtriæ contiguam, & *Dalmatiam* Macedoniæ vicinam. Liburnia

nia ab oppido *Liburno* dicta nomen dedit *Liburnis navibus*, ut Appianus initio Illyricorum auctor eſt, quia hæc gens navium uſu eximia erat. Urbs *Scardon* hîc a Strabone commemoratur & inſulæ *Abſyrtides*.

Dalmatia erat reliqua Illyris metropolim & navale habens *Salonam*, & oppida *Dalminium*, *Epidaurum*, *Niniam* ac *Sinotium* pleraque ab Auguſto deleta. Inſulæ hîc ſunt, *Pharia* Pariorum colonia, *Corcyra Nigra*, *Melitene*, &c.

Illyris Nova.

Hodie tota Illyris *Dalmatia* dicitur: Vetus vero Liburnia *Comitatus de Jadera* ab urbe hujus nominis appellatur. In principio hujus (ferme in Hiſtria) eſt *Albona* Matthiæ Flacii Illyrici patria. Poſt hanc *Zara* (olim Jadera) *Zechna*, non obſcura oppida. *Scardon* vero eſt Turcici juris, cum cetera hujus tractus ſint

maximam partem in poteſtate Venetorum.

Dalmatiæ ſtricte dictæ urbes ſunt *Sebenicum*; *Spalatum* (prope veterem Salonam) emporium M. Antonii de Dominis Epiſcopatu quoque nobile: *Raguſa* (olim Epidaurus) ſui juris, niſi quod Turcis tributum pendit, emporium Turcicis mercibus celeberrimum: *Rizine* vel Rhiſo: *Scutari* (olim Scodra) in finibus Macedoniæ emporium Venetis a Turca ereptum: *Delminio*, &c,

CAPUT XV.

De Italia, & Vicinis Inſulis.

ITalia Supero & Infero mari, & Alpibus montibus circumſcribitur. Flumina ſunt *Padus* (Eridanus quoque & Po dicitur) *Atheſis* (Etſch) Tridentum præterfluens: *Varus*, *Macra*, *Arnus*,

Arnus, *Tiberis*, *Liris* (hodie Garigliano) *Vulturnus* in Inferum; at *Rubico*, *Metaurus*, *Æſis*, *Truentus Matrinus*, *Aternus*, *Auſidius* in Superum mare influunt: *Siris* & *Sybaris* in Sinum Tarentinum.

Italia Antiqua.

ILla pars Italiæ, quæ Alpibus vicina eſt, & Lombardiam, Stato di Milano, Venetorum ditionem, &c. comprehendit, Romanis propter incolas Gallos *Gallia Citerior* aut *Ciſalpina* vocabatur, perque Padum fluvium, qui mediam interluit, in *Transpadanam*, quæ ad mare Adriaticum vergit; & *Ciſpadanam*, quæ eſt ad Apenninum & Liguriam, dividitur.

Terminus hujus Galliæ ab occaſu præter Alpium juga eſt Varus fluvius, qui Liguriam a Narbonenſi Gallia diſtinguit, ad quem *Nicæa* ſita erat Maſſilienſium colonia, & contra inalpinas gentes propugnaculum.

Digitized by Google

Ab ortu vero variat terminus, non tam reſpectu Inferi maris, ubi ſatis certus Apenninus ejusque radices; quam Superi, ubi vel *Sena Gallica*, vel fluvius *Æſis*, vel fluvius *Rubico* conſtituitur.

Ipſis Alpibus inhærent Salaſſii, ubi *Auguſta Prætoria*: Cottii, ubi *Seguſia*: Taurini, ubi *Auguſta Taurinorum*. Ad Alpes maritimas eſt *Liguria* inter Varum & Macram fluvios, ubi nobilis urbs eſt *Genua* ad mare Liguſticum, *Vada Sabatia*, *Pollentia*, *Alba Pompeja*; Præterea portus *Herculis Monæci*, *Delphini*, & *Lunæ*: ſinguli autem hi portus oppida habebant non obſcura.

Mediterranea vero Gallia cis Alpes dividitur in *Ciſpadanã*, ubi amnis *Trebia* Annibalis victoria notus: *Claſtidium*, *Derton*, *Mutina* bello Mutinenſi contra Antonium geſto clara: *Bononia*, *Forum Livii*, & ad Adriaticum mare *Ravenna* ſedes Exarcho-

rum:

rum: *Ariminum*, initiis belli civilis Cæſareani & Concilio Chriſtianorum Anti-Ariano clarum: *Piſaurum*, *Fanum Fortunæ*, *Sena Gallica*, quæ terminus erat:

& *Transpadanam*, ubi *Ticinus* fluvius clade Rom. in Punico II. bello cognitus, cum oppido *Ticino*: *Vercellæ*, ubi Marius cum Cimbris conflixit: *Novum Comum* a Pompejo Strabone, & Julio Cæſare, ornatum: *Mediolanum* Inſubrum metropolis Ambroſii Epiſcopatu poſtea clarior facta: *Brixia*, *Verona* Catulli, *Mantua* Virgilii, *Patavium* Livii patria: *Aquileja* magna Urbs verſus Illyricum, patria Ruffini: *Tergeſtum* terminus Italiæ & Illyrici. Hanc Transpadanam colebant *Inſubres*, *Senones*, & *Veneti* antiquus populus vel ab Henetis Aſiæ, vel Venetis Galliæ profectus.

Italia reliqua ſive proprie dicta ad mare Inferum ſeu Tyrrhenum habet HETRURIAM, quæ & *Tuſcia* ap-

pellatur, & a Macra fluvio (alii Arnum malunt) ab Tiberis ferme oſtia porrigitur, per Tiberim eundem ab Umbria, Sabinis & Latio diſtincta. Antiquitus *Cluſium* Porſenæ regia erat ad fluvium Clanim, *Sena* præterea, *Volaterra* ab aquis æſtuantibus dicta *Fæſulæ* ad Apennini radices caſtris Catilinariis notæ, *Piſa*, *Luca*, & portus *Liburnicus*: Trans Clanim erat *Aretium*, lacus *Traſiménus* Annibalis victoria celebris. Inter hunc lacum & Tiberim eſt *Peruſia*, unde bellum Peruſinum Auguſti cum L. Antonio cognominatur, &c. Propius a Latio aberant *Faliſci* ſive *Falerium*, *Veji*, *Volſinium*, ex quibus anniverſarii hoſtes Romanorum prodibant: *Carè*, *Tarquinii*, *Ciminius* ſaltus, & fluvius *Cremera* Fabiorum clade notatus: *Centum cellæ* portus.

Inter Tiberim, Anienem fluvios, & promontorium Circæum fuit LATIUM ANTIQUUM, in quo fuit RO-

ROMA orbis domina, *Fidenæ*, *Antemnæ* primi Romanorum hoſtes: *Gabii*, *Tibur*, *Collatia* Lucretiæ caſtitate inſignis, *Præneſte* æſtivæ Romanorum deliciæ, *Bovillæ*, *Corioli*, *Aricia*, *Lanuvium*, *Sueſſa Pometia*. Etiam *Alba Longa* regia ſedes ante Romam conditam: *Forum Appii*, *Tuſculum*, ad quod Ciceronis Tuſculanum prædium fuit: *Lavinium* Æneæ, *Laurentum* Latini, *Ardea* Turni ſive Rutulorum regia. Ad mare *Oſtia* prima colonia & Romæ navale fuit: & *Antium*, quod roſtra & nomen dedit Romanorum ſuggeſtui. Fluvius *Tiberis* per ſe; *Aniene* vero caſtris Annibalis tertio ab Urbe lapide notus eſt.

NOVUM LATIUM ad fluv. *Lirim* extenditur, adjicitque *Norbam*, *Verulas*, *Fregellas*, *Arpinum* Ciceronis patriam, *Anxur* ſive Tarracinam, *Formias*, *Amyclas*, cum promontoriis *Circes* & *Cajettæ*. Latii incolæ erant

Digitized by Google

Latini, Æqui, Hernici, & ad mare Volſci: Arunci vero ad utramque Liris ripam habitabant: Auſones & Oſci partim in Latio Novo, partim in Campania.

Inter Latium & Umbriam erant Sabini, ubi *Cures* Numæ patria, *Reate*, *Ocriculi*, & fluvius *Allia*, ad quem Romani a Senonibus victi. Ad Sabinorum latus *Marſi* erant fax belli Socialis, quod inde Marſicum dicitur. Oppidum hic *Marrubium*, & lacus *Fucinus* a Claudio Cæſare emiſſus, Suet. c. 20.

A Liri ad Silarum fluvium in eodem litore eſt fertiliſſima CAMPANIA. In ambiguo hujus & Latii termino erant ad Lirim *Minturnæ* carcer C. Marii, *Sueſſulæ*: extra dubium vero Campaniæ ſunt *Capua* Annibalis Cannæ, *Neapolis*, etiamnum regia urbs: *Caſilinum* Annibalis obſidione clarum: *Puteoli*; *Nola*, ad quam Auguſtus Cæſar mortuus eſt:

Nu-

Nuceria, *Vulturnum*, *Cumæ*, unde Cumana Sibylla dicta, *Surrentum*, *Bajæ*, thermæ ſaluberrimæ, cum portu & promontorio *Miſeno Minervæ*, &c. Montes celebrantur *Veſuvius* ignivomus, *Maſſicus* vini ferax, & ager *Falernus* generoſi vini feraciſſimus.

Proximi Campanis poſt Silarum fluv. erant *Picentini*, Picentium forſan, qui ad Superum mare ſunt, colonia. Urbs eorum *Picentia* propter Annibalis ſocietatem a Romanis vaſtata fuit.

Hæc omnia ad mare Inferum. Trans Apenninum ad Adriaticum mare proxima Ciſalpinæ Galliæ eſt UMBRIA, ad quam, ſi Galliæ terminum Rubiconem fluv. conſtituas, pertinebunt *Ariminum*, *Piſaurum*, &c. quæ ſupra quoque vidimus: præterea in Umbria ſunt *Urbinum*, quod Ducatui poſtea nomen dedit, *Ancona*, & fluvius *Metaurus* Aſdrubalis internecione, qui frater Annibalis fuit, nobilitatus.

Porro Ager PICENUS inter Anconam & Aternum fluvium patet. Hic erant caſtella, *Firmum*, *Adria*, quod mari nomen dedit, *Truentum*, ad flumen ejuſdem nominis, *Aſculum* ſociali bello a Pompejo Strabone dirutum. Incolæ dicuntur *Picentes*, pico ave duce in has oras deducti. Hic quoque *Veſtini* populi inter fluvios Matrinum & Aternum: infra Aternum *Marrucini* & *Peligni* cum oppidis *Corfinio* & *Sulmone* Ovidii patria.

Hos SAMNITES excipiunt, quorum regio & urbs *Samnium* a Romanis everſa fuit. Erat quoque oppidum *Caudium*, ubi ad *furculas Caudinas* Romani intercepti & ſub juga miſſi ſunt.

Nunc APULIA ſe aperit, ubi *Luceria*, *Canuſium*, & *Cannæ* vicus clade Romanorum in II. bello Punico infamis. Pars Apuliæ ſunt *Hirpini*, quorum eſt *Beneventum* Orbilii plagoſi patria. Hîc Italia per ſinum Tarentinum

num in duos angulos dividitur, quorum alter ad Siciliam vergens habet LUCANOS, inter quos & Apulos ſita eſt *Venuſia* Horatii patria, ut ipſe, Lucanus an Apulus eſſet, dubitaverit. Urbes ſunt ad ſinum Tarentinum *Metapontum* Pythagoræ obitu & templo clarum: *Siris*, *Heracléa*, in qua Archias Poëta civis ſcriptus, *Sybaris*, qua deleta in eodem fere loco conditi ſunt *Thurii*, Græca colonia: *Velia* ſive Helia portus maris Inferi. Infra hos ſunt BRUTTII in extremo Italiæ angulo, ubi *Crotona* Pythagoræ ſedes; *Scyllacium*, *Lametia*, *Locri*, & *Rhegium* ad fretum Siculum cum ſcopulo *Scyllæ* fabulis famoſo, & promontorio *Leucopetra*, ad quod Cicero vento delatus fuit, cum Antonii crudelitatem metuens in Græciam trajicere conſtituiſſet.

Omnis hic tractus a Tarento ad Siciliam & in ipſa inſula latus orientale inter Pelorum & Pachynum *Ma-*

gna

Digitized by Google

gna Græcia propter Græcanicas colonias appellabatur.

Alter angulus diviſæ Italiæ CALABRIAM habet, quæ a Græcis *Meſſapia* & *Iapygia* fuit dicta, ubi *Brundiſium* eſt, portus in Græciam euntibus aptiſſimus: *Hydruntum*, hodie Otranto, portus non minus celebris. *Tarentum* vero ad ſinum Tarentinum eſt, potens urbs, quæ ipſi Romæ cum Pyrrho bellum fecit. Ceterum *Meſapiæ* quidam incolæ *Sallentini* fuere dicti.

Tandem Antiquæ Italiæ non vulgare ornamentum dabant *Viæ lapidibus ſtratæ*, e quibus nobiliores, & quidem a conditoribus ſuis denominatæ, fuerunt 1. *Via Appia*, quæ Româ Capuam ducebat & inde Brundiſium. 2. *Flaminia* per Hetruſcos & Umbros uſque Ariminum ſtrata. 3. *Æmilia* Flaminiam excipiens, & Arimino Bononiam uſque, & inde Aquilejam ferens. Erat & alia *Flaminia*, Scauri

opus,

opus, per Piſas, Lunam & Sabatos Dertona deducens. 4. *Aurelia* per Tuſciæ maritimam oram ad Piſas extenſa, quæ & *Conſularis* dicta fuit, & a reſtauratore *Trajana*. 5. *Valeria* a Tibure per Sabinos & Marſos Corfinium uſque munita. Inter Tibur vero & Romam erat *Tiburtina* via non minus eleganter ſtrata. Hæc de Viis potiſſimum ex Strabonis lib. V.

Italia Nova.

NOva Italia dividitur ſecundum varia dominia.

I. REGIS HISPANI, qui poſſidet 1. Lombardiæ majorem partem ſub titulo Ducatus *Mediolanenſis*. Urbes ibidem ſunt *Milano* (Mediolanum, Meyland) caput regionis: *Cremona*, *Como*, *Novara* Petri Lombardi patria, *Tortona* (Derton) &c. 2. Regnum *Neapolitanum* inde ab oſtio Truenti fluvii, qui in Piceno in Adriam

Adriam effunditur, ad Cabo di Spartivento, quod ultimum Bruttiorum eſt promontorium. Urbes hic ſunt *Napoli* (Neapolis) ſedes Proregis: *Nova Capua, Nocera, Salerno* Academia, *Sorrento, Amalfi* pyxidis nauticæ inventione clara, *Puzolo* (Puteoli) &c. & hæ omnes in Terra di Lavoro (quaſi Laboratoris) id eſt, in veteri Campania. Reliquæ provinciæ ſunt Baritanus Ager, (pars Apuliæ) in quo *Barium*: Ager Hydruntinus (Meſapia) ubi *Otranto* portus inclytus, *Brendiſi*: Baſilicata, (Lucania) in qua eſt *Policaſtro*: Calabria Superior ad Sinum Tarentinum, ubi *Taranto*: Calabria Inferior, (Bruttiorum ager) ubi *Conſenza, Reggio, Sciglio* in cervice Scyllæ ſcopuli, &c.

II. PAPÆ, qui poſſidet 1. Patrimonium Petri, partem orientalem Hetruriæ, ubi *Civita Vechia* (Centum cellæ olim) navale Pontificis, cum *Peruſia, Bolſena* (Volſinio) *Viterbio.*

2. Agrum

2. Agrum Romanum, ſeu vetus Latium, ubi *Roma* eſt, Pontificis ſedes, *Tivoli* (Tibur) *Pilaſtrina* (Præneſte) *Fraſcati* (Tuſculum) *Aquinum* Thomæ Aquinatis patria, &c. 3. Ducatum Spoletanum, ubi *Spoleto*, *Fuligno*, *Aſiſium*: 4. Ferrarienſem, cujus metropolis eſt *Ferrara*, Academia. 5. Marchiam Anconitanam (partem Umbriæ & Piceni) in qua ſunt *Ancona*, *Loreto*, (Maria Lauretana) *Peſaro* (Piſaurum) & *Sinigaglia* quaſi Sena Gallica, &c. 6. Romaniolam, cujus ſunt *Ravenna*, *Rimino* (Ariminum) *Bologne* (Bononia) antiqua Academia. 7. *Beneventum* in regno Neapolitano ſitum.

III. DUCUM, e quibus ſunt præcipui Magni Duces Florentini, quorum metropolis & aulæ ſedes eſt *Florentia*, deinde *Sena* & *Piſæ* ambæ Academiis ornatæ urbes, *Livorno*, portus & emporium: *Coſmopolis* munita urbs (a Coſino conditore dicta) in

in parva inſula Tuſciæ. Sunt & alii Ducatus, *Mantua, Parma, Modena*, a ſingulis urbibus nominati. Sabaudi quoque Duces in parte Piedmonti Italica habent *Turino* (Auguſtam Taurinorum) aulæ ſedem & Academiam: *Aoſta* (Auguſtam Prætoriam) &c.

IV. RERUMPUBLICARUM, & quidem

1. *Venetæ*, quæ poſſidet Hiſtriam, cujus caput eſt *Juſtinopolis*, poſt hanc *Pola*, &c. Deinde Forum Julii (Friaul) ubi *Udene* (Vedinum) *Civita di Friuli*, *Trieſte* (Tergeſte,) *Aquileja*, abſque tamen priſtino ſplendore, & *Palma* perfectiſſimum artis Fortificatoriæ exemplar. Porro Marchiam Tarviſianam, ubi *Treviſo* nomen regioni largiens, *Venetia* ſplendidiſſima urbs in inſulis extremi ſinus Adriatici: *Padoa* (Patavium) Academia florens: *Verona, Vicentia* nobiles urbes. Deniq; Lombardiæ partem, in qua ſunt *Brixia, Crema*, &c.

2. *Ge-*

2. *Genuenſis* in litore maris Liguſtici. Hujus eſt *Genua* urbs ædificiis ſuperba: *Savona* (Vada Sabatia) *Final*, *Albenga*, *Cabo Levanto*, *Seſtri* (Serezena) fortalitium in Tuſciæ finibus, & tota inſula *Corſica*.

3. *Luccenſis*. Urbs enim *Lucca* pariter libera eſt, patria Xantis Pagnini, ſed exiguo gaudet territorio.

Inſulæ Italicæ.

I. SICILIA, *Trinacria* olim propter tria promontoria *Pelorum*, *Pachynum*, *Lilybæum* dicta, nec non *ſuburbana provincia*, quod Romæ admodum vicina erat. Ab Italia enim tantum freto diſtinguitur, quod *Scylla* rupe & *Charybdi* voragine famoſum eſt. Hodie regni nomine, & quidem Hiſpanicæ ditionis, claret, ut ut ſeditioſi Meſſinienſes Gallicum dominium hoc & ſuperiore anno præoptaverint.

Digitized by Google

Caput inſulæ olim fuere *Syracuſæ* ad mare Ionium, ſedes tyrannorum, a Romanis bello Punico II. expugnatæ. Poſt has *Meſſana* vicina freto Italiæ & Charybdi, colonia Meſſeniorum Peloponneſi, cujus cives etiam Mamertini dicebantur. In eodem tractu, inter Pelorum ſcilicet & Pachynum promontoria, eſt *Catana*, *Leontium*, *Elorus* & mons ignivomus *Ætna*. A Pachyno ad Lilybæum promontorium ſunt *Camerina*, *Geloi* campi, *Hybla*, *Agrigentum* emporium, *Sicanii*, *Selinuntii* & oppidum ipſum *Lilybæum*, a quo non procul abſunt inſulæ *Ægates*, ad quas commiſſo navali prælio finis impoſitus fuit Romanorum virtute bello I. Punico. Inde ad Pelorum ſunt *Drepanum*, portus probe munitus, *Eryx* arci impoſita, *Ægeſta* (Segeſta) *Panormus* Romana colonia & portus, *Himera*, *Tyndarium*: Etiam *Mylæ* cum *Naulocho* victoria Auguſti adverſus

Sex.

Sex. Pompejum celebres. In mediterraneo ſunt *Centuripe*, *Enna* raptu Proſerpinæ & Cereris templo famoſa.

Romani inſulam bipartito regebant miſſis in eam duobus Prætoribus totidemque Quæſtoribus, quorum alter Syracuſis, alter Lilybæi ſedebat. Ipſe Cicero fuit Quæſtor Lilybætanus.

Hodie regnum Siciliæ in *tres valles* dividitur. 1. *Vallis Mazara* Lilybæum reſpicit, continetque oppida *Mazaram*, *Marzelliam*, *Drepanum* & *Palermo* (olim Panormum) ſedem Proregis Academia & portu inclytam. 2. *Vallis Demona* habet *Meſſinam* Principem poſt Palermo civitatem, nunc ſeditione vexatam, *Milazo* (Mylæ olim erant) portum munitum, *Catinam* Academiam, *Leontium*. 3. *Vallis Neeti* tenet *Saragoſam* (Syracuſas) *Neetum*, *Camarinam*, *Agrigentum*, &c.

Inſulæ inter Siciliam & Italiam ſunt

ſunt *Æoliæ*, e quibus *Lipare*, *Hiera*, *Strongyle* Poëtis celebratiſſimæ: & inter Lilybæum ac Africam *Ægimurus* prælio belli I. Punici celebrata.

II. SARDINIA (unde *Sardous riſus*, & *Sardi venales*, proverbia) etiam Hiſpano regi paret. Olim quoque in ea oppida non obſcura & portubus inſtructa erant *Sulchi*, *Caralis* & *Olbia*. Hodie *Caralis Caglieri* dici ſolet, eſtque ſedes Gubernatoris: Sulchi vero dicitur *Palma di Sole*.

III. CORSICA Genuenſium eſt, ut dictum fuit. Oppida olim erant *Aleria* & *Mariana*, nunc dirutæ. *Baſtia* vero jam ſedes eſt Gubernatoris, & *Bonifacio* oppidum operibus munitum.

IV. MALTA (Melite) inter Pachynum & Africam, Divi Pauli naufragio, & hodie Equitum Johannitarum (Malteſer Ritter) ordine clariſſima.

CA-

CAPUT XVI.

De Græcia.

GRæcia olim tantum Theſſaliam & Helladem ſive Græciam proprie dictam continebat, cui deinde acceſſerunt Peloponneſus, Epirus & Macedonia.

Totum vero, quod Græciæ nomine veniebat, Romani in duas provincias diviſerunt, *Macedoniam*, ſub qua ipſa Macedonia, Epirus & Theſſalia: & *Achajam*, ſub qua Græcia propriè dicta, Peloponneſus & circumjacentes inſulæ erant.

Clauditur vero Græcia ab ortu Ægæo mari, a meridie Cretico: ab occaſu Ionio: a ſeptentrione Scardicis jugis & Strymone amne. Illis ab Illyrico & Mœſia; hoc a Thracia diſtinguitur, quamvis fines prolongati fuerint, & Act. XVI. 12. urbs *Philippi* trans Strymonem in Thracia, Macedoniæ

doniæ adſcribatur. Nos Romanam diviſionem ſequemur, & ſic eſt

I. Provincia Macedonica.

Sub hac erat I. MACEDONIA ipſa ab Ægæo ad Adriaticum mare inter Thraciam & Theſſaliam patens. Urbes prope Ægæum mare fuerunt *Pella*, regia Philippo & Alexandro alumnis inclyta: *Pydna*, in qua Olympiadem Caſſander oppugnavit: *Berrhœa* & *Apollonia*, Pauli peregrinatione claræ: *Theſſalonica* (olim Therma) Pauli epiſtolis & Ciceronis exilio illuſtris, emporium celebre. *Pallene*, *Potidæa* (poſtea a Caſſandro reſtauratore *Caſſandréa* dicta) *Torone*, *Singus*, *Olynthus* a Philippo everſa, *Acanthus*, *Stagira* Ariſtotelis patria, *Arethuſa*, *Amphipolis* Attica colonia ad fluv. Strymona: De *Philippis* ante dictum eſt, ad quos Brutus & Caſſius victi. Præterea *Ædeſſa*, antiqua regia verſus mediterraneam partem, & *Oſſa*, &c.

Ad

Ad Adriaticum mare erant *Taulantii*, quorum *Epidamnus* fuit, poſtea *Dyrrachium* dicta, ubi Cæſar minus proſpere cum Pompejo pugnavit, hodie *Durazzo* dicitur: deinde *Apollonia* literarum ſtudiis florida: & ipſum oppidum *Taulantium*.

* Alii hæc omnia, quæ ad Adriaticum mare ſunt, Epiri partem faciunt.

Montes hîc ſunt *Æmus*, *Omphalus*, *Athos* a Xerxe perfoſſus. Fluvii *Strymon*, *Chabris*, *Axius*, *Aliacmon*, *Apſus* Cæſaris & Pompeji caſtra dividens.

II. EPIRUS in angulo Ionii & Adriatici maris, cujus gentes erant Moloſſi, Dryopes, Chaonii, Acarnanes, Dolopes, Amphilochii: Urbes *Ambracia*, Pyrrhi regia, *Buthrótum* Pomponii Attici poſſeſſionibus notum: *Dodona* oraculo illuſtris: *Actium* Auguſti victoria notiſſimum oppidum & promontorium, & *Nicopolis* Actio trans fretum in hujus victoriæ

memoriam oppoſita: *Argi Amphilochiûm, Sybota, Leucas* ex Peloponneſio bello nota oppida: Ad Adriaticum mare eſt *Oricum* bello civili Pompejano ſæpius memoratum.

Montes hîc ſunt *Acroceraunii* naufragiis infames: *Pindus* Muſis ſacer. Fluvii *Acheron, Cocytus* & *Achelous.* Inſulæ *Corcyra* urbem habens ejuſdem nominis, coloniam Corinthiorum: *Cephalenia* cum urbe cognomine. Utraque eſt in poteſtate Venetorum *Zacynthus, Ithaca* Ulyſſis patria, *Dulichium, Leucadia, Ericuſa,* & Echinádes, &c.

III. THESSALIA, cujus regiones ſunt 1. Eſtiotis, in qua *Gomphi, Philippi* & *Pharſalus*, in quibus campis Pompejus a Cæſare victus eſt. Deinde *Phæſtus, Tricca.* 2. Theſſalia propria, ubi *Hypata.* 3. Pelaſgia, ubi *Atrax* & *Scotuſa.* 4. Magneſia ad Ægæum mare, ubi oppidum *Magneſia, Iolcus,* veneni ferax, *Methone,* in

cujus

cujus obſidione Philippus oculum amiſit. 5. Phthiotis verſus Achajam, in qua ſunt *Phæræ*, tyranni Alexandri ſedes: *Phthia, Lariſſa, Sperchia* maritima oppida. *Lamia* Lamiaco bello clarior facta.

Montes *Olympus*, *Pelius*, *Oſſa*, & Perſico bello celebratæ *Thermopylæ* inter montes & mare anguſta porta. Fluvii *Sperchius* & *Peneus*, ad quem *Tempe* ſunt amœniſſima.

II. Provincia Achaica.

I. HELLAS ſive Græcia propriè dicta, cujus regiones ſunt

1. Ætolia, in qua *Chalcis* (alia in Eubœa) *Calydon* & *Olenus*.

2. Doris, ubi *Bojum* & *Citinium* ſunt.

3. Locris occidentalis habens *Naupactum* bello Peloponneſio inſignem. Et hujus Locridos incolæ *Ozolæ* dicti ſunt.

 4. Pho-

4. Phocis, cujus erant *Delphi*, Apollinis oraculo celebratiſſima urbs, quæ & *Pytho* dicta, Pauſania teſte in Phoc. fol. 322. ſecus ac Eraſmus Chil. 1. Cent. 7. prov. 90. diſtinguit. Porro *Criſſa*, *Cirrha*, *Anticirrha* ſeu Anticyra.

5. Locris orientalis (ab occidentali Parnaſſo & parte Phocidis diſtincta) cujus incolæ *Opuntii* ab oppido *Opûs*; & *Epicnemidii* a Cnemide monte appellati, cui *Cnemides* adjacebant oppidum. Opuntiis proximæ erant *Thermopylæ*.

6. Bœotia, cujus caput erant *Thebæ* ab Alexandro M. everſæ, a Caſſandro reſtauratæ. *Cadméa* arx Thebarum fuit, quæ a Spartanis occupata cauſa extitit belli Thebani. Fontes in hac vicinia *Hippocrene*, *Aganippe*, *Dirce*. Præterea hic erant *Orchomenus*, *Theſpiæ*, *Orópus*, *Delium*, etiam *Leuctra* Epaminondæ victoria, *Platææ* Mardonii clade, *Chæronéa* Philippi cum

cum Athenienſibus prælio & Plutarchi incunabilis, *Coronea* Ageſilai victoria, *Aulis* portu ad Euripum nobilitata oppida.

7. Megaris, in qua fuit *Megara* Euclidis patria, & *Eleuſine* Cereris fano conſpicua.

8. Attica, quæ habebat matrem artium *Athenas* cum *Munichia* & portu *Piræeo*: Eſt quoque *Marathon* Miltiadis victoria illuſtris; *Decelia* & *Phyle* caſtella: *Sunium* promontorium.

Montes hujus provinciæ ſunt *Helicon* (ad cujus radices fuit *Aſcra* vicus, patria Heſiodi) *Parnaſſus* uterque Muſis ſacer: *Oeta* vero Herculi fatalis.

Flumina Hellados ſunt *Aſópus*, *Isménus* Thebas, *Eridanus* Athenas alluens: Ad hæc *Cephiſus* Bœotiæ, & *Evénus* Ætoliæ, &c.

II. PELOPONNESUS, cujus regiones ſunt

1. Achaja Propria, ubi in Iſthmō, qui Iſthmicis ludis nomen dedit, ſita eſt *Corinthus*, cujus navale erant *Cenchreæ* ad ſinum Saronicum: *Schœnûs* ad eundem ſinum portus in anguſtiſſima Iſthmi parte. Unde ex Schœnunte machinis naves per terram in ſinum Criſſæum trahebantur, ad quem erat *Lechæum* itidem portus Corinthiorum. Præterea hîc erant *Sicyon*, *Ægira*, *Phlius* & *Patræ* emporium.

2. Elis, in qua *Olympia* ſeu *Piſa* Olympici agonis ſedes: deinde *Elis* oppidum, *Cypariſſa* & *Cyllene*: etiam *Pylus Eliaca*, & *Pylus Neſtoris* patria.

3. Meſſenia, ubi *Meſſene* Lacedæmoniorum bellis afflicta, *Helos* & *Pylus Meſſeniorum*: *Methone* quoque & *Corone*. Quidam etiam ad Meſſeniam referunt Pylum Neſtoris, ſed de tribus his urbibus ejuſdem nominis, & omnibus quidem in Peloponneſo, facilis error & confuſio fuit.

4. Ar-

4. Arcadia paſtorum deliciæ. Hîc erat *Mantinéa* Epaminondæ cruenta victoriâ illuſtris: *Tégea*, *Megalopolis* Polybii patria, *Clitor*, ubi fons Clitorius erat vini faſtidium afferens. Dividitur Arcadia per Alpheum fluvium in Ciſalphæam, cujus fuerunt enarrata oppida; & Tranſalphæam.

5. Argolis ſive Argivorum regio, ubi fuerunt *Mycénæ* Agamemnonis regia, *Argi*, *Némea*, unde ſilva Nemæa & ludi Nemæi dicti: *Nauplia* Argivorum navale: *Træzen* Athenienſium in Perſico belló refugium, *Epidaurus* Æſculapii patria, & *Lerna* lacus Herculis laboribus notiſſimus.

6. Laconica, cujus caput fuit *Lacedæmon*, quæ & *Sparta* dicebatur, virtutis omnis egregium monumentum. *Gythéum* portus & navale Spartanorum erat ad Eurotæ fluv. oſtium.

Flumina Peloponneſi ſunt *Eurótas* Spartam alluens: *Inachus* in Argivis: *Alpheus* Arcadiam diſtinguens: *Pa-*

miſus in Meſſeniis. Montes *Taygetus*, *Mænalus*, *Stymphalus*, &c. Promontoria Laconicæ duo ſunt *Maleum* verſus Cretam; *Tænarium* verſus Africam.

III. INSULÆ provinciæ Achaicæ ſunt.

1. Eubœa a Bœotia Euripo freto diſtincta. In hac ſunt *Chalcis* urbs Aulidi ad fretum oppoſita: *Eretria*, &c. & *Artemiſium* promontorium in ſeptentrione Themiſtoclis victoria inclytum.

2. Creta, magna inſula, cujus oppida erant *Gortyna*, *Cydon*, *Dictinna*, *Corycus*, *Gnoſſus*, *Minoa*. Montes *Idæus* & *Dictæus*.

3. Cyclades, quaſi in circulo, cujus centrum *Delos* eſt, poſitæ. Potiores ſunt *Naxos*, *Paros*, *Scyros*, *Tenos*, *Andrus*, *Amorgus*, &c.

4. Sporades, quaſi diſperſæ, nempe *Pathmos* Johannis Apocalypſi nobilis, *Icaria*, *Claros*, *Cos*, *Chios*, &c.

5. Cir-

5. Circa Peloponneſum ſunt *Ægina* e regione Piræei: *Salamin* Xerxis clade celebris & Themiſtoclis victoria: *Cythére* Laconum ſuburbana: *Echinádes*, & aliæ, de quibus ſupra in Provincia Macedonica dictum fuit: *Strophades* in mari Ionio.

Græcia Nova.

GRæcia hodierna amiſit ſplendorem Turcica ſervitute, & barbariem induit.

Macedonia Turcis in tres provincias dividitur, quæ Thraciæ proxima eſt, *Jamboli* dicitur: quæ Theſſaliæ contermina, *Camenolitari*, in qua celeberrimum emporium eſt *Salonichi* (Theſſalonica) portu optimo inſtructum: quæ vicina eſt Dalmatiæ, *Albania* appellatur, in qua ſunt *Dumzzo* (Dyrrhachium) ad mare, & *Croja* in mediterraneis, patria Scanderbegi, urbs munitiſſima.

Digitized by Google

Mœſia dicebatur, quæ vel *Superior* fuit verſus Pannoniam, & hodie *Serviæ* regnum dicitur, in quo olim *Baſtarnæ* & *Dardani* erant, poſtmodum a Servis vel Syrvis Scythiæ populo oppreſſi: vel I*nferior* ab Iſtri oſtiis ad Thraciam pertingens; & hæc *Bulgaria* vocatur propter Bulgaros Scythicam gentem, quæ illam regionem occupavit. Ante hos eam tenebant *Triballi* & ex parte *Getæ*: nam reliqui Getæ trans Iſtrum in Daciæ finibus erant, & ſequenti tempore *Gothi* dicebantur late per ſeptentrionem dominantes. Vid. Boxhorn. Hiſt. Univerſ. p. 224. Utramque vero Mœſiam diſtinguit *Ciabrus* fluvius.

Mœſia Superior ſeu SERVIA regiam quondam habebat *Senderoviam* ſeu *Zendrew* 1439. a Turcis captam. Ipſum quoque *Taurunum* ſeu *Alba Græca* cum vicino *Aureo monte* huic Mœſiæ adſcribebatur. *Pons* quoque *Trajani* ad *Severinum* in Iſtro factus non

non parum hanc regionem ornabat.

Oppida præterea ſunt *Bodon*, *Novibazar*, *Ibar*, & *Margus*, ad quam Diocletianus vicit Carinum. Vid. Vopiſcus in Carino cap. 18.

Inferioris Mœſiæ ſive BULGARIÆ metropolis eſt *Sophia*: deinde *Nicopolis* ad Iſtrum, ubi Sigiſmundus Imperator a Bajazethe 1396. ſuperatus fuit: & *Varna* ad Pontum clade Uladislai Hungariæ regis perjuri 1444. famoſa: Etiam *Tomi* Ovidii exilio celebres in hoc Ponti litore ſunt verſus Iſtri oſtia. Ibidem quoque *Dronisopolis* (olim Dionyſiopolis) ac *Martianopolis* a ſorore Trajani ita cognominata, & *Sarpedonia*: at *Axiopolis* eſt ad ripam Danubii.

Thracia.

Thracia, hodie *Romania*, eſt inter Ægæum mare, Propontidem, Pontum Euxinum & juga Æmi mon-

montis. Caput regionis eſt *Byzantium* ſeu *Conſtantinopolis*, olim Imperatoria Chriſtianorum ſedes: 1453. a Muhamede II. capta, nunc compendium totius imperii Turcarum. Poſt hanc eſt *Adrianopolis* ſedes Turcici Imperatoris ante captam Conſtantinopolin, ejuſdemque etiamnum receſſus. Præterea *Trajanopolis*, *Philippopolis*, *Maximianopolis*: *Nicéa* Thraciæ, unde Synodus Pſeudo-Nicena dicitur, quo nomine imperitis impoſuerunt Ariani: & *Sardica* inter Æmum & Rhodopen montes, Sardicenſi Concilio in cauſa Athanaſii celebris urbs, quam miror a vulgo Geographorum omitti, ab aliis Illyrico, ſecus ac Ammianus docet, accenſeri.

Etiam antiquæ ibi urbes fuerunt *Ænus* ad Ægæum mare, *Perinthus* ad Propontidem, *Lyſimachia* & *Cardia* ad Iſthmum illius Cherſoneſi, in quam coloniam duxit Miltiades: *Phi-*

lippi

lippi Bruti & Caſſii clade nobiles, de quibus ſupra in Macedonia dictum fuit. In ipſa peninſula *Callipolis* eſt, & *Xeſtus* Leandri & Herûs amoribus nota.

Fluvii Thraciæ ſunt *Strymon*, *Hebrus*, & in Cherſoneſo e regione Lampſaci *Ægos potamos*, quaſi capellæ flumen, apud quem victi Athenienſes imperium Græciæ amiſerunt.

Inſulæ quoque huc Ægæi maris pertinent *Lemnus*, *Samothrace*, *Thaſus* dives marmoris, &c.

CAPUT XIIX.

De Moſcovia & Tartaria Precopenſi.

MOſcovia olim *Sarmatia* & *Scythia Europæa*, nunc quoque *Ruſſia* dicitur, ſed *Alba* ſeu *Magna*, ad Ruſſiæ Rubræ differentiam, quæ Poloniæ provincia eſt. A Sueciæ & Polo-

montis. Caput regionis eſt *Byzantium* ſeu *Conſtantinopolis*, olim Imperatoria Chriſtianorum ſedes: 1453. a Muhamede II. capta, nunc compendium totius imperii Turcarum. Poſt hanc eſt *Adrianopolis* ſedes Turcici Imperatoris ante captam Conſtantinopolin, ejuſdemque etiamnum receſſus. Præterea *Trajanopolis*, *Philippopolis*, *Maximianopolis*: *Nicéa* Thraciæ, unde Synodus Pſeudo-Nicena dicitur, quo nomine imperitis impoſuerunt Ariani: & *Sardica* inter Æmum & Rhodopen montes, Sardicenſi Concilio in cauſa Athanaſii celebris urbs, quam miror a vulgo Geographorum omitti, ab aliis Illyrico, ſecus ac Ammianus docet, acenſeri.

Etiam antiquæ ibi urbes fuerunt *Ænus* ad Ægæum mare, *Perinthus* ad Propontidem, *Lyſimachia* & *Cardia* ad Iſthmum illius Cherſoneſi, in quam coloniam duxit Miltiades: *Philippi*

lippi Bruti & Caſſii clade nobiles, de quibus ſupra in Macedonia dictum fuit. In ipſa peninſula *Callipolis* eſt, & *Xeſtus* Leandri & Herûs amoribus nota.

Fluvii Thraciæ ſunt *Strymon, Hebrus*, & in Cherſoneſo e regione Lampſaci *Ægos potamos*, quaſi capellæ flumen, apud quem victi Athenienſes imperium Græciæ amiſerunt.

Inſulæ quoque huc Ægæi maris pertinent *Lemnus, Samothrace, Thaſus* dives marmoris, &c.

CAPUT XIIX.

De Moſcovia & Tartaria Precopenſi.

MOſcovia olim *Sarmatia* & *Scythia Europæa*, nunc quoque *Ruſſia* dicitur, ſed *Alba* ſeu *Magna*, ad Ruſſiæ Rubræ differentiam, quæ Poloniæ provincia eſt. A Sueciæ & Polo-

montis. Caput regionis eſt *Byzantium* ſeu *Conſtantinopolis*, olim Imperatoria Chriſtianorum ſedes: 1453. a Muhamede II. capta, nunc compendium totius imperii Turcarum. Poſt hanc eſt *Adrianopolis* ſedes Turcici Imperatoris ante captam Conſtantinopolin, ejuſdemque etiamnum receſſus. Præterea *Trajanopolis*, *Philippopolis*, *Maximianopolis*: *Nicea* Thraciæ, unde Synodus Pſeudo-Nicena dicitur, quo nomine imperitis impoſuerunt Ariani: & *Sardica* inter Æmum & Rhodopen montes, Sardicenſi Concilio in cauſa Athanaſii celebris urbs, quam miror a vulgo Geographorum omitti, ab aliis Illyrico, ſecus ac Ammianus docet, accenſeri.

Etiam antiquæ ibi urbes fuerunt *Ænus* ad Ægæum mare, *Perinthus* ad Propontidem, *Lyſimachia* & *Cardia* ad Iſthmum illius Cherſoneſi, in quam coloniam duxit Miltiades: *Philippi*

lippi Bruti & Caſſii clade nobiles, de quibus ſupra in Macedonia dictum fuit. In ipſa peninſula *Callipolis* eſt, & *Xeſtus* Leandri & Herûs amoribus nota.

Fluvii Thraciæ ſunt *Strymon*, *Hebrus*, & in Cherſoneſo e regione Lampſaci *Ægos potamos*, quaſi capellæ flumen, apud quem victi Athenienſes imperium Græciæ amiſerunt.

Inſulæ quoque huc Ægæi maris pertinent *Lemnus*, *Samothrace*, *Thaſus* dives marmoris, &c.

CAPUT XIIX.

De Moſcovia & Tartaria Precopenſi.

MOſcovia olim *Sarmatia* & *Scythia Europæa*, nunc quoque *Ruſſia* dicitur, ſed *Alba* ſeu *Magna*, ad Ruſſiæ Rubræ differentiam, quæ Poloniæ provincia eſt. A Sueciæ &

Polo-

miſus in Meſſeniis. Montes *Taygetus*, *Mænalus*, *Stymphalus*, &c. Promontoria Laconicæ duo ſunt *Maleum* verſus Cretam; *Tænarium* verſus Africam.

III. INSULÆ provinciæ Achaicæ ſunt.

1. Eubœa a Bœotia Euripo freto diſtincta. In hac ſunt *Chalcis* urbs Aulidi ad fretum oppoſita: *Eretria*, &c. & *Artemiſium* promontorium in ſeptentrione Themiſtoclis victoria inclytum.

2. Creta, magna inſula, cujus oppida erant *Gortyna*, *Cydon*, *Dictinna*, *Corycus*, *Gnoſſus*, *Minoa*. Montes *Idæus* & *Dictæus*.

3. Cyclades, quaſi in circulo, cujus centrum *Delos* eſt, poſitæ. Potiores ſunt *Naxos*, *Paros*, *Scyros*, *Tenos*, *Andrus*, *Amorgus*, &c.

4. Sporades, quaſi diſperſæ, nempe *Pathmos* Johannis Apocalypſi nobilis, *Icaria*, *Claros*, *Cos*, *Chios*, &c.

5. Cir-

5. Circa Peloponneſum ſunt *Ægina* e regione Piræei: *Salamin* Xerxis clade celebris & Themiſtoclis victoria: *Cythére* Laconum ſuburbana: *Echinádes*, & aliæ, de quibus ſupra in Provincia Macedonica dictum fuit: *Strophades* in mari Ionio.

Græcia Nova.

GRæcia hodierna amiſit ſplendorem Turcica ſervitute, & barbariem induit.

Macedonia Turcis in tres provincias dividitur, quæ Thraciæ proxima eſt, *Jamboli* dicitur: quæ Theſſaliæ contermina, *Camenolitari*, in qua celeberrimum emporium eſt *Salonichi* (Theſſalonica) portu optimo inſtructum: quæ vicina eſt Dalmatiæ, *Albania* appellatur, in qua ſunt *Durazzo* (Dyrrhachium) ad mare, & *Croja* in mediterraneis, patria Scanderbegi, urbs munitiſſima.

Digitized by Google

Epirus hodie *Canina* dicitur, ejusque caput & ſedes præfecti Turcici eſt *Lepanto*, vetus nempe Hellas ſive Græcia proprie dicta hodie *Livadia* vocatur: Theſſalia *Janna*: Peloponneſus *Morea*: Athenæ *Sithenes*: Sparta *Miſithra*, ſed abſque veteri ſplendore. *Napoli* eſt urbs Peloponneſi portu prædita, vetus Nauplia.

Inſularum quoque nomina immutata ſunt. Nam Creta vocatur *Candia* a metropoli hujus nominis, ſeu *Candia* munita urbe: poſt hanc ſunt *Rethymo*, & Canéa 1669. a Turcis occupata, olim Cydon dicta: *Sittia* & *Cornico*, olim Corycus.

Eubœa vocatur *Negroponte*: Lemnus *Stalimene*: Ægina *Engia*: Ericuſa *Pachſu*: Echinades *Iſole de Morea*: Zacynthus *Zante*: Corcyra *Corfu*, quamvis hæc ſit Venetorum.

Marium nomina fere hæc ſunt hodie: *Archipelagus* eſt mare Ægæum: *Golfo di Salonichi* Thermaicus ſinus:

Gol-

Golfo di Napoli Argolicus ſinus: *Golfo di Engia* ſinus Saronicus, Corintho orientalis: *Golfo di Lepanto* ſinus Criſſæus, Corintho occidentalis: *Golfo di Colochina* ſinus Laconicus: *Golfo di Corone* ſinus Meſſenius, &c.

CAPUT XVII.

De Turcia Europæa.

TUrciam in Europa appellamus Mœſiam & Thraciam, quod hæ provinciæ noſtratibus vulgariter die Türckey dicuntur, & ita eas Turcæ poſſident, ut nemo nunc ſit, qui contendere de iis audeat.

Mœſia.

QUicquid a Pannonia inter Iſtrum fluvium & Æmum montem ad Euxinum uſque Pontum eſt, olim

Mœſia dicebatur, quæ vel *Superior* fuit verſus Pannoniam, & hodie *Serviæ* regnum dicitur, in quo olim *Baſtarnæ* & *Dardani* erant, poſtmodum a Servis vel Syrvis Scythiæ populo oppreſſi: vel *Inferior* ab Iſtri oſtiis ad Thraciam pertingens; & hæc *Bulgaria* vocatur propter Bulgaros Scythicam gentem, quæ illam regionem occupavit. Ante hos eam tenebant *Triballi* & ex parte *Getæ:* nam reliqui Getæ trans Iſtrum in Daciæ finibus erant, & ſequenti tempore *Gothi* dicebantur late per ſeptentrionem dominantes. Vid. Boxhorn. Hiſt. Univerſ. p. 224. Utramque vero Mœſiam diſtinguit *Ciabrus* fluvius.

Mœſia Superior ſeu SERVIA regiam quondam habebat *Senderoviam* ſeu *Zendrew* 1439. a Turcis captam. Ipſum quoque *Taurunum* ſeu *Alba Græca* cum vicino *Aureo monte* huic Mœſiæ adſcribebatur. *Pons* quoque *Trajani* ad *Severinum* in Iſtro factus non

non parum hanc regionem ornabat.

Oppida præterea ſunt *Bodon*, *Novibazar*, *Ibar*, & *Margus*, ad quam Diocletianus vicit Carinum. Vid. Vopiſcus in Carino cap. 18.

Inferioris Mœſiæ ſive BULGARIÆ metropolis eſt *Sophia*: deinde *Nicopolis* ad Iſtrum, ubi Sigiſmundus Imperator a Bajazethe 1396. ſuperatus fuit: & *Varna* ad Pontum clade Uladislai Hungariæ regis perjuri 1444. famoſa: Etiam *Tomi* Ovidii exilio celebres in hoc Ponti litore ſunt verſus Iſtri oſtia. Ibidem quoque *Dronisopolis* (olim Dionyſiopolis) ac *Martianopolis* a ſorore Trajani ita cognominata, & *Sarpedonia*: at *Axiopolis* eſt ad ripam Danubii.

Thracia.

THracia, hodie *Romania*, eſt inter Ægæum mare, Propontidem, Pontum Euxinum & juga Æmi mon-

montis. Caput regionis eſt *Byzantium* ſeu *Conſtantinopolis*, olim Imperatoria Chriſtianorum ſedes: 1453. a Muhamede II. capta, nunc compendium totius imperii Turcarum. Poſt hanc eſt *Adrianopolis* ſedes Turcici Imperatoris ante captam Conſtantinopolin, ejuſdemque etiamnum receſſus. Præterea *Trajanopolis*, *Philippopolis*, *Maximianopolis*: *Nicæa* Thraciæ, unde Synodus Pſeudo-Nicena dicitur, quo nomine imperitis impoſuerunt Ariani: & *Sardica* inter Æmum & Rhodopen montes, Sardicenſi Concilio in cauſa Athanaſii celebris urbs, quam miror a vulgo Geographorum omitti, ab aliis Illyrico, ſecus ac Ammianus docet, acenſeri.

Etiam antiquæ ibi urbes fuerunt *Ænus* ad Ægæum mare, *Perinthus* ad Propontidem, *Lyſimachia* & *Cardia* ad Iſthmum illius Cherſoneſi, in quam coloniam duxit Miltiades: *Philippi*

lippi Bruti & Caſſii clade nobiles, de quibus ſupra in Macedonia dictum fuit. In ipſa peninſula *Callipolis* eſt, & *Xeſtus* Leandri & Herûs amoribus nota.

Fluvii Thraciæ ſunt *Strymon*, *Hebrus*, & in Cherſoneſo e regione Lampſaci *Ægos potamos*, quaſi capellæ flumen, apud quem victi Athenienſes imperium Græciæ amiſerunt.

Inſulæ quoque huc Ægæi maris pertinent *Lemnus*, *Samothrace*, *Thaſus* dives marmoris, &c.

CAPUT XIIX.

De Moſcovia & Tartaria Precopenſi.

MOſcovia olim *Sarmatia* & *Scythia Europæa*, nunc quoque *Ruſſia* dicitur, ſed *Alba* ſeu *Magna*, ad Ruſſiæ Rubræ differentiam, quæ Poloniæ provincia eſt. A Sueciæ &

Digitized by Google

Poloniæ finibus ad Caſpium mare & Tartariam Magnam, indeque ad fretum Waigats latiſſime extenditur.

Imperii caput & ſedes magni ducis, quem *Czar* ſeu Imperatorem dicunt, eſt *Moſcua*, maxima urbium, vel ſola arce XX. millia ſatellitum capiens. Poſt hanc *Woldemier* caput quondam imperii: & *Novograd* urbs potentiſſima: Præterea *Uſtiug* emporium mediterraneum: *S. Nicolai* vero & *Archangeli* emporia ſunt maritima in extremo ſeptentrione. *Smolensko*, in Poloniæ finibus ad Dnieperum fluvium eſt, de qua urbe ſæpe decertarunt Poloni.

Ex Aſiatica Tartaria Moſcus poſſidet regnum *Caſan* & *Aſtracan* ambo circa divortia & oſtia Wolgæ. Metropolis illius eſt *Caſana* ad confluentes Caſancii fluv. & Wolgæ: hujus *Aſtracan* prope oſtia Wolgæ ſalinis & mercatu inclyta.

Fluvii Moſcoviæ ſunt *Wolga* (olim Rha) in Caſpium mare ſe effundens: *Tanais* (Don) in paludem Mæotim prolabens: *Dnieper* ſive *Boryſthenes* in Poloniæ finibus.

Infra Moſcoviam Tartaria *Crimenſis* ſeu *Precopenſis* Boryſthene & Tanai concluditur, a metropoli *Precop*, quæ in Iſthmo Cherſoneſi Tauricæ eſt, appellata. *Criméum* vero metropolis erat ante conditam Precop. Præterea celebris urbs in Cherſoneſo eſt *Caffa*. Quidam ſic diſtinguunt, ut Precopenſes Tartari ſint in Cherſoneſo, Crimenſes extra eam: ſed alii diſtinctionem negligunt. Sultan ſeu dux hujus gentis eſt hoſtis Moſcorum: tributarius vero Turcarum & in bello ſocius. Gens ipſa barbara & ferox Poloniæ & Moſcoviæ fines graviſſime infeſtans. Olim hîc *Tauri* habitabant, unde nomen eſt Tauricæ Cherſoneſo. Boſporus vero Cimmerius denominatur ex *Cimmerio*, anti-

quo

Digitized by Google

quo hujus Cherſoneſi oppido. Ammianus Marcellinus lib. 22. ponit hic quoque ad Mœotim & Tanaim *Roxolanos* Romanorum, quod ex Hiſtoria Auguſta patet, infenſos hoſtes: item *Alanos*, *Gelonos*, &c.

Nec longe abſunt *Koſſaki* colluvies fugitivorum ex Lituania, Polonia & Ruſſia ſervorum, qui inconditam quandam rempublicam in ipſis inſulis Dnieperi & ad oſtia ejus condiderunt, gens rapto & mercenaria militia vivere aſſueta, nullius fidei, ex amico illico hoſtem, & ex hoſte amicum lucri cauſa faciens. Hactenus de Europa; nunc ASIA ſequitur.

CAPUT XIX.

De Aſia Minore ſeu intra Taurum.

DIviſio *Aſiæ* in *Majorem* & *Minorem* ambigua eſt, quod in Minoris terminis non conveniant auctores,

res, & multi ab ea Bithyniam, Lyciam, Pamphyliam, &c. eximant: alii non tantum has provincias, ſed etiam Ciliciam & Cappadociam includant, ut comūnes cum hodierna *Natolia* terminos habeat. Media nos via incedimus, & ſecluſis Cappadociâ ac Ciliciâ Bithyniam, Lyciam, Pamphyliam omnino addimus, quod ex Strabonis & Romanorum in bello cum Antiocho diviſione includi eas decet, ut *Minor* ſic *Aſia* veterum *Aſiæ intra Taurum* accuratius reſpondeat, & ex ſeptentrione *Haly* amne terminetur, a meridie *Sarpedonio* promontorio.

Provincias huic Aſiæ cum veteribus tribuimus in latere occidentali Myſiam, Phrygiam, Æoliam, Ioniam, Cariam: in meridionali Lyciam & Pamphyliam: a ſeptentrione Bithyniam, Paphlagoniam: in mediterranea parte Lydiam, Piſidiam, Iſauriam, Lycaoniam & Galatiam.

I. MY-

I. MYSIA eſt vel *Minor* ad Helleſpontum & Propontidem, ejuſque pars *ora Helleſponti* dicitur: vel *Major* inter Phrygiam utramque, id eſt, Majorem & Minorem interjacens, quamvis fateatur Strabo, Myſiæ Phrygiæque fines difficulter diſtingui.

Minoris Myſiæ ſunt *Cyzicus* mira erga Romanos fide Mithridaticam obſidionem ſuſtinens: *Lampſacus* Themiſtocli dono data a rege Artaxerxe: & inter utramque amnis *Granicus* prima Alexandri contra Perſas victoria nobilitatus: *Abydus* Xeſto oppoſita, principium pontis, quem Xerxes in Helleſponto fecerat: nec non *Dardanum*, &c. Fluvii ſunt præter Granicum *Simois* & *Æſepus*: mons *Ida*.

Majoris Myſiæ oppida ſunt *Adramitium*, *Alyda*, *Trajanopolis*, *Pergamus* Attalorum regia ad fluvium Caycum, a qua omnis hic tractus ad Cariam uſque *Pergamene Aſia* vocabatur,

tur, quæ etiam *Aſia Propria* dicta fuit.

II. PHRYGIA itidem fuit vel *Minor*, quæ & *Troas* dicitur, in qua erat regia urbs *Ilium* vel *Troja* cum arce *Pergamis*: oppidum *Sigæum*, *Alexandria*, *Aſſum*: Fluvius *Scamander*: Promontoria *Lectum* & *Sigæum*.

Major Phrygia inter Galatiam & Lydiam ſita habebat *Gordium*, ubi nodum enſe Alexander ſolvit: *Synnadam* marmore divitem, *Apaméam Cibótum* cognomine ad Marſiæ & Mæandri confluentes emporium: *Antiochiam* Phrygiæ, & *Peſſinuntem* matris Deûm ſimulacro celebrem, de quo Herodianus videatur lib. 1. cap. 11. In hujus Phrygiæ confinio Strabo quoque *Coloſſas* ad confluentem Lyci & Mæandri ponit, Paulina epiſtola ſatis honoratas.

III. ÆOLIS Græcorum colonia fuit late in litore Aſiatico Ægæi maris diſperſa a Cayco nempe fluvio

ad

ad Smyrnam. Oppida vel occupavit, vel condidit *Cumam* (Cymen) & vicinum *Notium*, ubi Athenienſes a Peloponneſiis navali prælio ſunt victi: *Elæam* ad oſtia Cayci, Pergamenorum regum navale: *Lariſſam*, & inclytam, quamvis in vicina inſula ſitam, *Mitylenen*.

IV. IONIA pariter colonia Græcorum in hoc litore diffuſa urbes condidit *Phocæam* Maſſiliæ in Gallia Narbonenſi parentem: *Smyrnam* mercatu nobiliſſimam, quæ antea Æolica civitas erat, poſtea Ionibus tradita: *Clazomenas*, *Erythræam*, *Lebédum*, *Teum* Anacreontis patriam: *Colophona*, *Epheſum* Dianæ templo olim claram; poſtea Chriſtiana fide & præprimis Synodo Anti-Neſtoriana clariorem: *Prienen* Biantis patriam: *Myunta* pariter Themiſtocli donatam: *Miletum*, unde Mileſii dicuntur. Cluverio quidem Miletus & Priene Cariæ pars ſunt, ſed nos ſecuti

ſu-

ſumus Strabonem lib. 14. initio, & Vellejum Paterc. lib. 1. cap. 4.

Fluvii Ioniæ ſunt *Cayſtrus*, & qui ex Phrygia huc defertur, *Mæander* adeo flexuoſus, ut in proverbium quoque abierit. Promontorium *Mycale* inter Epheſum & Samum eſt, ubi Perſæ a Leotychide & Xantippo Græcorum ducibus fuere victi.

V. CARIA tractus eſt a Mæandro fluvio (hunc enim ei terminum ponit Strabo) ad Carpathium mare. Metropolis fuit *Halicarnaſſus* regum Cariæ ſedes, Herodoti patria, ab Alexandro M. expugnata: *Cnidus*, *Ceramus*, *Myndus*, *Alinda* Adæ reginæ ſedes: *Stratonice* a Macedonibus condita. Quod vero Græca Dorienſium colonia Cares ex meridionali tractu, in quo Halicarnaſſus & Cnidus eſt, exturbavit, illa regio poſtmodū DORIS fuit appellata. Olim Cares etiam Ioniæ partem poſſederunt, ſed ejecti utrinque in anguſtias redacti ſunt.

VI. LYCIA inſulæ Rhodo objecta oppida habebat *Telmeſſum* portu præditam: *Xanthum* a fluvio hujus nominis præterfluente dictam: *Pataram* etiam portu inſtructam: *Arſinoën* cum Lyciæ cognomento, de Ptolemæi Philadelphi uxore dictam: *Andriacen, Limyram.* Mons hîc eſt *Chimæra*, qui nocturnis æſtibus fumum exhalando occaſionem fabulæ de triformi monſtro dedit.

VII. PAMPHYLIA inter Lyciam & Ciliciam Aſperam ſita. Eſt hîc *Phaſelis* ad mare, piratarum receptaculum in finibus Lyciæ: *Attalia* ab Attalo Philadelpho condita: *Perga* Apoſtoli itineribus nota: *Aſpendus, Termeſſus, Side.* Fluvius *Eurymedon*, ad quem excenſu e navibus in terram facto Cimon terreſtres Perſarum copias ſtrategemate vicit. Promontorium hîc eſt *Sarpedon* Romani Imperii in pacificatione cum Antiocho M. terminus.

IIX. BI-

IIX. BITHYNIA prima poſt Thracium Boſporum Pontica regia, cujus urbes ſunt *Chalcédon* & *Nicéa*, utraque Oecumenico Concilio clariſſima: *Nicomedia* regum Bithynorum ſedes: *Apaméa*, *Libyſſa* Annibalis ſepulcro nota: *Pruſia* Dionis Chryſoſtomi patria: *Chryſopolis* vicina Chalcedoni: Addita huic provinciæ a Romanis quædam pars Paphlagoniæ, in qua *Heraclea* fuit portu in Ponto & mercatu clara. Flumina ſunt *Gangarius*, *Gallus*, *Calpas*.

IX. PAPHLAGONIA inde in Ponti Euxini litore ad *Halyn* flumen prorogatur Strabone judice, quamvis multa a Mithridatibus ei detracta fuerint, ſiquidem *Sinope* cis Halyn Mithridatis VI. ſedes regia erat. In hac gente erant *Heneti*, quibus Venetos Italiæ originem debere multi crediderunt. Oppida vero Paphlagonum fuerunt *Tius*, *Cammbis*, *Theutrania*.

X. LYDIA inter Ioniam & Phrygiam Majorem a *Sipylo* monte ad fluvium Mæandrum longe protenſa habebat *Sardes* regiam Crœſi, & ſedem poſtea Perſicorum Satraparum, unde omnis Perſarum in Aſia Minore ditio quandoque *Lydia* vocatur, vide Curtium 4, 11. 5. Deinde *Magneſiam ſub Sipylo monte*, ubi Antiochus M. a Romanis victus eſt Livio lib. 37. cap. 37. notante: *Thyatiram*, *Philadelphiam*, *Tralles*, *Nyſam*, *Tripolin*, & alteram *ad Mæandrum Magneſiam*, in Cariæ finibus, Themiſtocli quoque donatam, quæ a ſuperiore Magneſia tanto intervallo abeſt, quam longa eſt Lydia. Flumina ſunt *Pactolus* aurifer, Sardes alluens, & *Cayſtrus*. Uterque ex *Tmolo* monte oritur.

XI. PISIDIA inter Lydiam & Pamphyliam oblique ſita eſt, & oppida habuit *Antiochiam* & *Seleuciam*, utramque cum Piſidiæ cognomine. Late præterea Piſidæ in initiis Tauri montis habitabant.

XII.

XII. ISAURIA ad Taurum eſt inter Phrygiam Magnam & Pamphyliam, habens urbem *Iſaurum* mœnibus olim potentem a Servilio Iſaurico deletam. Ab hujus ruderibus prope abſuit *Claudiopolis*, colonia Claudii Cæſaris, notante Ammiano lib. 14. qui etiam *Seleuciam* quandam Iſauriæ laudat, perinde ac Eutropius, Oroſius, Sulpitius Severus, &c. ubi Trajanus mortuus eſt, & poſtea Concilium Anti-Arianum congregatum fuit. Sed puto hanc non aliam, quam Ciliciæ ad Calycadnum Seleuciam fuiſſe, quod ex Ammiano non obſcure patet, illam quoque Ciliciæ partem Iſauriæ nomen habuiſſe.

XIII. LYCAONIA Ciliciæ & Iſauriæ confinis eſt, in eaque ſunt *Iconium*, *Lyſtra & Derbe* Pauli Apoſtoli fatis (Lyſtræ enim lapidibus fuit coopertus) notiſſima oppida.

XIV. GALATIA Phrygiæ olim pars fuit & vicinarum regionum,

a Gallis ſedem quærentibus occupata. Dicitur & *Gallogræcia*, ejuſque urbs primaria fuit *Ancyra* Concilio Ancyrano nobilis. Caſtella habuit *Blucium* & *Pejum*, quorum alterum Dejotari regia, alterum gazophylacium fuit. Præterea *Tavium* emporium, *Mithridatium*, *Danala*, omnia munita oppida aut caſtella.

Inſulæ huic Aſiæ parti propinquæ ſunt 1. TENEDOS e regione Trojæ. 2. LESBOS ad Æoliam, Pittaci, qui ex VII. ſapientibus fuit, & Sapphûs Poëtriæ patria, multos portus habens, præprimis celeberrimam urbium *Mitylenen*; poſt hanc *Methymnam* & *Pyrrham*. 3. ARGINUSÆ tres inter Mitylenen & Cumam, ad quas victi ſunt Lacedæmonii ab Athenienſibus. 4. SAMOS e regione Epheſi & Mycales promontorii. 5. RHODUS urbe hujus nominis portu, coloſſo, ſchola, & nautica peritia maxime celebris.

6. CAR-

6. CARPATHUS inter Rhodum, & Cretam, unde Carpathio mari nomen eſt. 7. CYPRUS has omnes magnitudine ſuperans infra Ciliciam ſita, utrâque *Papho* Veteri & Nova, *Salamine*, *Arſinoë*, *Citio* patria Zenonis Stoici, *Lapatho* navali, aliisque oppidis exculta.

CAPUT XX.

De Aſia Majore Antiqua.

A Finibus minoris Aſiæ incipit.

I. CILICIA, quæ a Sarpedone promontorio ad Syriam, a qua portis (*pylis*) diſtinguitur, inter mare & Taurum montem continetur. Diſtinguitur in *Trachéam* (Aſperam) quæ a mari ad Iſauriam per continua montium juga tendit, in qua oppidum eſt *Seleucia* Ciliciæ ad Calycadnum

num fluvium : & *Campeſtrem*, quæ a Tarſo ad Iſſum late porrigitur. Metropolis eſt *Tarſus* Pauli Apoſtoli patria, Philoſophiæ ſtudiis cum ipſis Athenis olim concertans : *Soli* vel *Solæ* Græca colonia, ſed ſuæ nativæ linguæ barbariem admiſcens, unde Solœciſmus cognominatur, poſtea hæc urbs *Pompejopolis* dicta fuit, quod Pompejus piratas victos in eam deduxit : Porro *Mallus*, *Iſſus*, ad quam Alexander M. Darium vicit. Non procul aberat *Nicopolis* victoriæ Alexandri monumentum : Etiam *Pindeniſſus*, munitum oppidum, a Cicerone Proconſule captum poſt LVII. dierum operoſam oppugnationem.

Flumina ſunt *Calycadnus*, *Cydnus* mediam Tarſum interfluens, Alexandro M. pene exitialis : *Lamus*, *Sarus*, *Pyramus*, &c. Mons præter Taurum *Amánus* Ciceronis expeditione illuſtratus: Promontoria *Sarpedon* & *Calycad-*

lycadnum, quorum illud terminus eſt Ciliciam a Pamphylia diſtinguens.

II. CAPPADOCIA inter Ciliciam eſt & Pontum Euxinum: ab occidente terminatur *Haly* fluvio; ab oriente Armenia. Dividitur in *Cappadociam Magnam* ſive *ad Taurum*, quæ meridionalis eſt: & in *Cappadociam Ponticam*, quæ ſeptentrionalis, & abſolute quoque *Pontus* appellatur.

Metropolis Cappadociæ Tauri erat *Mazuca* a Pompejo reſtaurata, poſtea *Cæſarea* dicta a Tiberio, patria Pauſaniæ Antiquitatum Græcarum ſcriptoris. Deinde *Cybiſtra* Ciceronis caſtris memorata: *Tyana*, cujus frequens mentio habetur in Vopiſci Aureliano: *Diocæſarea*, *Neocæſarea*, *Nazianzum*, illa Gregorii Neocæſarienſis, hæc Nazianzeni patria: *Nora* caſtellum in Phrygiæ confinio, quo Eumenes Antigoni obſidionem ſuſtinuit: *Comana* Cappadociæ, fano &

Digitized by Google

ſacerdotio illuſtris: *Niſſa* patria Gregorii Niſſeni in confinio Armeniæ. Cappadociæ hujus provincia quædam erat *Camonia* Ciliciæ contermina, in qua fuerunt *Leucoſyri*, & urbs *Fauſtinopolis*.

Pontus ſeu Cappadocia Pontica urbes habuit præter *Sinopen* (de qua ſupra diximus, trans Halyn fluvium, Ponti terminum, in Paphlagonia fuiſſe) *Amiſum* regiam: *Amaſiam* patriam Strabonis Geographi: *Magnopolim* (antea Eupatoriam) a Pompejo reſtauratam, *Pharnaciam* munitum oppidum, *Trapezuntem* ad mare, & præprimis *Comanam Ponticam* pariter religione & opulento fano, ac altera hujus nominis in Cappadocia Magna, illuſtrem & celebratam.

III. ARMENIA inter Cappadociam & Mediam ſita dividitur Euphrate fluvio in *Minorem* tanquam Ciſeuphratæam: & *Majorem* quaſi Transfluvialem. Minoris Armeniæ ca-

caput erat *Melitene*: dein *Nicopolis* Pompeji opus, qui ibi Mithridatem profligaverat: *Cabira* (poſtmodum *Diopolis*, item *Auguſta* ſecundum Strabonem dicta) in quibus quoque palatium Mithridates extruxit: *Tomiſa* caſtellum Cappadocibus proprium. *Sophena* quoque & *Gordena* provinciæ accenſebantur Minori Armeniæ, teſte Appiano in Mithridat. fol. 155.

Majoris Armeniæ urbes erant *Artaxata* regia Tigranis: *Tigranocerta* a Lucullo expugnata, &c. Hic ſunt altiſſimi montes, in quibus arca Noæ creditur conſediſſe. Etiam Euphratis & Tigridis, maximorum fluminum, in his montibus fontes exiſtunt.

IV. SYRIA quinque majores provincias continet, Comagenam, Seleucidem, Cœleſyriam, Phœniciam & Palæſtinam. Leucoſyri vero, ut diximus, ſunt pars Cappadociæ.

1. *Comagene.*

COmagene Amáno monte & Euphrate circumſcripta regni caput habuit *Samoſatam* ad Euphratem, Luciani & Pauli Samoſateni archihæretici patriam: ad radices vero Amáni *Germaniciam* patriam Neſtorii itidem hæretici. Famoſæ hîc ſunt *pylæ*, vel Syriæ in monte Amano *portæ*.

2. *Seleucis ſeu Antiochene.*

SEleucis etiam Antiochene, item *Tetrapolis* a quatuor majoribus, quas præter alia oppida continet, urbibus dicta fuit, quæ ſunt *Seleucia*, *Antiochia*, *Laodicéa*; omnes maritimæ, portubus inſtructæ & ex ſacris quoque hiſtoriis notæ: & *Apaméa* mediterranea ad Libanum montem. *Daphne* vero eſt Antiochiæ ſuburbium voluptatibus infame, & tam ſeverioris diſciplinæ Romanis ducibus,

bus, quam Eccleſiæ Patribus deteſtatum. Inſuper huc pertinent *Alexandriola* portus ad Iſſicum ſinum, nunc Alexandretta: & Turcica metropolis *Aleppo*. Pars hujus Provinciæ ad Iſſicum ſinum vocatur *Pieria*, unde huic Antiochiæ & Seleuciæ cognomen naſcitur.

Fluvius hîc eſt *Orontes*, & mons *Caſius* tantæ altitudinis, ut, quod Solinus cap. 49. refert, e vertice ejus quarta adhuc noctis vigilia conſpiciatur globus Solis. Unde Adrianus Imperator illum videndi Solis ortus gratia nocte aſcendit, Spartiano teſtante in Vita ejus cap. 14. Ita cum Salmaſio Spartianum interpretamur, quamvis Caſaubonus id malit de Caſio monte inter Ægyptum & Arabiam intellectum.

3. *Cœleſyria.*

COeleſyria ſive *Concava* infra Comagenam inter Libanum,

Antilibanum & montes Arabiæ deſcendit, metropolin habens *Damaſcum* regum olim ſedem. In pagis montis Libani *Maronitæ* Chriſtiani ſparſim habitant purioris Syriaſmi propagatores fere unici. Ad Euphratem eſt *Zeugma*, ubi Craſſus infauſtis auſpiciis in Parthiam trajecit: item *Hieropolis*, *Thapſacus*. *Laodicéa* vero eſt ad Libanum, etiam *Palmyra*, unde regio Palmyrene dicitur. Sedem regiam Palmyræ Odenatus & Zenobia, in Hiſtoria Auguſta Trebellii Pollionis celebrati, habuerunt.

4. *Phœnicia.*

PHœnicia maritima eſt & ſubjacet Antiochenæ verſus Auſtrum. Urbes & inclyti portus ſunt *Tripolis*, *Biblus*, *Berytus*, *Sidon*, *Tyrus*, cum oppidulo *Sarepta*. Habetur etiam Phœnicia *mediterranea*, ſed ſine claris oppidis.

5. *Palæſtina.*

PAlæſtina, ſive Canaan, regio Iſraëlitis a DEO deſtinata, ſubdividitur in Galilæam, Samaritanam, & Judæam: quibus Peræa, Idumæa, Philiſtæa addi poſſunt.

GALILÆA eſt vel *Superior* vicina Phœniciæ, Galilæa gentium vocata, portio tribus Aſer & ex parte Naphthali, ubi *Dan* Palæſtinæ terminus ſeptentrionalis, terra *Cabul*, a Salomone Tyriorum regi conceſſa, quam ὅρια Tyri & Sidonis Evangeliſta vocat, & maritima *Ptolemais*, olim Aço dicta: vel *Inferior* ad lacum Geneſareth, ad quem ſitæ erant *Tiberias*, (olim Rakkath) ab Herode Tetrarcha in honorem Tiberii ornata, Academiæ poſtmodum Judaicæ domicilium: *Capernaum* & *Tarichæa*: in mediterraneo *Nazareth*, *Zippor* itidem quondam Judaica Academia, *Cana*, & *Chorazin*, quam cum doctiſ-

ſimo

Digitized by Google

ſimo Lightfooto non in Peræa, ut vulgo faciunt, ſed huc tranſcribimus. In Samaritidis vero confinio erat *Scythopolis* (antea Bethſchean) Ethnici juris civitas & ſola Cisjordana ex urbibus Decapolitanis. Portio hæc erat tribus Zabulon & ex parte Naphthali. Montes hîc ſunt *Thabor*, *Carmel*; at *Hermon* circa fontes Jordani.

SAMARITANA inter Galilæam & Judæam media metropolim habuit *Samariam* regum Iſraëlis ſedem, quæ poſtea ab Herode reſtaurata & in Auguſti honorem *Sebaſte* dicta fuit. Tempore vero ſecundi Templi metropolis fuit *Sichem* (Sichar Joh. 4. 5.) ex incrementis & ornamentis ſuis *Neapolis* vocata. Præterea erant *Jeſreel*, *Naim*, &c. & hæc portio fuit tribus Ephraim & dimidiæ Menaſſe. Ad mare Mediterraneum erat *Iſſbacharitis*, habitatio tribus Iſchachar, ubi *Cæſarea Palæſtina* (antea Turris Stra-

tonis)

tonis) Auguſti Cæſaris honori ab Herode ornata, poſtea ſedes Procuratorum, quos Cæſares in Palæſtinam mittebant: & *Antipatris* ab Herodis patre cognominata. In finibus Benjamitidis erant *Bethel* (quam Prophetæ quoque Bethaven vocant propter idololatriam) & *Ephrem* Joh. 11. 54. unde quoque ad Judæam referri poſſunt.

Montes Samaritidos ſunt *Gilboë* Saulis & Jonathanis clade infames: *Montana Ephraim*, & præcipue mons *Gerizim* templo auguſto in Hieroſolymitani æmulationem a Sanballath ornatus, etiamnum Samaritanæ Semijudæorum ſectæ ſacer, cui oppoſitus eſt mons *Ebal*.

JUDÆA a montibus Ephraim ad Ægypti & Arabiæ deſerta prorogatur. Metropolis *Hieroſolyma* laude major: reliqua quoque oppida ex ſacris hiſtoriis notiſſima, *Bethlehem*, *Emmaus*, *Hebron*, *Hierichûs* (Jericho)

ad

Digitized by Google

ad quam palmetum erat & balſami, ut Strabo vocat, paradiſus: porro *Siloh, Rama, Nob, Anatoth, Bethſchemes*, & in Talmudicis hiſtoriis celebrata *Lod*, vel *Lydda*: etiam *Beth-Tar* ſive *Bitter*, in parte Auſtrali ad mare Magnum, clade Ben Cozbæ memorabilis. Ultimi ad meridiem termini erant *Berſabe* & *Cadesbarnea* cum *Fluvio Ægypti*, qui & *Sibor* dicitur. Ab ortu adjacet Judææ lacus *Aſphaltites* (Mare Mortuum) in regione Sodomæ & Gomorrhæ cœlitus everſarum.

Regnum Judææ ſitu ſuo continebat a ſeptentrione tribum *Benjamin*, in meditullio *Juda*, ad mare *Dan*, ad deſerta Ægypti *Simeon*, licet Simeon & Dan Samaritanis regibus paruerint, & cum reliquo Iſraële in Aſſyriam fuerint deportatæ.

Peræa omnis Tranjordana regio eſt varie diviſa in Ituræam, Auranitidem, Batanæam, Trachonitidem,

dem, Gaulonitidem, quæ omnes ad ſeptentrionem erant: & in Peræam ſtricte dictam, quæ his in meridiem ſubjacebat, a lacu Geneſareth ad Mortuum mare devergens. Ituræa forſan eſt ipſa Auranitis, & putatur a fontibus Jordanis incipere, ubi *Caſarea Philippi* eſt a Philippo Herodis filio condita & ipſa urbs τῆς Δεκαπόλεως. Ulterius in ſeptentrionem erat *Abilene* Lyſaniæ tetrarchia, Luc. 3. 1.

Batanæa videtur antiquum regnum Baſan (S in T mutato Syrorum more) quod dimidia tribus Menaſſe occupavit. Oppida ſunt *Bethſaida*, (quam Lightfootus perperam in Galilæa poni docuit) poſtea *Julias* appellata: & alia *Julias* cognomine *Bethammptha*, utraque ad lacum Geneſareth: deinde *Magdala*, *Dalmanutha*, *Golan*, a qua regio illa *Gaulonitis* quoque appellatur. Magna quoque ejus pars ad *Decapolin* pertinebat, quæ Ethnici juris civitates erant,

v. g.

v. g. *Pella* Chriſtianorum in obſidione Hieroſolymitana receptaculum, *Hippo* (Suſitha) *Gadam*, cui vicina erat *Gergeſa*. Hîc quoque vetus terra Gilead cum oppidis *Jabes, Ramoth* & *Gilead* erat. Batanææ in orientem adjacebat *Trachonitis* Arabibus proxima.

Peræa proprie dicta habebat *ditionem Scythopolitanam*, quamvis ipſa urbs cis Jordanem fuerit: deinde oppidum *Adam* Joſ. 3. 16. & in Auſtrali parte caſtella duo *Macharuntem*, in quo captivatus fuit Baptiſta & occiſus; atq; *Herodium*, Tetrarchæ Herodis regiam. Non procul abfuiſſe *Salim*, *Ænon* loca baptiſmate Johannis nobilitata, ex hujus cum Herode familiaritate colligitur. *Bethabara* vero creditur in ditione Scythopolitana trans Jordanem fuiſſe. Peræa olim Amorritarum regio erat: poſt tribuum Ruben & Gad.

IDU-

IDUMÆA (vetus Edom) montana regio ad meridiem maris Mortui habuit oppida *Theman*, *Dedan* & montem *Seir*.

PHILISTÆA denique maritima erat & Judæa parallela habens quinque potentes urbes, *Gazam* (dictam a theſauris, quos Cambyſes bello Ægyptio ibidem depoſuit teſte Mela lib. 1. c. 11.) *Ekron*, *Azot* vel Aſdot, *Aſcalon* & *Gath*. Vicinus eſt portus *Joppe* (Japho olim) & *Jabneh* Synedrii aliquando ſedes.

V. ARABIA eſt triplex 1. PETRÆA Palæſtinæ ad meridiem oppoſita, in qua ſunt deſerta illa, in quibus Iſraëlitæ XL. annos erraverunt, cum montibus *Sinai* & *Horeb*. Ad ſinum Arabicum fuit *Ezjon geber* navale Salomonis. In finibus Moabitarum non procul a Mortuo mari erat *Petra* (Ebræis Sela) metropolis montibus inacceſſis vallata, Aretæ regia, unde toti regioni videtur nomen

men eſſe: præterea *Boſtra* patria Philippi Imperatoris Romani. Incolæ erant Nabathæi, Amalekitæ, Midjanitæ, & verſus ortivum ſeptentrionem Moabitæ.

2. DESERTA inter Petræam & Babyloniam ſita, cujus incolæ erant Kedareni, Scenitæ, Nomades.

3. FELIX & thurifera inter ſinum Arabicum & Perſicum ſpatioſa regio.

Urbes habet *Sabam*, cujus regina ad Salomonem venit: *Meccam* natalibus Mohammedis; *Medinat-alnabi* ejuſdem impoſtoris ſepulcro famoſas, &c.

VI. CHALDÆA ſive BABYLONIA, in ſacris *Sinear*, circa divortia & oſtia Euphratis eſt, ad quem fluvium ſita fuit metropolis *Babylon*, orbis quondam caput. Poſt hanc *Seleucia Magna* ad confluentem Tigridis & Euphratis. Hîc quoque fuit *Ur* Abrahami patria, & in ripa Euphratis *Pombeditha*, *Sora*, *Neharda*,

Ju-

Judæorum ſcholis celeberrimæ. Et quia hîc Euphrates tripartito dividitur, eique ſe Tigris immiſcet, putant multi hæc quatuor eſſe Paradiſi flumina & hanc illius ſedem.

VII. MESOPOTAMIA ſupra Babyloniam eſt ſeptentrionem verſus inter Euphratem & Tigrim media. Oppida ſunt *Edeſſa* ad Euphratem (in confinio Comagenæ Syriæ) cujus regulo Abgaro (Ἄυγαρον vocat Cedrenus f. 145.) miſiſſe Chriſtus epiſtolam fingitur, quam Cedrenus ibidem recitat. Deinde *Carre* (Patriarcharum *Haram*) Craſſi clade nobilitatus locus: *Apaméa* ad Euphratem, Zeugmati Syrorum oppoſita: *Niſibis*, *Nicephorium*, *Singara*, hiſtoriis nota oppida.

IIX. ASSYRIA ſive *Adiabene*, (ex Ammiani enim deſcriptione lib. 23. eadem fere eſt cum Aſſyria) a Syria bene diſtinguenda eſt, quod inter utramque Euphrates cum ſpa-

tio-

tioſiſſimis campis interjacet. Metropolim habuit *Niniven* (*Ninum* profani vocant) ad Tigrim fluvium, ambitu ſpatium 490. ſtadiorum complectentem, quod & Jonæ prophetia confirmat. Sedes erat Monarcharum Aſſyriæ. Poſt hanc fuerunt *Arbela* Darii clade & Alexandri victoria apud Curtium celebrata, licet non ad Arbeta, ſed ad vicum *Gaugamela* prælium factum Strabo tradat, a nobiliori vero loco, quamvis remotiori, Macedonas denominaſſe.

IX. COLCHIS, IBERIA & ALBANIA tractum, qui inter Pontum Euxinum & Caſpium mare eſt, abſolvunt. *Colchis* quidem ad Ponti litus orientale monte Caucaſo & expeditione Argonautarum celebris oppida habuit *Phaſidem* ad fluvium hujus nominis, emporium: & *Dioſcuriadem*, poſtea *Sebaſtopolin* dictam. A ſeptentrione attingit *Tauricam*, regionem, quæ *Cherſoneſo Tauricæ* vicina eſt.

A

Albania vero eſt ad litus occidentale maris Hyrcani, cui Strabo nullas urbes, fluvium tamen *Cyrum* & *Araxem* tribuit, quorum hic illum recipit & in Caſpium mare defert. *Portæ* hîc ſunt *Caucaſiæ* ſive *Caſpiæ*.

Iberia tandem inter Colchidem & Albaniam media eſt a ſeptentrione Caucaſum, a meridie Armeniam habens. Strabo tribuit ei munitas urbes Armeniæ oppoſitas *Harmozicam* & *Seumaram*, apud quas Pompejus regionem irruperit cum exercitu.

X. MEDIA, Albaniæ propinqua inter Perſiam & Caſpium mare ſita, duplex eſt ſecundum Strabonem, *Magna* & *Atropatia*.

Magna Media, Parthiæ contigua, imperium tenuit uſque ad Aſtyagem, & regiam habuit *Ecbatana*, opulentam urbem, qua uſi quoque ſunt æſtivo tempore reges Perſarum, & poſtea Parthorum. Præter hanc fuit *Rages* (Straboni *Ragæ*) ex Tobiæ hi-

Digitized by Google

ſtoria notæ. Meridionalior ejus pars verſus Perſiam dicebatur *Paratacene.*

Media Atropatena Magnæ ad occidentem opponitur, ab Armenia vero ſeparatur fluvio Araxe. Nomen habet regio ab Atropato duce, qui obſtitit, ne in Macedonum ea poteſtatem veniret, cujus poſteri etiam cum regio titulo ad Strabonis uſque tempora poſſederunt. Metropoles habet duas *Gazam* regum æſtiva: & *Veram* munitam urbem ab Antonio in expeditione Parthica oppugnatam. Montes regionis ſeptentrionales inhabitabant *Caduſii* proximi famoſis portis Caſpiis.

XI. PERSIAM Media a meridie habet, in qua *Perſepolis* regia Darii ab Alexandro cremata. *Suſæ* Cyri regia fuere: *Paſergadum* munita urbs, gazæ cuſtodia & Cyri ſepulcro nobilis.

XII. PARTHIA ignobilis olim regio Mediæ ab ortu oppoſita: poſtea

ex

ex ruinis Perſicæ & Græcæ monarchiæ ita aucta, ut imperium orientis occupaverit ipſos quoque Romanos bello ſubinde inſeſtans. Regia provincialis erat *Hecatompylus* non procul a loco, quo hodie Iſfahan eſt Perſarum regia. Potentiores vero facti Parthorum reges æſtiva *Ecbatanis* habuere, ut jam dictum eſt: hiberna vero *Seleuciæ*, quæ Magna dicitur & Babyloni vicina fuit, aut *Cteſiphonte* in altera Tigridis ripa non procul a Seleucia. Confinis Parthiæ *Hyrcania* erat, quæ tam a Perſis, quam Macedonibus Parthiæ fuit accenſa.

XIII. Ad ortum Perſiæ adjacet *Carmania*, quæ fretum attingit, ubi nunc eſt regnum Ormuz: & ulterior *Gedroſia* ad *Rubrum* ſeu *Erythræum* mare. Supra has in ſeptentrionem eſt *Drangiana* & *Paropamiſis*, & poſt hanc ad Nilum fluvium *Arachoſia*, divites quidem regiones, ſed haud celebrium oppidorum.

Digitized by Google

XIV. BACTRIANA opulenta provincia poſt Caſpium mare ſub Oxo fluvio. *Bactra* ſunt caput gentis: poſt hæc *Maracanda*. Vicini erant *Maſſagetæ* ad Oxum, & *Margiana*.

XV. SOGDIANA ampla regio inter fluvios Oxum & Jaxartem, quem falſo Alexandri milites Tanaim eſſe crediderunt. Oppida erant *Marginia*, & *Petra* inexpugnabilis viſa, nihilominus ab Alexandro expugnata, Curt. 7. 11. *Sacas* populos a Sogdianis Jaxartes dirimebat, in horum confinio erat *Cyropolis* ab Alexandro deleta.

XVI. De INDIA utraque *intra Gangem* & *extra* illum, ut & de SCYTHIA Aſiatica *intra Imaum* montem & *extra* eundem meræ tenebræ ſunt in antiqua Geographia, niſi quod in citeriore India Alexandri expeditio quædam de Mallis, Oxydracis, Brachmanibus, Poro rege, &c. nota fecit, quos magnis & munitis urbi-

urbibus non caruiſſe ex Curtio aliiſque conſtat. Quarum nomina extant, ſunt potiſſimum *Nyſa*, a Libero patre, ut putabatur, condita: *Bezira*, *Nora*, *Taxila*, *Petra Aornus*, & ad oſtium Indi *Patala*. Multa quoque in his oris a Macedonibus ſunt condita oppida, ut *Nicaa*, *Bucephala* in Pori regno, &c.

Flumina Indiæ notiora ſunt *Indus*, *Ganges*, *Hydaſpis*, & *Hypaſes* expeditionis Alexandri terminus.

Celebrant etiam veteres inſulam *Taprobranam*, quæ noſtræ Ceilon fere reſpondet, quamvis alii Sumatram malint: & *Ophir* Salomonis videtur Aurea Cherſoneſus ſive Malacca fuiſſe.

Hactenus de Antiqua Aſia: ſequitur NOVA, cujus ſecundum imperiorum aut nationum diſtinctionem potiſſimum ſunt quinque partes, Turcia Aſiatica, Perſia, India, Tartaria, China. De ſingulis breviter.

De Turcia Aſiatic

TUrcicum in Aſia imperium
Helleſponto ultra Euphraten
ad Tigrim fluvium protenditur i
multas nationes, gentes regnaq
diviſum. Præter enim *Natoliam*,
eſt, magnam peninſulam Cyprio
Pontico mari comprehenſam, con
net univerſam Syriam, Armenia
Colchidem, Arabiam omnem, Bab
loniam, Meſopotamiæ ac Aſſy
partem cum inſulis Mediterranei m
ris. Proinde ſunt urbes

I. Aſiæ Minoris ſeu intra Tauru
Scutari, vetus Chalcédon, e regio
Conſtantinopoleos: *Burſia*, Pruſ
prima Turcarum in his oris regi
Iſnich Nicéa: *Nichor*, Nicomedia
Dardanelli arx, qua Helleſpontus d
fenditur, cui in oppoſito Europæ
tore aliud ejuſdem nominis reſpo
det: *Fochi Vechia* Phocæa: *Smyrna*
celeberrimum emporium nomen a

t

tiquum retinens: *Melaſſo* Miletus: *Efeſo* vero priſtinum ſplendorem amiſit: *Tire* Thyatire in Lydia, *Filadelphi* terræ motibus quaſſata: *Menteſe* Myndus Cariæ, & *Anguri* Ancyra Galatiæ, utraque ſedes Præfecti ſeu Satrapæ.

II. Caramaniæ regni, quo Cilicia & Lycaonia potiſſimum ſignificatur, metropolis eſt *Cogni* Iconium, Baſſæ ſedes: poſt hanc *Tarſo*, *Polopoli* Pompejopolis, *Ajazza* Iſſus, &c.

III. Cappadociæ & Ponti urbes ſunt *Trebiſonde* (Trapezus) ad Pontum Euxinum, regni Trapezuntini, quod Alexius Comnenus Conſtantinopoleos tyrannus exul fundaverat, quondam caput, nunc Præfecti Turcici ſedes. Huc pertinet regio Colchis, nunc *Mengrelia*, pars regni Trapezuntini, cujus urbes ſunt *Faſſo* Phaſis, *Savatopoli* Sebaſtopolis ſeu Dioſcurias. Et reliquis Ponti urbibus *Chiutajo* nunc præcipua eſt, in Cap-

Digitized by Google

padocia *Niſi* Niſſa, *Nazianzum*, &c.

IV. Soriæ ſeu Syriæ metropoles hodie ſunt *Aleppo* & *Damaſcus* ambæ Baſſarum ſedes. Portus quoque antiqui *Alexandretta*, *Antiochia*, *Tripolis*, *Baruti* (Berytus) *Jaffa* ſeu Joppe, &c. non minus, quam olim, frequentantur. Ut taceamus *Hieroſolymam* novam, & alia Palæſtinæ rudera potius, quam oppida.

V. Arabia quoque omnis Turcarum eſt inque ea *Arach* (Petra olim) metropolis Petrææ Arabiæ: & in Felice, quæ nunc *Ayaman* dicitur, præter Mohammedis urbes *Medinam* & *Meccam*, de quibus ſupra egimus, *Zibith* (Saba,) *Zidem*, & *Aden* bene munita.

VI. In Babylonia quoque, Meſopotamia & Aſſyria multa Turcæ occuparunt, præprimis metropolim *Bagdad* ad Tigrim, quam vulgo *Babylonem* vocant, procul vero ab Eu-

phra-

phrate & veteri Babylone diſſitam: Propius vero abeſt a loco, in quo Seleucia Magna fuit, e cujus ruinis videtur ſurrexiſſe. Porro *Muſul* ſeu reliquiæ veteris Ninives ad eundem Tigrim: *Arziri*, ubi ſedes eſt Beglerbegi ſeu Præfecti Turcici, unde tota provincia Arziri vocatur.

VII. Tandem Armenia tum Major, tum Minor hodie Turcarum eſt. Majoris pars ſeptentrionalis eſt *Turcomannia*, *meridionalis* Curdi; inter utramque media *Popul* appellatur. Minoris partes ſunt *Begian* ad ſeptentrionem, *Bozoch* ad meridiem. Pars quoque *Georgiæ*, id eſt, Albaniæ & Iberiæ huc pertinet, licet major pars ſit in poteſtate Perſarum.

IIX. Inſulæ Turcarum in Aſia potiores ſunt 1. *Cyprus* 1570. Venetis ademta, ejuſque metropolis *Nicoſia* poſt menſtruam; *Famaguſta* vero (olim Salamin dicebatur) poſt XI. menſium obſidionem capta fuit.

 2. *Rho-*

2. *Rhodus* 1522. Equitibus illis, qu
nunc Maltham poſſident, vi & armi
erepta.

CAPUT XXII.

De Hodierna Perſia.

PErſia ſive imperium Sophorum
ab Euphrate ad Indum fere pa
tens quicquid inter Caſpium mare
(de Sala) & ſinum Perſicum terra
rum eſt, complectitur.

Juxta Olearium provinciæ ſunt
Erak Parthia: *Fars* Perſis: *Schirvan*
Media Atropatene: *Kilan* Hyrcania
Adirbeizan Media Magna: *Maſanda*
ran Hyrcaniæ pars orientalis, etiam
Thabriſtan dicta: *Iran* ſeu *Karabac*
Armeniæ Georgiæque pars inter Cy
rum & Araxem: *Choraſan* Bactriana
Sableſtan Paropamiſis: *Sageſtan* Dran
giana: *Kirman* Carmania: *Chuſiſta*
Su

Suſiana, ubi Suſæ fuerunt: *Diarbek* Meſopotamia. Babylonia quidem & Chaldæa hodie etiam a quibuſdam vocatur *Erak*, ſed *Arabica*, ad differentiam Erak Perſicæ ſeu Parthiæ.

Regia Sophorum ſedes erat initio *Tabris* vel *Tauris* (Ecbatana) in Mediâ: poſt translata fuit *Caſwin* in Parthiam: tandem *Isfahan* traducta in ejuſdem Parthiæ metropolin, ubi ad hunc diem perſiſtit.

Ceteræ urbes nobiliores ſunt *Derbent* & *Schamachi* Mediæ Atropatiæ: *Ardebil* Mediæ Magnæ ſepulcris regiis clara: *Herat*, *Meſched* & emporium *Iſtigias* Bactrianæ: *Schiras* in loco, quo Perſepolis fuit: *Ferabat* Hyrcaniæ: *Candahor* munitum emporium Arachoſiæ non procul ab Indo fluvio 1649. a rege Perſarum Indis ejectis receptum, quod cauſa eſt bellorum cum Mogole Indorum monarcha.

Digitized by Google

A meridie prope fauces ſinus Perſici eſt regnum *Ormuz* ab inſula & urbe hujus nominis, emporio celeberrimo, appellatum, non exigua pars imperii Perſarum hodierni. Sedem hîc fixerant Portugalli 1508. ſed ejecti ſunt ab Anglis 1622. eorumque caſtellum regi Perſarum traditum. Hodie Angli & Hollandi hîc negotiationes exercent, quorum hi aromata ex Indiæ inſulis advecta pluris in Perſia, quam in ipſa Germania vendere traduntur. Adeo vicinitas Indiæ abſque navigationis uſu Perſis nihil prodeſt.

CAPUT XXIII.

De India Orientali.

INdia circa Indum fluvium ad Gangem uſque, quæ olim dicebatur India intra Gangem, hodie *Indoſtan* vocatur; quæ extra Gangem, *Mangi*. Magnus Mogol Tartaricæ ori-

originis monarcha late ibidem, maxime vero in ſeptentrionalibus & cis Gangem provinciis dominatur, multosque ſub ſe regulos tributarios habet. Nempe ſubſunt ei regna *Cambaja*, ſive *Guſuratta*, *Orixa*, &c. etiam extra Gangem regnum *Bengalæ*, quod a metropoli *Bengala* nomen habet, & alia quoque. Regia Mogolis eſt *Agra*, poſt hanc *Lahor*, *Delly*, populoſiſſimæ intra Gangem civitates. Reliqua India ſub regibus & regulis eſt.

Maxime vero litora & maritimæ oræ notari merentur propter inſignes Europæorum in his regionibus negotiationes. Portugalli 1498. primi ex Europæis promontorium Bonæ Spei prætervecti viam aperuerunt in Orientalem Indiam, & ad urbem *Calecut* in litore Malabara pervenerunt. Et cum Indorum commercia e re ſentirent eſſe, caſtella ibidem & urbes permittentibus barbaris condi-

dere, quos ſecuti ſunt Angli, & præprimis Belgæ, qui plurima Portugallis caſtella eripuerunt, & novis hinc inde ædificatis ſic ſua commercia communierunt, ut principes partes ex Europæis populis ibidem teneant.

Prima Indiæ regio Europæis uſurpata eſt magna peninſula Indi & Gangis oſtiis determinata, in cujus litore occidentali eſt *Suratta*, emporium clariſſimum, ubi Angli & Belgæ mercaturam exercent: deinde *Cambaja* caput regni cognominis: *Goa* ſedes Proregis Portugalli, emporium & Academia Jeſuitica: *Onor*, *Mangalor* & *Canonor* Portugallica munimenta: *Cochin* itidem a Portugallis conditum & munitum, a Belgis vero 1663. expugnatum, ſicut & Canonor. Sed *Calecut* olim mercatura frequentiſſimum, hodie fere deſolatum eſt.

In Auſtrali peninſulæ litore eſt promontorium *Comori*, Indiæ terminus. In litore vero orientali eſt *Negopa-*

gopa-

gopam emporium Luſitanis a Belgica ſocietate 1658. ademtum: deinde *S. Thome.* colonia Portugallica: *Geldria* colonia Belgarum. Et hoc litus vocatur regnum *Narſinga*, nautis vero *Coromandel*: litus vero occidentale a Goa ad Cabo Comori dicitur *Malabara*. In his litoribus ſunt quoque aliarum nationum fortalitia, nempe *Matampatan* Anglorum, *Crangavor* Danorum, ſed hoc quoque Hollandis hypothecæ loco traditum eſt.

Adjacet huic Cherſoneſo in meridiem *Ceilon* inſula potens & dives, in qua rex de *Candi*, quod nomen a metropoli ſua habet, dominatur. Huc quoque Portugalli colonias duxerunt *Columbo*, *Punte de Galle*, *Negumbo*, &c. Sed has quoque Batavi occuparunt nunc XIV. aut pluribus caſtellis inſulæ litora defendentes. Elephanti hujus inſulæ ceteris totius Indiæ præſtare dicuntur.

Digitized by Google

Ab occidente Cabo Comori habet inſulas *Maldivas* innumerabiles, in meridiem ultra Æquatorem ſe extendentes.

Poſt Gangeticum ſinum ſunt regna *Bengala, Pegu, Siam, Cambodia*, ſingula a metropolibus ſuis denominata, Europæorum mercaturis celebria: & verſus Auſtrum eſt *Aurea Cherſoneſus* Malacca dicta ab urbe *Malacca* a Portugallis 1511. intercepta, his vero 1641. a Belgis iterum ademta.

Divites hîc inſulæ ſunt multis regnis diſtinctæ, *Sumatra, Borneo, Celebes*, per quas Æquator tranſit: & in Auſtrum magis vergens *Java Major*, quæ continet regna Mataran & Bantam. In hac non procul ab urbe *Bantam* Anglorum commerciis frequentata Hollandi urbem *Bataviam* condiderunt, quæ ſedes eſt Gubernatoris Generalis. At *Java Minor*, quæ &

Cam-

Cambaba dicitur, Majore orientalior eſt, proxima tamen & vicina.

Poſt has orientem verſus ſunt *Moluccæ* inſulæ Garyophillorum proventu, ut & vicina *Amboina*, divites: *Banda* inſula, quæ *Caſtellum Naſſoviæ* (Wilhelmsburg) continet, Hollandorum propria eſt, ipſis dono data a rege inſulæ *Ternate*, quæ præcipua eſt ex Moluccis. In ipſis quoque Moluccis ſua fortalitia habent Batavi.

Supra Moluccas verſus ſeptentrionem ſunt *Philippinæ* 1564. auſpiciis Philippi Hiſpaniæ regis detectæ & ſubjugatæ: & parallelæ his (ſed orientaliores) inſulæ *Latronum* ſive *de la Velas*. Et quia hic Oceanus inſularum multitudine Ægæo mari ſimilis eſt, *Archipelagus S. Lazari* appellari conſuevit.

Altior in ſeptentrionem & ſupra Philippinas eſt inſula *Formoſa* cum adhærente *Tejojana*, in qua caſtel-

lum

ad Smyrnam. Oppid
vel condidit *Cumam*
cinum *Notium*, ubi A
loponneſiis navali p
Elaam ad oſtia Cay
rum regum navale:
clytam, quamvis in
tam, *Mitylenen*.

IV. IONIA p
Græcorum in hoc li
bes condidit *Phocæa*
Gallia Narbonenſi pa
nam mercatu nobiliſ
tea Æolica civitas er
bus tradita: *Clazom*
Lebedum, *Teum* Anac
Colophona, *Epheſum*
olim claram; poſtea
& præprimis Synod
na clariorem: *Pr*
triam: *Myunta* par
donatam: *Miletum*,
cantur. Cluverio q
ſione Cariæ pars ſu

[illegible] Strabonem lib. [illegible]
[illegible] Patrum lib. 1 cap. 4.

Fluvii Ioniæ sunt *Caystrus*, [illegible]
ex Phrygia huc [illegible], *Mæan-*
der, adeo flexuoſus, ut in proverbium
quoque abierit. Promontorium *My-*
cale inter Epheſum & Samum eſt, ubi
Perſæ a Leotychide & Xantippo
Græcorum ducibus [illegible].

V. CARIA [illegible] a Mæan-
dro fluvio (hunc enim [illegible]
ponit Strabo) ad Carpathium [illegible]
Metropolis fuit *Halicarnaſſus*, [illegible]
Cariæ ſedes, Herodoti patria, [illegible]
Alexandro M. [illegible] : *Cnidus*,
Ceramus, *Myndus*, [illegible]
ſedes: *Stratonice* [illegible]
dita. Quodtam [illegible]
colonia Cares [illegible]
in quo Halicarnaſſus [illegible]
exturbavit, [illegible]
RIS fuit [illegible]
Ioniæ [illegible]
utrinque [illegible]

in
[illegible]
ſer-
(ho-
em-
ſe
ten-
nciæ
elles
[illegible]
itur,
rtem
rte
itur.
ara
i pa-
es hi
m de
[illegible]
m Ja-
ante-
rſiam,
nt.
, quæ
ipſa

lum Belgarum *Selandia Nova* erat, 1662. poſt longam obſidionem a Coxinii, exulum Chinenſium duce & pirata, expugnatum. Longe ulterior, & ſeptentrionalior eſt maxima inſula *Japan*, Chinæ in ortum adjacens, Chinenſium, ut videtur, colonia, Chriſtiano nomini infenſiſſima, niſi quod jam in Hollandos mitiores, quam in Luſitanos fuere, Japanenſes perhibeantur. Ultima in hoc Oceano eſt terra *Jedſo* noviſſime inventa, nec hactenus ſatis cognita.

CAPUT XXIV.

De Tartaria Magna.

Tartaria Aſiatica (olim *Scythia*) ſupra Caſpium mare in extremum orientem vergit. Ab occidente poteſt limes linea eſſe per Obii & Wol-

Wolgæ oſtia deducta. Dividitur in quatuor magnas provincias:

I. Eſt *Deſtenſis* ſive *Tartaria Deſerta* a fluvio Wolga ad Jaxartem (hodie *Keſel*) & inde ad Novam Zemblam ac glaciale mare, in quod ſe *Obius* effundit, in extremum ſeptentrionem patens. Ex hujus provinciæ parte *Siberia* pretioſiſſimæ pelles (Zobel) ad nos advehuntur.

II. *Zagathay*, vel, ut hodie dicitur, *Usbek*, vaſtum regnum inter Jaxartem & Oxum, vetus Sogdiana, ex parte etiam hodie *Mawaranacher* dicitur. Urbes hujus Tartariæ ſunt *Buccara* Avicennæ Philoſophi & Medici patria, *Samarchant*, *Fargana*. Hoſtes hi Tartari ſunt Perſarum, quibuſcum de regno Choraſan contendunt.

III. *Turkeſtan* trans fluvium Jaxartem, vetus Turcarum patria, antequam per portas Caſpias in Perſiam, & inde in Natoliam irrumperent.

IV. *Karakitay* ſive *Cathaya*, quæ ipſa

lium Belgarum *Selandia Nova* erat, 1662. poſt longam obſidionem a Coxinii, exulum Chinenſium duce & pirata, expugnatum. Longe ulterior & ſeptentrionalior eſt maxima inſula *Japan*, Chinæ in ortum adjacens, Chinenſium, ut videtur, colonia, Chriſtiano nomini infenſiſſima, niſi quod jam in Hollandos mitiores, quam in Luſitanos fuere, Japanenſes perhibeantur. Ultima in hoc Oceano eſt terra *Jedſo* noviſſime inventa, nec hactenus ſatis cognita.

CAPUT XXIV.

De Tartaria Magna.

TArtaria Aſiatica (olim *Scythia*) ſupra Caſpium mare in extremum orientem vergit. Ab occidente poteſt limes linea eſſe per Obii & Wol-

Wolgæ oſtia deducta. Dividitur in quatuor magnas provincias:

I. Eſt *Deſtenſis* ſive *Tartaria Deſerta* a fluvio Wolga ad Jaxartem (hodie *Keſel*) & inde ad Novam Zemblam ac glaciale mare, in quod ſe *Obius* effundit, in extremum ſeptentrionem patens. Ex hujus provinciæ parte *Siberia* pretioſiſſimæ pelles (Zobel) ad nos advehuntur.

II. *Zagathay*, vel, ut hodie dicitur, *Usbek*, vaſtum regnum inter Jaxartem & Oxum, vetus Sogdiana, ex parte etiam hodie *Mawaranacher* dicitur. Urbes hujus Tartariæ ſunt *Buccara* Avicennæ Philoſophi & Medici patria, *Samarchant*, *Fargana*. Hoſtes hi Tartari ſunt Perſarum, quibuſcum de regno Choraſan contendunt.

III. *Turkeſtan* trans fluvium Jaxartem, vetus Turcarum patria, antequam per portas Caſpias in Perſiam, & inde in Natoliam irrumperent.

IV. *Karakitay* ſive *Cathaya*, quæ ipſa

Digitized by Google

lum Belgarum *Selandia Nova* erat, 1662. poſt longam obſidionem a Coxinii, exulum Chinenſium duce & pirata, expugnatum. Longe ulterior & ſeptentrionalior eſt maxima inſula *Japan*, Chinæ in ortum adjacens, Chinenſium, ut videtur, colonia, Chriſtiano nomini infenſiſſima, niſi quod jam in Hollandos mitiores, quam in Luſitanos fuere, Japanenſes perhibeantur. Ultima in hoc Oceano eſt terra *Jedſo* noviſſime inventa, nec hactenus ſatis cognita.

CAPUT XXIV.

De Tartaria Magna.

TArtaria Aſiatica (olim *Scythia*) ſupra Caſpium mare in extremum orientem vergit. Ab occidente poteſt limes linea eſſe per Obii & Wol-

Wolgæ oſtia deducta. Dividitur in quatuor magnas provincias:

I. Eſt *Deſtenſis* ſive *Tartaria Deſerta* a fluvio Wolga ad Jaxartem (hodie *Keſel*) & inde ad Novam Zemblam ac glaciale mare, in quod ſe *Obius* effundit, in extremum ſeptentrionem patens. Ex hujus provinciæ parte *Siberia* pretioſiſſimæ pelles (Zobel) ad nos advehuntur.

II. *Zagathay*, vel,ut hodie dicitur, *Usbek*, vaſtum regnum inter Jaxartem & Oxum, vetus Sogdiana, ex parte etiam hodie *Mawaranacher* dicitur. Urbes hujus Tartariæ ſunt *Buccara* Avicennæ Philoſophi & Medici patria, *Samarchant*, *Fargana*. Hoſtes hi Tartari ſunt Perſarum, quibuſcum de regno Choraſan contendunt.

III. *Turkeſtan* trans fluvium Jaxartem, vetus Turcarum patria, antequam per portas Caſpias in Perſiam, & inde in Natoliam irrumperent.

IV. *Karakitay* ſive *Cathaya*, quæ ipſa

Ab occidente Cabo Comori habet inſulas *Maldivas* innumerabiles, in meridiem ultra Æquatorem ſe extendentes.

Poſt Gangeticum ſinum ſunt regna *Bengala*, *Pegu*, *Siam*, *Cambodia*, ſingula a metropolibus ſuis denominata, Europæorum mercaturis celebria: & verſus Auſtrum eſt *Aurea Cherſoneſus* Malacca dicta ab urbe *Malacca* a Portugallis 1511. intercepta, his vero 1641. a Belgis iterum ademta.

Divites hîc inſulæ ſunt multis regnis diſtinctæ, *Sumatra*, *Borneo*, *Celebes*, per quas Æquator tranſit: & in Auſtrum magis vergens *Java Major*, quæ continet regna Mataran & Bantam. In hac non procul ab urbe *Bantam* Anglorum commerciis frequentata Hollandi urbem *Bataviam* condiderunt, quæ ſedes eſt Gubernatoris Generalis. At *Java Minor*, quæ &

Cam-

Cambaba dicitur, Majore orientalior eſt, proxima tamen & vicina.

Poſt has orientem verſus ſunt *Moluccæ* inſulæ Garyophillorum proventu, ut & vicina *Amboina*, divites: *Banda* inſula, quæ *Caſtellum Naſſoviæ* (Wilhelmsburg) continet, Hollandorum propria eſt, ipſis dono data a rege inſulæ *Ternate*, quæ præcipua eſt ex Moluccis. In ipſis quoque Moluccis ſua fortalitia habent Batavi.

Supra Moluccas verſus ſeptentrionem ſunt *Philippinæ* 1564. auſpiciis Philippi Hiſpaniæ regis detectæ & ſubjugatæ: & parallelæ his (ſed orientaliores) inſulæ *Latronum* ſive *de la Velas*. Et quia hic Oceanus inſularum multitudine Ægæo mari ſimilis eſt, *Archipelagus S. Lazari* appellari conſuevit.

Altior in ſeptentrionem & ſupra Philippinas eſt inſula *Formoſa* cum adhærente *Tejojana*, in qua caſtellum

lum Belgarum *Selandia Nova* er
1662. poſt longam obſidionem a
xinii, exulum Chinenſium duce &
rata, expugnatum. Longe ulteri
& ſeptentrionalior eſt maxima in
Japan, Chinæ in ortum adjacens, C
nenſium, ut videtur, colonia, C
ſtiano nomini infenſiſſima, niſi q
jam in Hollandos mitiores, quam
Luſitanos fuere, Japanenſes pe
beantur. Ultima in hoc Oceano
terra *Jedſo* noviſſime inventa,
hactenus ſatis cognita.

CAPUT XXIV.

De Tartaria Magna.

TArtaria Aſiatica (olim *Scyth*
ſupra Caſpium mare in extr
mum orientem vergit. Ab occiden
poteſt limes linea eſſe per Obii

Wo

Wolgæ oſtia deducta. Dividitur in quatuor magnas provincias:

I. Eſt *Deſtenſis* ſive *Tartaria Deſerta* a fluvio Wolga ad Jaxartem (hodie *Keſel*) & inde ad Novam Zemblam ac glaciale mare, in quod ſe *Obius* effundit, in extremum ſeptentrionem patens. Ex hujus provinciæ parte *Siberia* pretioſiſſimæ pelles (Zobel) ad nos advehuntur.

II. *Zagathay*, vel, ut hodie dicitur, *Usbek*, vaſtum regnum inter Jaxartem & Oxum, vetus Sogdiana, ex parte etiam hodie *Mawaranacher* dicitur. Urbes hujus Tartariæ ſunt *Buccara* Avicennæ Philoſophi & Medici patria, *Samarchant*, *Fargana*. Hoſtes hi Tartari ſunt Perſarum, quibuſcum de regno Choraſan contendunt.

III. *Turkeſtan* trans fluvium Jaxartem, vetus Turcarum patria, antequam per portas Caſpias in Perſiam, & inde in Natoliam irrumperent.

IV. *Karakitay* ſive *Cathaya*, quæ ipſa

ipſa China ſeptentrionalis eſt, & regia ejus *Cambelu* ipſa eſt Chinenſis *Pequin* vel Paquin, ſecundum ſententiam Cl. Hornii in Orbe Politico, qui magis fama & ſcribentium mendaciis, quam veritate cognitum ait, quicquid de hac regione vulgo proferri ſolet. Hæc Cathaya creditur vetus *Serica* eſſe, ſeu regio, quam *Seres* inhabitaverint, ſi vera quoque ſunt, quæ de ipſis traduntur.

CAPUT XXV.
De China.

CHina alia *ſeptentrionalis* eſt cum metropoli *Paquin*, de qua jam dictum fuit: alia *meridionalis*, cujus metropolis *Nanquin*, quam vulgo Quinzai appellavere. Erat China ſtupendæ longitudinis muro a Tartaria diviſa, ſed 1653. ſuperato muro & capta urbe Pequin omnem Tartari Chinam occuparunt, & ad hunc diem poſ-

poſſident, nec, niſi incerti rumores, de libertate Chinenſium vindicanda nuperrime prodierunt. Artificioſiſſimi omnium gentium ſunt Chinenſes, ſed vel nullius religionis, vel nefandæ, Chriſtianorum certe hoſtes infenſiſſimi. Litora Chriſtianis mercatoribus frequentantur, & in iis urbes *Macao* & *Canton* emporia celebratiſſima. A Macao nomen habent inſulæ *Macowenſes*, in quarum una Portugalli habebant fortalitiū etiam *Macao* nominatum, quod 1660. Hollandi fruſtra oppugnatum ibant ventis claſſe disjecta & vehementer afflicta. Peninſula magna *Corea* Chinæ adjacet ad ortum. Sed melius eſt de China & Tartaria pauca dicere, quam in re tam incertiſſima & tanto diſſenſu ſcribentium multa effutire.

CAPUT XXVI.

De Africa Antiqua.

VEteres non omnem noverant Africam, ſed ſuperiorem ſaltem ejus partem Mediterraneo mari propinquiorem. Sub Æquatore vero & circa illum putabant inhabitabilem eſſe regionem. Ab ortu vero in occaſum progrediendo erat

I. *Ægyptus*,

quæ dividitur in *Superiorem* Æthiopiæ vicinam, & *Inferiorem*, quæ ad mare Mediterraneum ſpectat. Superiorem Nilus diſtinguit in *Arabicam*, quæ ad ſinum Arabicum eſt *Ambægyptiorum* ſedes: & *Libycam* ſeu occidentalem, *Libægyptiorum* regionem. Tractus vero, quem Nilus in oſtia diviſus complectitur a triangulari forma,

ma, quam Græcorum litera Δ exhibet, *Delta* appellabatur.

Metropolis erat *Alexandria* poſt occidentale Nili oſtium, ab Alexandro M. condita, regia Lagidarum, Bibliothecâ inprimis nobilis, emporium quoque multiplici portu inſtructum. Vicina erat *Pharus* inſula, in qua Soſtratus Cnidius, regum amicus, turrim extruxerat, quæ nocturno igne ſpes eſſet & Cynoſura navigantium.

In eodem tractu cis Nilum fuit *Memphis* antiqua regia, ubi bos Apis Ægyptiorum Deus alebatur. Erant quoque *Pyramides* & *Labyrinthus* in hac regione, urbs quoque magna *Ptolemais*, & decantata Memnonis regia *Abydus*. In Marmaricæ vero confinio *Paratonium* portus & urbs inclyta, quam *Ammoniam* quoque vocabant. Trans fluvium fuit *Peluſium* urbs & portus nobiliſſimus, Arabiæ, quæ Nabathæa dicitur, confinis.

Vici-

Vicinus Peluſio eſt mons alius *Caſius*. Poſt ea *Berenice*, *Bubaſtis*, *Heroum civitas*, *Babylon*, quam Strabo caſtellum vocat a Babyloniis quibuſdam conditum: *Heliopolis* (On in Sacris literis) *Arſinoë*. Sed *Cleopatris* & *Coptus* portus ſunt ſinus Arabici: *Muris ſtatio* in eodem ſinu navale. Subjacent *Thebæ* (poſtea *Dioſpolis* dictæ) antiqua urbs, unde nomen Thebaidos toti illi regioni fuit: Terminus in Æthiopiæ finibus *Syene* aut vicina *Elephantina* erat.

In ipſo Delta erant *Canopus* templum habens Serapidis, unde oſtio Canopico nomen eſt, quod portum habebat optimum: item *Tanis* vel *Thanis*, quæ putatur eſſe Scripturæ *Zoan*, Pharaonum regia, unde Taniticum oſtium cognominatur: *Sais* quoque, *Butus* oraculo Latonæ clara, *Buſiris*, *Cynoſpolis*, &c.

2. *Mar-*

2. *Marmarica & Cyrenaica.*

MArmarica eſt Ægypto vicina, continens oppidum *Mareotim*, & *Jovis Ammonis* oraculum cum *fonte Solis*, quem Curtius 4,7. & Mela 1,8. deſcribunt: Cyrenaica vero inde in occaſum porrigitur ad ſinum Syrtis Magnæ, & alio nomine *Pentapolis* a quinque urbibus magnis dicta, quæ ſunt *Cyrene* Synagoga Judaica & Philoſophiæ ſtudiis inclyta: *Apollonia* emporium: *Ptolemais* (antea Barce, unde hodie Barcanum regnum nomen habet) *Arſinoë*, *Berenice*.

3. *Africa Propria.*

AFrica Propria ſive Minor eſt a ſinu Syrtis Magnæ ad Tuſcam fluvium. In hac eſt *provincia Romana* Carthaginenſibus ademta. Urbes ſunt *Leptis Magna* inter Syrtes: *Capſa* Jugurthæ gazophylacium: *Thapſus* & *Ruſpina* victoria Cæſaris contra

H Sci-

Scipionem & Jubam celebres: *Leptis Parva*, *Adrumetum*, *Carthago* Romæ æmula a Romanis everſa & colonia in eam deductâ iterum inſtaurata, & *Utica* Catonis fato nota, non procul a fluvio *Bagrada*, ad quem Attilius Regulus cum ſerpente immani baliſtis & catapultis pugnavit. Præterea *Hippo Diarrhytus*, *Uzita*, *Thala* a Metello in bello Jugurthino expugnata.

Famoſæ *Syrtes* huc ſpectant, *Magna* in Cyrenaïcæ confinio, & *Parva* priore occidentalior. Utramque vadoſa loca conſtituunt, in quæ ſi æſtu pertrahantur naves, hærent & neceſſe habent perire: raro maris refluxu inde liberantur.

4. *Numidia.*

NUmidia a Tuſca fluvio ad Ampſagam fluv. eſt. Hîc *Hippo Regius* fuit ad mare, Auguſtini Epiſcopatu nobilitatus, *Ruſicada* & *Cullu*, & præ-

& præprimis *Cirta* Maſiniſſæ regia. In mediterraneis fuit *Sicca Venerea*, & *Zama* regia Jubæ, qui etiam Numidiæ partem poſſidebat ex Romanorum liberalitate. *Milevum* quoque Numidiæ erat, unde *Concilio Milevitano* Pelagii errores condemnanti nomen fuit. Ceterum Numidæ nonnunquam ad Muluchan fluvium uſque imperarunt, (Salluſt. Jug. c. 110.) quem Mela quoque terminum regnorum Bocchi Jugurthæque ponit lib. 1. cap. 5.

§. *Mauritania.*

MAuritania erat vel *Cæſarienſis*, orientalior ſcilicet, ab Ampſaga fluv. ad Malvam fluvium: vel *Tingitana*, inde ad Oceanum Atlanticum pertingens. In Cæſarienſi metropolis fuit *Cæſarea*, quam vulgo *Juliam Cæſaream* vocant, a Juba filio exornata & Cæſaris nomine aucta, cum antea *Iol* vocaretur. Deinde

Cartenna, *Ruſazus*, *Oppidum Novum*, *Ruſcurium*, *Tipaſa*, *Tucca*. Inter fluvios Mulucham & Malvam erat *Maſſæſylorum* gens. Tingitanæ urbes fuerunt *Tingis* ad Herculeum fretum, quæ nomen provinciæ dedit: *Julia Campeſtris*, *Julia Ioza*, antea Zeles appellata, *Lixus* in litore maris Atlantici. Inter utramque fere Mauritaniam erat *Siga* Syphacis regis Maſſæſylorum regia, quam perperam vulgo Siccam regiam vocant. Alii Maſſæſylos extra Mauritaniam in mediterraneis ponunt eo loco fere, quo nunc eſt regnum Darenſe. Sed negari nequit, quin ipſam quoque Mauritaniæ partem occuparint, cum Syphacis (Salluſtio teſte cap. 5. Jugurth.) in Africa magnum atque late valuerit imperium.

6. In-

6. *Interiores Provinciæ Veteris Africæ.*

Ægypto in meridiem ſubjacet *Æthiopia* longe lateque patens, cujus erat *Meroë* regia urbs in inſula cognomine, quam Nilus vicinus Ægypto efficit. Ad fretum ſinus Arabici habitabant *Troglodytæ.* Marmaricæ & Cyrenaicæ ſubjacet *Libya Exterior.* Ultra Syrticas gentes ad ripam Nubiæ fluvii erant *Garamantes.* Numidiæ ſubjacet *Gætulia*, & ultra *Libya Interior*, licet partem Numidiæ quidam ad ipſam Interiorem Libyam protrahant.

CAPUT XXVII.

De Africa Nova.

I. ÆGYPTUS Turcici imperii inde ab 1518. non exigua pars metropolin habet *Alcair* vel *Cairo* hodie in maximis urbibus:

deinde *Alexandriam*, quæ vero priſcum ſplendorem non retinuit: *Damiatam* munimentum inſuperabile, vetus ſcilicet Peluſium: *Roſetto* emporium ad oſtium Nili Canopicum: & in Æthiopiæ finibus *Squaquem* Præfecti Turcici ſedem ad Arabicum ſinum.

II. Quicquid inter Ægyptum & regna Fez ac Maroco interjacet, hodie communi nomine BARBARIA dicitur, quæ ſubdividitur in regnum 1. BARCA in veteris Cyrenaicæ loco, cujus oppida ſunt, *Luco, Trabuco, Cyrene*: 2. TUNETANUM (Numidiæ) cujus eſt *Tunis* potentiſſima urbs e Carthaginis ruderibus enata: & *Tripolis* inter utramque Syrtem ſita, utraque Mediterraneum mare piraticâ infeſtans. Præterea *Bona* (Hippo Auguſtini,) & *Conſtantina* antiquitatum Rom. reliquiis conſpicua. *Goletum* ab Hiſpanis munitum occuparunt Turcæ. 3. TREMIZENUM

NUM (in loco Mauritaniæ Cæſarienſis) cujus urbes ſunt *Tremizen* metropolis, ſed bellis valde attenuata: & *Algier* ad mare piraticâ Chriſtiano orbi formidabilis: *Gigiari* a Gallis 1664. captum, ſed amiſſum iterum: *Oran* Hiſpanica urbs ad mare probe munita, quæ nunc barbarorum obſidione, quam hoc anno ſuſtinuit, liberata ſcribitur: *Mazaquibir* & *Melilla* itidem Hiſpanicæ ditionis.

III. Ad occidentalem Oceanum in ſede Tingitanæ Mauritaniæ ſunt regna FEZ & MAROCO. Illius metropolis eſt *Fez*, deinceps *Alcazera*, ad quam Sebaſtianus Portugalliæ rex 1578. victus periit: *Arzilla*, &c. Hîc quoque eſt *Tanger* (vetus Tingis) Anglorum ad fretum Gibraltar munitiſſimum propugnaculum: *Anafe* vero Hiſpanorum dicitur eſſe. Regnum Maroco a metropoli *Maroco*, regis ſede, nomen habet, præterea continet emporium *Tarent* ſive *Tara-*

dante. Vicinum his Auſtrum verſus eſt regnum DARENSE a *Dara* metropoli nominatum, ubi quondam Maſſæſylies habitabant. Nec longe ab hoc abeſt regnum BILEDULGERID ſive Dactyliferum, quod veterem Gætuliam & partem Lybiæ Deſertæ continet.

IV. Ulterius ſubjacent *Nigritæ* & *Æthiopes* in varia regna per totam Africam, quæ Æquatori propior eſt aut in meridiem devergit, diviſi. Horum litora ſaltem ſunt ab Europæis accuratius cognita, nempe

1. Regnum Guinea, dives regio, ubi in *Litore Aureo*, quod vocatur, Portugalli habent oppidum *S. Georgii.*

2. In eodem occidentali litore eſt regnum Congo omni quoque copia abundans. Urbes ſunt *Lemba*, *Danda*, & Luſitanica metropolis *S. Salvator*, quæ antea Banza dicta fuit.

3. Regnum Angola ſimile ſuperiori,

ri, cui adjacet inſula *Loanda* argento dives, portum præbens.

4. Monomotapa in ultimo Africæ angulo. Incipit a *fontibus Nili* ſeu *Lunæ montibus* & ad promontorium *Bonæ Spei* extenditur, ad quod Batavi extruxerunt caſtellum, ut munito portu hoſpitium præberet navibus, in Indiam Orientalem quæ eunt redeuntque.

In litore Inferioris Africæ orientali ſunt regna *Zefala*, *Mozambique*, *Quiloa*, *Zanzibar* in parva inſula, *Melinde*, ſingula ab urbibus hujus nominis cognominata. Multa hîc loca & caſtella poſſident Luſitani, ipſisque rex Quiloa tributum pendit. Celeberrimum vero inter Africana emporia eſt *Mozambique*.

Supra hæc regna eſt ABESSINIA, ampla regio, Æthiopum Chriſtianorum ſedes ad Ægyptum uſque prorogata. Rex horum *Preſtegan*, vulgo, ſed perperam, Presbyter Jo-

hannes dicitur, cujus vicarius aut tributarius ſedet *Barvæ*, qui inſulæ *Meroë* & *Daſilæ* præeſt. Ipſius vero Preſtegan dicitur regia nulla eſſe, ſed tantum degere in tentoriis.

Verum, de hoc quoque Abeſſinorum regno mere incerta hactenus ab auctoribus tradita ſunt: certiora nobis hoc demum tempore de ſitu, provinciis, fluminibus, montibus hujus regni, ut & de vicina *Gallarum* gente feroci & barbara, Abeſſinarum hactenus flagello, revelat *Sciagraphia Hiſtoriæ Æthiopicæ Magnifici Ludolfi*, quæ conſuli poteſt.

A ſeptentrione Abeſſiniæ adjacet regnum *Nubiæ* a Nubia fluvio dictum, qui Garamantas præterlapſus in Nilum ſe effundit.

Ceterum Æthiopia eſt vel Superior (*Interior* quoque dicta) quæ ſub Ægypto eſt, & Abeſſiniam quoque complectitur: vel Inferior *(Exterior)*

quæ

quæ extra Æquatorem eſt in regnis Angola, Monomotapa, &c.

Montes Africæ ſunt uterque *Atlás*, Major & Minor, montes Lunæ, &c. Flumina *Nilus*, *Niger*, *Nubia*, *Bagrada*, *Rubricatus*, *Ampſaga*, *Mulucha*, &c.

7. *Inſulæ Africanæ.*

INſulæ ad Africam ſunt 1. *Fortunatæ*, quæ nunc *Canariæ* dicuntur, in Oceano Atlantico ſeptem numero, Canaria Magna, Teneriffa, Palma, Gomera, Ferro, Lancerota, Madera, Porto Santo.

2. *Heſperides* & *Gorgades*, hodie inſulæ *de Cabo Verde*, id eſt, de promontorio Viridi, quod ad oſtia fluvii Nigri eſt. Sunt enim inter Africam & Americam in mari Atlantico. Maxima ex his eſt inſula *S. Jacobi* ſeu S. Tiago, in qua Portugalli oppidum *Ribiera grande* condiderunt. Reliquæ

ſunt de Fogo, Vincentii, Antoni, de Sal, &c.

3. Inſula *S. Thome*, per quam Æquator tranſit. Vicina Inſula *Principis* ſacchari proventu dives: & inſula *Annabon*, ſive Anni Boni, ſub auſpiciis novi anni inventa.

4. Inſula *S. Helenæ* copioſiſſima & ſaluberrima ſine incolis vero hactenus, & omnibus navigantibus patens fuit. Nuperrime vero Batavi eam ſibi vindicaſſe ſcribuntur. Supra hanc in eodem Oceano Æthiopico eſt Inſula *Aſcenſionis*.

5. Maxima vero eſt inſula *Madagaſcar* ſive *S. Laurentii*, utpote cujus feſto die a Luſitanis 1506. detecta fuit, in Oceano Indico, omni copia abundans. Huic ad ortum adjacet parva inſula, quam Hollandi *inſulam Mauritii* appellaverunt.

CAPUT XXIIX.

De America.

AMerica ſeu India Occidentalis (Weſt-Indien) per Chriſtophorum Columbum Genuenſem 1492. detecta fuit, qui vero inſulas ſolum Hiſpaniolam, Cubam, Jamaicam, &c. adiit. Sed Americus Veſputius Florentinus ipſum continentem ingreſſus eſt, unde in dies latius patuit America, pluresque regiones fuere repertæ.

Num antiquis etiam nota fuerit America, nihil certi habemus dicere. Sane Plato in Timæo fol. 475. *Atlantidem* quandam inſulam vocat *νῆσον ἅμα Λιβύης καὶ Ἀσίας μείζω Africâ ſimul & Aſiâ majorem*: & Diodorus Siculus lib. 5. cap. 20. Phœnices, cum ultra Gades Africæ litora legerent, ventis abreptos permagnam illam reperiſſe tradit, cujus laudes cap. 19. mirifice prædicaverat. Sed uterque

fabuloſa multa admiſcet, ut in du
relinquant ſententiam, quicunqu
a temeraria fide ſibi cavent in
ſtrie.

Dividitur America in *Septent*
nalem & *Meridionalem*, quæ Iſth
Panama tanquam vinculo cohære

Septentrionalis in litore occid
tali, ubi *Nova Albion* in mappis
nitur, nondum ſatis eſt cognita, ſi
incerta quoque eſt facies ejus ad
teriorem ſeptentrionem, cohærea
cum Veteri Orbe, an freto aut m
ab eo ſit diremta. Fretum certe *An*
ab Aſiæ parte ſeu Tartaria ipſam
cernit, ſicut fretum *Davis* a Gr
landia. Quæ vero ſint ulteriora, n
dum habemus cognitum.

In Septentrionali America p
vinciæ ſunt.

1. *Nova Britannia* (ante XL. an
Nova Francia dicebatur) & partes
bet Angliam, cujus metropolis
vum Londinum, deinde *Nova Ca*

brig Academia Anglis frequentata, *Novum Pleymuth*, &c. & Scotiam, quæ colonos habet Scotos.

2. *Nova Suecia.* Sueci enim coloniam quoque in has oras deduxerunt.

3. *Novum Belgium*, in quo urbs *Ambſtelodamum*, Anglis, qui occuparant, *Novum York* appellatum: ſed reſtitutum dicitur Belgis ſuperiore anno.

4. *Virginia* 1585. ab Anglis inventa, qui colonias eo miſerunt.

5. *Florida* die Palmarum 1512. reperta caſtellum habet *Charlefort*, & metropolin *Carolinam* Gallorum coloniam. Supra hanc ſunt occidentaliores regiones *Nova Granada*, *California*, de quibus nondum ſatis conſtat.

6. Cultiſſima & in meridiem magis vergens eſt *Hiſpania Nova*, cujus metropolis eſt *Mexico* Proregis ſedes Hiſpanici, urbs ſplendidiſſima, tem-

plis

plis, Cœnobiis & Jeſuiticis Collegiis ornata. Poſt hanc *Mechoacan*, *Compoſtella*, *S. Michaël*, *Civitas Angelorum*, *&c.* Huc pertinet Cherſoneſus *Jucatan* intra Mexicanum ſinum, ubi urbs *Victoria* eſt.

Meridionalis America incipit in ipſo Iſthmo, ejusque provinciæ ſunt

1. Terra Firma ſive *Caſtella Aurea*, quæ habet duas celebres urbes *Panama* ad mare del Zur; & *Nombre de Dios* ad mare del Nort. In his merces exponuntur terreſtri itinere in vicinum mare deportandæ.

2. Ad mare Pacificum eſt ditiſſima regio PERU, cujus urbes majores ſunt *Quito* ad Æquatorem, quæ etiam *S. Franciſci* dicitur: *Lima* maritima, Academiâ nobilis: *Cuſco* barbarorum quondam regia ſplendidiſſime exculta, nunc etiam Academiam habet: *Villa de Plata* ſive Argyropolis, &c. Mons *Potoſi* auri argentique fodinis famoſus in hoc quoq; tractu

eſt.

eſt. Inde ad ortum vergit Regio de la Plata (quam etiam ad regnum Peru referre ſolent) a *Rio de la Plata*, id eſt, argenti fluvio, dicta, quia per iſtum fluvium prima claſſis argento onuſta in Oceanum, & inde in Hiſpaniam navigavit.

3. Huic opponitur ad occidentem *Chili* regio ferox & barbara, ab Europæis nondum domita, ſicut nec *Chica* in infimo angulo ad fretum Magellanicum.

4. Supra Rio de la Plata eſt BRASILIA in mediterraneis ferox & indomita, in litore vero Æthiopici Oceani multas habens Portugallorum Batavorumque colonias. Sed Batavos, qui imperium ejus litoris tenebant, oppreſſerunt Luſitani. Urbes ſunt *Pernambuco*, *Mauritiopolis*, *Portus omnium Sanctorum* ſive Todos los Sanctos, Epiſcopi Luſitani ſedes: *S. Spiritus*, & *S. Salvatoris* Luſitanorum metropolis, *Olinda*, &c.

Ulte-

Digitized by Google

Ulterius ad Æquatorem eſt r
Guina fabulis magis, quam verit
cognita: item *Cajana* ſive Carib
Venezuela, &c.

Inſulæ Americanæ.

AB Æquatore in Septentrior
ſunt 1. *Caribes* ſive Antiliæ
Camercanæ, inter Hiſpaniolam
Caribanam. Harum præcipua
Margarita gemmarum divitiis ce
brata. 2. *Hiſpaniola* (quæ & Domin
& Iſabelle dicitur ab urbibus hu
nominis) ubi primum appulit C
lumbus. 3. *Cuba* cum portu *Hava*
munitiſſimo Americæ clave, & op
do *S. Jago*. 4. *Jamaica*, ab Ang
nuper occupata. 5. *Boriquen* ſiv
S. Johannis a Columbo detecta. 6. *T*
ra Nova ad 50. grad. ſeptentriona
Latitudinis. 7. *Drogeo* ſeu *inſula D*
bolorum, ob crebra, quæ ibi viſuntu
ſpectra, in quam aliquando Gallic
mulier cum amatore expoſita miſe
rin

rime biennium, & quod excurrit, tranſegit amaſio & ancilla mortuis: ſed tandem a præternavigantibus liberata & patriæ reſtituta fuit.

Ab Æquatore in meridiem pauciores ſunt inſulæ, nempe *Catharinæ*, *Trinitatis*, *Sebaſtian*, &c.

Dubiæ etiam quædam inſulæ ſunt inter magnos continentes fere mediæ, ut neſcias, cui commode adjudicari debeant. Sic Europam inter & Americam ſunt in Septentrionali Oceano 1. inſulæ *Azores* ſeu *Flandricæ*, ab inventore Flandro dictæ, numero novem, e quibus præcipua *Tercera* eſt (quæ urbem *Angram* & caſtellum *Punte di Braſilia* habet) Alphonſi Portugalliæ regis captivitate hactenus notior facta.

2. Inſula *Friesland* vicina Grönlandiæ ultra 61. Latitudinis Borealis gradum. Parere Regi Anglorum dicitur, quamvis alii prorſus dubitent, an

Digitized by Google

an & ubi hæc inſula ſit, unde nec r
centes mappæ eam exprimunt.

3. *Grönlandia* vicinior Americ
cujus continenti utrum adhæreat i
ſeptentrione, an inſula ſit, incogn
tum eſt. Notiora litora ſibi reges D
niæ ſubjecerunt, in quibus eſt opp
dum *Alba* & Cœnobium *S. Thom*
etiam ignivomus mons *Witeferke*
ad cujus radices eſt fons calidiſ
mus.

CAPUT XXIX.

De Terra Auſtrali Incognita.

A Freto Magellanico incipit Te
ra *del Fougo*, id eſt, ignis terr
quam Ferdinandus Magellanus d
texit 1520. & ulterius Jacobus le
Maire Batavus 1617. per fretum *le
Maire* navigando expertus eſt, no
continentem, ſed magnam inſulam
eſſe.

Te

Terra vero *del Quir*, quæ poſt hanc late pateat auro argentoque dives, videtur tota fabuloſa, nec præter auctorem Franciſcum del Quir de ea cuiquam conſtitit.

Etiam ſub Africa eſt Auſtralis terra, quam inter medias tempeſtates interdum Batavi conſpexerunt, nunquam vero per maris impetum adire potuerunt, nec forſan voluerunt.

Indiæ Orientali quoque vaſtiſſima ſubjacet Auſtralis terra, cujus pars Æquatori vicinior, dicitur *Guinea Nova*, quod ſitu & fertilitate Guineæ Africanæ perſimilis ſit: & altera circa Tropicum Capricorni *Hollandia Nova*, ſed utraque tantum e litoribus nota, nec hactenus conſtare potuit, continens ſint, an inſulæ.

In Pacifico tandem mari Auſtralis magna quædam terra detecta eſt a Belgis, quam *Novam Selandiam* dixerunt, ſed nec hic ultra litora quicquam cognitum fuit. Huc referri poſ-

poſſunt *Inſulæ Salomonis* a divitiis ita dictæ, ad quas ſubinde appellunt, qui ex America in Philippinas & alias Indorum inſulas navigant.

CAPUT XXX.

De Terra Boreali Incognita.

SIcut Auſtralis plaga multas terras nobis prorſus ignotas continet: ita nec omnis ſeptentrio noſtri orbis hominibus patere potuit. Batavi maxime 1596. viam per mare Glaciale in Indiam Orientalem quærentes ex parte eam, ſed non abſque damno & vitæ periculo propter nimiam frigoris acerbitatem perluſtrarunt. Hieme vero præventi & decem menſium tenebras ac frigora paſſi ægræ tandem *Colam* Lapporum oppidum evaſerunt.

Divi-

Digitized by Google

Dividuntur hæ regiones, quantum exploratum eſt, in *Spizberge*, *Grönland*, & *Novam Zemblam*.

Spizberge regio eſt ſupra Norwegiam Grönlandiæ parallela a præacutis montium verticibus perpetua nive obſitis ita appellata. Nobilis ad eam eſt æſtivo tempore captura balænarum. De Grönlandia vero ſupra in fine cap. 28. dictum fuit. *Nova Zembla* ſupra Ruſſiam & Tartariam, prope *fretum Naſſovicum*, quod & *Waigats* dicitur, in extremo ſeptentrione ſita eſt. Pariter 1596. a Belgis in Indiam novas vias quærentibus reperta fuit. Etiam patria urſorum dicitur, quod hæ beſtiæ frequentes ibidem inveniantur.

APPENDIX.

De Diſtantiis Locorum inveſtigandis.

PRincipia menſurandi Geographica ſunt *Gradus* & *Minuta*, de quibus ab initio diximus, quod tam Longitudo locorum, quam Latitudo, iis exprimi ſoleat non ſolum a Geographis, ſed a nautis etiam, qui Latitudinem præprimis cujuslibet loci terra marique docte explorare & accurate gradibus determinare didicerunt.

Vulgo diſtantias noſtri per *milliaria*; Romani per *lapides*; Græci per *ſtadia*; Ægyptii per *ſchœnos*; Perſæ per *paraſangas* dimetiebantur. Hæc inter ſe qui comparare noverit, facile cujus-

cujuslibet gentis ſermones & ſcripturas hac in parte intelliget.

Stadium vulgo ex Plinio centum viginti quinque paſſus continere dicitur, ſeu octavam partem milliaris Italici a mille paſſibus ſic denominati. Deinde *milliare Germanicum* commune horum paſſuum quater millia comprehendere præſupponitur. Quod ſi eſt, octo ſtadia erunt milliare Italicum, quod *Lapis* dicitur in phraſibus: *tertio ab Urbe lapide*, &c. quia in Italiæ viis milliaria ſingula ſingulis lapidibus erectis ſignificabantur: Triginta vero & duo ſtadia ſunt milliare Germanicum.

Paraſanga Perſarum ſecundum Herodotum lib. 5. & 6. habuit triginta ſtadia, utut alii ſexaginta malint. Strabo autem de hac re dubius lib. 11. eſt, etiam, quod Xylander in notis obſervat, mendoſus. Sic paraſanga parum differet a milliari Germanico communi.

Schœnus porro Ægyptiorum, quod Strabo lib. 17. docet, admodum variat. Alibi enim triginta, quadraginta alibi aut plura ſtadia continere dicitur. Mediam ergo quantitatem, quadraginta ſcilicet ſtadiorum, approbamus maxime.

In Globo ſuperficiariam diſtantiam quodammodo invenimus, ſi quadrans æneus utrique ſimul loco applicetur, & gradus, quibus diſtant, (multiplicando per 15.) in milliaria convertantur. Sed hæc aliqualis ſaltem & tumultuaria eſt cognitio: accuratius inveſtigatur beneficio Trigonometriæ Sphæricæ.

Cave vero, quisquis es, ne vulgari calculandi diſtantiam modo per Extractionem Radicis Quadratæ, multum fidas. Fallit enim ideo, quod Terræ ſuperficiem, quam conſtat rotundam eſſe, inſtar planorum menſurat, cum in rotundis diſtantia non poſſit, niſi Sphæricæ Trigonometriæ beneficio inveſtigari.

Quod

Quod ſi contingat, ut Longitudine conveniant duo loca, absque labore diſtantia invenitur, ſi ſolum Latitudinis differentia, quando verſus eundem polum ſunt, in milliaria convertatur: Sin alter locorum eſt cis Æquatorem, alter trans eundem, aggregatum utriuſque Latitudinis ſic in milliaria converti decet, ſeu per 15. multiplicari.

Pari modo res peragitur facile, ſi uterque locorum, de quorum diſtantia quæritur, ſub Æquatore ſitus eſt, v. g. inſula Thomæ & Sumatra. Tum enim ſola Longitudinis differentia in milliaria reſolvitur.

Reliqui caſus non poſſunt accurate absque Trigonometria & Canone Sinuum ac Tangentium expediri. Nec vero tam difficilis res eſt, uti multis videtur, ſed brevi manuductione & modica induſtria vincitur, quicquid impedimento poterat eſſe, & a jucundiſſimo pariter ac utiliſſimo

exercitio deterrere. Scilicet quoties diſtantia locorum extra Æquatorem & Longitudine & Latitudine differentium quæritur; toties ſolvendum eſt Triangulum, cujus cognita ſunt duo latera, Complementa Latitudinis, cum incluſo angulo, cujus menſura eſt Longitudinis differentia. His cognitis facile diſtantiam quæſitam inveniet, qui non prorſus hoſpes eſt in Trigonometriæ ſtudio nobiliſſimo. Tunc demum poſſumus certi eſſe de vera locorum intercapedine & ita accurati, ut in longiſſime diſſitis quoque locis ne unico quidem milliaris quadrante aberremus. Ipſa vero Longitudo & Latitudo locorum, quæ hujus calculi & dimenſionis fundamenta ſunt, vel ex accuratioribus Tabulis & Mappis, vel ex confectis in hanc rem & publice proſtantibus urbium locorumq; catalogis haberi poteſt.

INDEX GEOGRAPHICUS.

QUod in Præfatione præmonuimus, hîc quoque viſum fuit repetere, nempe ſcrbientibus nobis nihil potius, quam compendii brevitatem in animo fuiſſe. In ipſo vero opere ſuavitas rei ad uberiorem διήγησιν ſubinde nos pertraxit. Hinc factum eſt, ut Hiſpania ſuccinctius deſcripta ſit, quam ſubſequentes provinciæ. Facile vero ſuppleri poſſunt, quæ deſiderantur, v. gr. Hiſpaniæ Antiquæ ex Pomponio Mela addimus & quidem Tarraconenſi *Pallantiam* (hodie *Palentia* eſt, Academiam habens) & *Aſtures* populum Cantabris vicinum: Novæ vero ſeu potius intermedii temporis Hiſpaniæ (nam recentiſſimum ſtatum ſatis vi-

demur expreſſiſſe) adjungi poſſunt regnorum diviſiones, quæ pedetentim ſuperioribus ſeculis, cum barbari provinciam occuparent amitterentque, conſtituta fuerunt.

In centro eſt *Caſtilia Nova* habens confinem a ſeptentrione *Caſtiliam Veterem*: ab occaſu *Portugalliam*: a meridie *Andaluſiam* & *Granadam*: ab ortu *Murciam* & *Valentiam*. His ſi addis *Gallæciam*, *Legionem* & *Navarram* ſeptentrionalia regna; & *Arragoniam* ac *Cataloniam* inter Pyrenæos ac mare Mediterraneum; & in angulo ad Cabo Vincentii *Algarbiam*, nec non *Inſulanum* regnum ſeu ex inſulis conſtans Mediterranei maris; habes XIV. illa Hiſpaniæ decantata, ſed minora, regna. Urbes addendæ hîc ſunt *Leon* ſeu *Legio* regni quondam caput, & vicina *Aſturica*: Etiam *Burgi* caput Caſtiliæ Veteris: in Navarra vero *Tudela* patria Rabbi Benjamin, qui Itinerarii notiſſimi auctor fuit. Academ-

demiis quoque *Oviedo* Aſturiæ oppidum accenſeri debet.

Hæc omnia Indici noſtro, ſed Aſteriſco & alio charactere notata, ut & alia nonnulla, quæ in cæteris capitibus omiſſa videbantur, cum brevi explicatione, absque addito paginarum numero, adjecimus.

Denique πολύσημα urbium nomina, quorum non pauca ſunt, non ſemel tantùm, quod vulgo faciunt, at cum coacervatis paginarum numeris ponimus; ſed quot ſignificationes cujuslibet ſunt, toties exſcribimus integrum addito ubique διακριτικῷ epitheto, ut absque labore & tædio quam facilime inveniri ſingula poſſint.

A.

Aach pag 49
Aalburg 60
Aberdon 36
Abeſſinia 177
Abilene 139
Abo 64
Abſyrtides *inſ.* 77
Abydus *Aſiæ* 118
Ægypti 167
Abyla *prom.* 18
Acanthus 58
Acarnanes 99
**Acerre opp. Campaniæ Vet.*
Achaja 101. 104
Acheron fl. 100
Acroceraunii 100
Actium 99
Adam 140
Aden 152
Adiabene 143
Adirbeizan 154
Adramitium 118
Adria 86
Adrianopolis 112
Adrumetum 170
Ædeſſa 98
Ædui *pop.* 23
Ægates *inſ.* 94
Ægeſta 94
Ægimurus *inſ.* 96
Ægina *inſ.* 107
Ægira 104
Ægos potamos 113
Ægyptus 166. 173
Æmilia Via 88
Æmus *mons* 99
Ænon 140
Ænus fl. 58
Æolia 120
Æoliæ *inſ.* 96
Æqui *pop.* 84
Æſepus fl. 118
Æſis fl. 79
Æthiopia 176. 178
Ætna 94
Ætolia 101
Africa Antiq. 166
Propria 169
Nova 173
Africus 7
Agrigentum 94. 95

Agra

Agra 157
Aganippe 102
Ajazza 151
Aix 25
Alani 116
Alba Græca 72
Julia 75
Longa 83
Pompeja 80
Regalis 72
Gronland. 188
Albania *Europ.* 107
Aſiæ. 145
Albenga 93
Albion 33
Nova 182
Albona 77
Albis fl. 58
Alcair 173
Alcazera 175
Alemanni 38
Aleppo 133. 152
Aleria 96
Alexia 23
Alexandria 167
Phryg. 119
Alexandretta 133. 152
* *Algarbia prov. inter Luſitaniam & ſinum Gaditanum.*
Algier 175
Aliacmon fl. 99
Alinda 121
Alkmar 30
Allia fl. 84.
Allobroges 22
Alpheus fl. 105
Alſatia 44
Alsfeld 47
Altenburg 52
Ungar. 72
Altorf 42
Altſol 71
Alyda 118
Amalfi 90
Amanus *mons* 128
Amaſia 130
Amboina inſ. 161
Ambracia 99
Ambſterdam 30
America 181
Amiens 23
Amiſia fl. 58
Amiſus 130
Amersfort 31
Ammonia 167
Ammonis Oracul. 169
Amorgus 106
Amphilochii 99
Amphipolis 98
Amphiſcii 3

Ampſaga fl. 170
Amyclæ 83
Anafe 175
Anas fl. 17
Anatoth 138
Ancona 85. 91
Anconitana Marchia 91
Ancyra 126
* *Andaluſia Hiſp. prov.*
S. Andreas 36
Andriace 122
Andrus 106
Angelorum civitas 184
Angiers 24
Angli 39
Anglia 34
Anglia Nova 182
Angola 176
Angra 187
Angrivari 38
Anguri 151
Anhalt 53
Anian *fret.* 182
Aniene fl. 83
Annabon inſ. 180
Anneberg 52
Antemnæ 83
Anticyra 102
Anſpach 44
Antilibanus 134
Antiochia Syriæ 132. 152
Piſidiæ 124
Phryg. 119
Antœci 4
Antipatris 137
Antipodes 4
Antiſcii 4
Antium 83
Antvverpia 29
Anxur 83
Aoſta 92
Apaméa ad Libanum 132
Euphrat. 143
Phrygiæ 119
Apollonia Epiri 99
Macedon. 98
Cyrenaic. 169
Appia Via 88
Apſus fl. 99
Aquæ Sextiæ 22
Aquileja 81. 92.
Aquilo 7
Aquinum 91
Aquisgranum 49
Aquitania 22
Arabægyptii 166
Arabia 141. 152

Arach

Arach 152
Arachoſia 147
* *Aradus urbs Phœnicia.*
Arauſio 25
Araxes fl. 145
Arbela 144
Arcadia 105
Archangeli 114
Archipelagus 108
S. Lazari 161
Archuſen 60
Ardea 83
Ardebil. 155
Arelate 22
Arethuſa 98
Aretium 82
Argentoratum 44
Argi Pelopon. 105
Amphiloch. 100
Arginuſæ inſ. 126
Argivi 105
Argyropolis 184
Aricia 83
Ariminum 81. 85
Arles 25
Armach 36
Armenia 130
Arnheim 31
Arnſtadt 51
Arnus fl. 79
Aroſia 64
Arpinum 83
Arragonia 19
Arras 29
Arſinoë Ægypt. 168
Lyciæ 122
Cypri 127
Cyren. 169
Artaxata 131
Artemiſium 106
Arverni 22
Arunci 84
Arzilla 175
Arziri 155
Aſcalon 141
Aſcenſionis inſ. 180
Aſchaffenburg 46
Aſcii 3
Aſcra 103
Aſculum 86
Aſdot 141
Aſia Major 127
Aſia Minor 116
Aſiſium 91
Aſopus fl. 103
Aſores vide Azores.
Aſpendus 122
Aſphaltites 138
Aſſum 119
Aſſyria 143
Aſtracan 114

I.
Ieſpo
pars
inter
jorem
vis fate
que fin
Mino
erga R
obſidio
Themiſt
xerxe: &
nius pri
victoria
oppoſita,
Xerxes in
non *Dari*
ter Grani
Ida.
Majori
mitium, A
Attaloru
cum, a qu
riam uſq

ad Smyrnam. C
vel condidit *C*
cinum *Naciam*,
loponneſus nav
Eleam ad oſtia
rum regum nav
dytam, quam
tam, *Mytilene*
IV. ION
Græcorum in
bes condidit.
Gallia Narbon

* *Aſturia Hiſp. regio.*
Athenæ 103
Atheſis fl. 78
Athos *mons* 99
Aternus fl. 79
Atlantis 181
Atlas *mons.* 179
Atrax 100
Atrebates 28
Atropatena 146
Attalia 122
Avaricum 22
Avenio } 25
Avignon }
Aufidius fl. 79
Auguſta Dacica 75
Emerita 17
Prætoria 80
Taurinor. 80
Trevirorum 46
Vindelicor. 41
Auguſtodunum 23
Aulis 103
Auranitis 139
Aurelia Via 89
Aurea Cherſoneſus 160
Aureus Mons 110
Aureum litus 176
Aurik 55
Auſones 84
Auſter 7
Auſtralis incognita 188
Auſtria 40
Auſtun 26
Axiopolis 111
Axius fl. 99
Ayaman 152
Azores inſ. 187
Azot 141

B.

Babylon 142
Ægypti 168
Nova 152
Bactra 148
Baden 45
Bætis fl. 17
Bagdad 152
Bagrada fl. 170
Bahus 62
Bajæ 85
Baleares inſ. 20
Bamberg 42
Bantam 160
Banza 176
Bar 66
Barbaria 174
Barby 53
Barca *regn.* 174
Barce 169
Barcellona 19

Barde-

Bardevvick 50
Bareuth 44
Barium 90
Barianus Ager 90
Barka *Slavon.* 73
Barva 178
Baruti 152
Barvvik 34
Baſel 58
Baſilicata 90
Baſtia 96
Batanæa 139
Batavi 27
Batavia *Indiæ* 160
Bavaria 41
Bauvois 23
Bautzen 55
Begian 153
Belgrad 72
Belgium 27
Novum 183
Belle Iſle 26
Bellovacum 23
Bengala 157. 160
Beneventum 86. 91
Berenice Ægypt. 168
Cyren. 169
Bergen *Cœnob.* 53
Norweg. 62
Bergſtädte 71
Berlin 53
Bern 58
Bernburg 53
Berrhœa 98
Berſabe 138
Berytus 134
Beſanco 26
Bethabara 140
Bethel 137
Bethlehem 137
Bethſaida 139
Bethſchean 136
Bethſchemes 138
Beth Tar 138
Bezira 149
Biblus 134
Bilbao 19
Biledulgerid 176
Bilefeld 48
Birckenfeld 45
Bipontum 45
Bithynia 123
Bitter 138
Bituriges 22
Bleking 60
Blucium 126
Bodenſee 39. 58
Bodon 111
Bœotia 102
Bog. fl. 68
Bohœmia 55
Bojum 101

* *Aſturia Hiſp. regio.*
Athenæ 103
Atheſis fl. 78
Athos *mons* 99
Aternus fl. 79
Atlantis 181
Atlas *mons* 179
Atrax 100
Atrebates 28
Atropatena 146
Attalia 122
Avaricum 22
Avenio } 25
Avignon } 25
Aufidius fl. 79
Auguſta Dacica 75
 Emerita 17
 Prætoria 80
 Taurinor. 80
 Trevirorum 46
 Vindelicor. 41
Auguſtodunum 23
Aulis 103
Auranitis 139
Aurelia Via 89
Aurea Cherſoneſus 160
Aureus Mons 110
Aureum litus 176
Aurik 55
Auſones 84

Auſter
Auſtralis incogn[ita] 1
Auſtria 4
Auſtun
Axiopolis
Axius fl. 9
Ayaman 1
Azores inſ. 1
Azot 1

B.

Babylon 1
 Ægypti 1
 Nova 1
Bactra 1
Baden 4
Bætis fl. 1
Bagdad 1
Bagrada fl. 17
Bahus 6
Bajæ 8
Baleares inſ. 2
Bamberg 4
Bantam 16
Banza 17
Bar 6
Barbaria 17
Barby 5
Barca *regn.* 17
Barce 16
Barcellona 1

Barde

Bardevvick 50
Bareuth 44
Barium 90
Barkanus Ager 90
Barka *Slavon.* 73
Barva 178
Baruti 152
Barvvik 34
Baſel 58
Baſilicata 90
Baſtia 96
Batanæa 139
Batavi 27
Batavia *Indiæ* 160
Bavaria 41
Bauvois 23
Bautzen 55
Begian 153
Belgrad 72
Belgium 27
Novum 183
Belle Iſle 26
Bellovacum 23
Bengala 157. 160
Beneventum 86. 91
Berenice Ægypt. 168
Cyren. 169
Bergen *Cœnob.* 53
Norweg. 62
Bergſtädte 71
Berlin 53
Bern 58
Bernburg 53
Berrhœa 98
Berſabe 138
Berytus 134
Beſanco 26
Bethabara 140
Bethel 137
Bethlehem 137
Bethſaida 139
Bethſchean 136
Bethſchemes 138
Beth Tar 138
Bezira 149
Biblus 134
Bilbao 19
Biledulgerid 176
Bilefeld 48
Birckenfeld 45
Bipontum 45
Bithynia 123
Bitter 138
Bituriges 22
Bleking 60
Blucium 126
Bodenſee 39. 58.
Bodon 111
Bœotia 102
Bog. fl. 68
Bohœmia 55
Bojum 101

* *Aſturia Hiſp. regio.*
Athenæ 103
Atheſis fl. 78
Athos *mons* 99
Aternus fl. 79
Atlantis 181
Atlas *mons* 179
Atrax 100
Atrebates 28
Atropatena 146
Attalia 182
Avaricum 22
Avenio } 25
Avignon } 25
Aufidius fl. 79
Auguſta Dacica 75
Emerita 17
Prætoria 80
Taurinor. 80
Trevirorum 46
Vindelicor. 41
Auguſtodunum 23
Aulis 103
Auranitis 139
Aurelia Via 89
Aurea Cherſoneſus 160
Aureus Mons 110
Aureum litus 176
Aurik 55
Auſones 84
Auſter 7
Auſtralis incognita 188
Auſtria 40
Auſtun 26
Axiopolis 111
Axius fl. 99
Ayaman 152
Azores inſ. 187
Azot 141

B.

Babylon 142
Ægypti 168
Nova 152
Bactra 148
Baden 45
Bætis fl. 17
Bagdad 152
Bagrada fl. 170
Bahus 62
Bajæ 85
Baleares inſ. 20
Bamberg 42
Bantam 160
Banza 176
Bar 66
Barbaria 174
Barby 53
Barca *regn.* 174
Barce 169
Barcellona 19

Barde-

Bardevvick 50
Bareuth 44
Barium 90
Barkanus Ager 90
Barka *Slavon.* 73
Barva 178
Baruti 152
Barvvik 34
Baſel 58
Baſilicata 90
Baſtia 96
Batanæa 139
Batavi 27
Batavia *Indiæ* 160
Bavaria 41
Bauvois 23
Bautzen 55
Begian 153
Belgrad 72
Belgium 27
 Novum 183
Belle Iſle 26
Bellovacum 23
Bengala 157. 160
Beneventum 86. 91
Berenice Ægypt. 168
 Cyren. 169
Bergen *Cœnob.* 53
 Norweg. 62
Bergſtädte 71
Berlin 53
Bern 58
Bernburg 53
Berrhœa 98
Berſabe 138
Berytus 134
Beſanco 26
Bethabara 140
Bethel 137
Bethlehem 137
Bethſaida 139
Bethſchean 136
Bethſchemes 138
Beth Tar 138
Bezira 149
Biblus 134
Bilbao 19
Biledulgerid 176
Bilefeld 48
Birckenfeld 45
Bipontum 45
Bithynia 123
Bitter 138
Bituriges 22
Bleking 60
Blucium 126
Bodenſee 39. 58.
Bodon 111
Bœotia 102
Bog. fl. 68
Bohœmia 55
Bojum 101

Ampſaga fl. 170
Amyclæ 83
Anafe 175
Anas fl. 17
Anatoth 138
Ancona 85. 91
Anconitana Marchia 91
Ancyra 126
* *Andaluſia Hiſp. prov.*
S. Andreas 36
Andriace 122
Andrus 106
Angelorum civitas 184
Angiers 24
Angli 39
Anglia 34
Anglia Nova 182
Angola 176
Angra 187
Angrivari 38
Anguri 151
Anhalt 53
Anian *fret.* 182
Aniene fl. 83
Annabon inſ. 180
Anneberg 52
Antemnæ 83
Anticyra 102
Anſpach 44
Antilibanus 134
Antiochia Syriæ 132. 152
Piſidiæ 124
Phryg. 119
Antœci 4
Antipatris 137
Antipodes 4
Antiſcii 4
Antium 83
Antvverpia 29
Anxur 83
Aoſta 92
Apaméa ad Libanum 132
Euphrat. 143
Phrygiæ 119
Apollonia Epiri 99
Macedon. 98
Cyrenaic. 169
Appia Via 88
Apſus fl. 99
Aquæ Sextiæ 22
Aquileja 81. 92.
Aquilo 7
Aquinum 91
Aquisgranum 49
Aquitania 22
Arabægyptii 166
Arabia 141. 152

Arach

Arach 152
Arachoſia 147
* *Aradus urbs Phœniciæ.*
Arauſio 25
Araxes fl. 145
Arbela 144
Arcadia 105
Archangeli 114
Archipelagus 108
S. Lazari 161
Archuſen 60
Ardea 83
Ardebil. 155
Arelate 22
Arethuſa 98
Aretium 82
Argentoratum 44
Argi Pelopon. 105
Amphiloch. 100
Arginuſæ inſ. 126
Argivi 105
Argyropolis 184
Aricia 83
Ariminum 81. 85
Arles 25
Armach 36
Armenia 130
Arnheim 31
Arnſtadt 51
Arnus fl. 79
Aroſia 64
Arpinum 83
Arragonia 19
Arras 29
Arſinoë Ægypt. 168
Lyciæ 122
Cypri 127
Cyren. 169
Artaxata 131
Artemiſium 106
Arverni 22
Arunci 84
Arzilla 175
Arziri 153
Aſcalon 141
Aſcenſionis inſ. 180
Aſchaffenburg 46
Aſcii 3
Aſcra 103
Aſculum 86
Aſdot 141
Aſia Major 127
Aſia Minor 116
Aſiſium 91
Aſopus fl. 103
Aſores *vide* Azores.
Aſpendus 122
Aſphaltites 138
Aſſum 119
Aſſyria 143
Aſtracan 114

* *Aſturia Hiſp. regio.*
Athenæ 103
Atheſis fl. 78
Athos *mons* 99
Aternus fl. 79
Atlantis 181
Atlas *mons.* 179
Atrax 100
Atrebates 28
Atropatena 146
Attalia 182
Avaricum 22
Avenio } 25
Avignon } 25
Aufidius fl. 79
Auguſta Dacica 75
Emerita 17
Prætoria 80
Taurinor. 80
Trevirorum 46
Vindelicor. 41
Auguſtodunum 23
Aulis 103
Auranitis 139
Aurelia Via 89
Aurea Cherſoneſus 160
Aureus Mons 110
Aureum litus 176
Aurik 55
Auſones 84
Auſter
Auſtralis incognita 18
Auſtria 4
Auſtun 2
Axiopolis 11
Axius fl. 9
Ayaman 15
Azores inſ. 18
Azot 14

B.

Babylon 142
Ægypti 168
Nova 152
Bactra 148
Baden 45
Bætis fl. 17
Bagdad 152
Bagrada fl. 170
Bahus 62
Bajæ 85
Baleares inſ. 20
Bamberg 42
Bantam 160
Banza 176
Bar 66
Barbaria 174
Barby 53
Barca *regn.* 174
Barce 169
Barcellona 19

Barde-

INDEX.

Bardevvick 50
Bareuth 44
Barium 90
Barianus Ager 90
Barka *Slavon.* 73
Barva 178
Baruti 152
Barvvik 34
Baſel 58
Baſilicata 90
Baſtia 96
Batanæa 139
Batavi 27
Batavia *Indiæ* 160
Bavaria 41
Bauvois 23
Bautzen 55
Begian 153
Belgrad 72
Belgium 27
  Novum 183
Belle Iſle 26
Bellovacum 23
Bengala 157. 160
Beneventum 86. 91
Berenice Ægypt. 168
  Cyren. 169
Bergen *Cænob.* 53
  Norweg. 62
Bergſtädte 71
Berlin 53
Bern 58
Bernburg 53
Berrhœa 98
Berſabe 138
Berytus 134
Beſanco 26
Bethabara 140
Bethel 137
Bethlehem 137
Bethſaida 139
Bethſchean 136
Bethſchemes 138
Beth Tar 138
Bezira 149
Biblus 134
Bilbao 19
Biledulgerid 176
Bilefeld 48
Birckenfeld 45
Bipontum 45
Bithynia 123
Bitter 138
Bituriges 22
Bleking 60
Blucium 126
Bodenſee 39. 58
Bodon 111
Bœotia 102
Bog. fl. 68
Bohœmia 55
Bojum 101

Bologne 91
Bolſena 90
Bona 174
Bonæ ſpei prom. 177
Bonifacio 96
Bonna 46
Bononia 80. 91
Bordeaux 25
Boriquen inſ. 186
Borneo inſ. 160
Boruſſia 57. 67.
Boryſthenes 68. 115
Boſna fl. 74
Boſnia 73
Boſtra 142
Botnia 63
Bovillæ 83
Bourbon 26
Boxtehude 56
Bozoch 153
Brabantia 29
Braclovv 66
Brandeburg 53
Braſilia 185
Braunſchweig 49
Breda 29
Bredefort 31
Brema 55
Bremerförde 56
Brendiſo 90
Breßlau 54
Breſt 24
Briel 30
Brigantia *Luſit.* 20
Brigantium *Helvet.* 58
Brigg 54
Brinn 54
Briſach 44
Briſgovia 44
Briſtol 35
Britannia 33
Nova 182
Brixia 81. 92
Bructeri 28
Brugg 28
Brundiſium 88
Bruttii 87
Bruxelle 29
Brüſſel 29
Bucephala 149
Buccara 163
Buda 72
Budſtadt 51
Budweiß 55
Burdigala 22
* *Burgi urbs Caſtiliæ Veteris*
Burgundia 26
Burſia 150
Buſiris 168
Buthrotum 99

Butus 168
Bußbach 47
Byzantium 112
C.
Cabira 131
Cabo Verde 179
Vincentii 18
di ſpartivento 90
Cabul 135
Cadesbarnea 138
Cadmea 102
Cadomum 14
Cæcias 7
Caen 24
Cære 81
Cæſarauguſta 16
Cæſarea *Afric.* 171
Cappadoc. 129
Palæſtinæ 136
Philippi 139
Caffa 115
Caglieri 96
Cajettæ prom. 83
Cairo 173
Calabria 88
Superior 90
Inferior 90
Calaguris 16
Calaris 96
Calecut 157. 178
Caledonia 34
Cales 27
Callipolis 113
California 183
Calmar 64
Calpe prom. 18
Calycadnus 128
Calydon 101
Calpas fl. 123
Camarina 94. 95.
Cambaja 157. 158
Cambaba 161
Cambelu 164
Cambodia 160
Cambray 26
Cammerik 29
Camenolitari 107
Camin 57
Campania 84
Campen 31
Cana 135
Canariæ 179
Candahor 155
Canea 108
Candia 108
Canina 108
Caniſia 71
Cannæ 86
Canonor 158
Canopus 168
Cantabri *pop.* 17

Can-

Cantabrig 35
Nova 182
Cantabury 34
Canton 165
Cantii *pop.* 33
Cantuaria 34
Canuſium 86
Capernaum 135
Cappadocia 129
Capſa 169
Capua 84
Nova 90
Caramania 151
Carambis 123
Caria 121
Cardia 112
Caribes inſ. 186
Caribana 186
Carini 39
Carlsbad 55
Carlsburg 56
Carlsſtadt 73
Carmania 147
Carmel 136
Carolina 183
Carnovia 54
Carræ 143
Carpathus 127
Carthago *Afr.* 170
Vetus *Hiſp.* 16
Nova 17
Carthagene 19
Cartenna 172
Caſan 114
Caſilinum 84
Caſius mons Syr. 133
Ægypt. 168
Caſpiæ Portæ 145
Caſſandrea 98
Caſſel 47
Caſchau 71
Caſtella Aurea 184
Caſtilia 18
Caſvvin 155
Caſtellum Naſſoviæ 161
Catalonia 19
Catana 94
Cataonia 130
Cathaya 163
Catharinæ inſ. 187
Caucaſus 144
Cauchi *pop.* 38
Caudinæ furculæ 86
Caudium 86
Caurus 7
Caduſii 146
Caycus fl. 119
Cayſtrus 121. 124
Ceilon inſ. 159
Celebes inſ. 160
Cella 50

Celtica 22
Celtiberi *pop.* 17
Cenchreæ 104
Centum cellæ 82
Centuripe 95
Cephalenia 100
Cephiſus fl. 103
Ceramus 111
Ceraunii *vide* Acro-ceraunii.
Chabris fl. 99
Chæronea 102
Chalcis Ætol. 101
Eubœæ 106
Chalcedon 123
Chaldæa 142
Chalons 26
Chaony 99
Charybdis 93
Chauci *pop.* 38
Chemniz 52
Cherſoneſus 9
Aurea 160
Thraciæ 112
Taurica 115
Cheruſci 39
Chica 185
Chili 185
Chimæra 122
China 164
Chios 106
Chiutajo 151
Choraſan 154
Chorazin 135
Chriſtianopolis 61
Norvveg. 62
Chryſopolis 123
Chuſiſtan 154
Ciabrus fl. 110
Cibinium 75
Cilicia 127
Cimbri 39. 59
Ciminius ſaltus 82
Cimmerium 115
Circes promont. 83
Cirrha 102
Cirta 171
Ciſpadana Gall. 80
Citium 127
Civita Vechia 90
Ciza 51
Clanis fl. 82
Claros inſ. 106
Claſtidium 80
Claudiopolis *Dac.* 75
Iſaur. 125
Clauſenburg 75
Clazomenæ 120
Cleopatris 168
Clermont 26
Cleve 49
Clima 3

Clitor

[redacted]

Digitized by Google

Clitor 105
Cluſium 81
Cnemides 102
Cnidus 121
Coblentz 47
Coburg 43
Cochin 158
Cocytus 100
Cœleſyria 133
Cœvenden 31
Cogni 151
Cola 63. 190
Colberg 57
Colchis 144
Coldinga 60
Cölmar 44
Collatio 83
Colonia Agripp. 46
Colophon 120
Coloſſæ 119
Colozza 72
Columbo 159
Columnæ Hercul. 18
Comana Cappadoc. 129
Pontica 130
Comagene 132
Como 89
Comori *prom.* 158
Complutum 18
Compoſtella 19
Conga regn. 176
Conimbria 20
Conſenza 90
Conſtantia 58
Conſtantina 174
Conſtantinopolis 112
Coptus 168
Corbach 48
Corcyra 100
Nigra 77
Corduba 17
Corea 165
Corfinium 86
Corfu inſ. 108
Corioli 83
Corinthus 104
Cornico 108
Corone 104
Coronea 103
Coromandel 159
Corſica 93. 96
Cortryk 29
Corycus 106
Cos 106
Coſmopolis 91
Coſtnitz 58
Cracovia 65
Crema 92
Cremera fl. 82
Cremona 89

Cran-

Crangavor 159
Creinburg 40
Creta inſ. 106
Criſſa 102
Crimeum 115
Crimenſ. Tartar. 115
Croatia 73
Croja 107
Cronenburg 60
Croſna 54
Crotona 87
Cteſiphon 147
Cuba inſ. 186
Cullu 170
Culmbach 44
Cuma 120
Cumæ 85
Curdi 153
Cures 84
Curia 44
Curland 68
Cuſco 184
Cuſtrin 54
Cybiſtra 129
Cyclades 106
Cydon 106
Cydnus fl. 128
Cyllene 104
Cyme 110
Cynoſpolis 168
Cypariſſa 104
Cyprus 127. 153
Cyrene 169. 174
Cyrenaica 169
Cyropolis 148
Cyrus fl. 145
Cythere inſ. 107
Cytinium 101
Cyzicus 118
Czechryn 66
Czukavv 76

D.

Dacia 74
Dafila 178
Dalmanutha 139
Dalmatia 77
Dalminium 77
Damaſcus 134. 152
Damiata 174
Dan 135
Danala 126
Danda 176
Dania 59
Danubius 58
Daphne 132
Dara 176
Dardanelli 150
Dardanum 118
Darenſe regnum 176
Darmſtadt 47
Davis *fret.* 182
Decapolis 139

Dece-

Decelia	102
Dedan	141
Delft	30
Delium	102
Delly	157
Delos	106
Delphi	102
Delphinatus	25
Delta	167
Demona	95
Derbe	125
Derbent	155
Derton	80
Deſſau	53
Deventria	31
Diabolorum inſ.	186
Dianium	17
Diarbeck	155
Dictæus *mons*	106
Dictinna	106
Dillingen	42
Dillenberg	48
Dinant	46
Diocæſarea	129
Dioſcurias	144
Dioſpolis	168
Diopolis	131
Dirce	102
Dnieper fl.	68. 115
Dodona	99
Dole	26
Dolopes	99
Dordracum	30
Doris *Europ.*	101
Aſiæ	121
Dorpt	64
Dortmünde	48
Dovern	35
Douay	28
Doyon	26
Dravus fl.	73
Drangiana	147
Drepanum	94. 95
Dresda	51
Drieſen	54
Drogeo inſ.	186
Droniſopolis	111
Drontheim	61
Dryopes	99
Duacum	28
Dublin	36
Duderſtadt	50
Dulgibini	38
Dulichium	100
Dunkirch	28
Durazzo	99. 107
Durius fl.	18
Durlach	45
Düſſeldorff	49
Dyrrhachium	99
E.	
Ebal *mons*	137

Ebo-

Eboracuni 33. 35
Eburones *pop.* 28
Ebuſus inſ. 20
Ecbatana 145
Echinades 100. 107
Edenburg 36
Edeſſa 143
Egra 55
Ehrenbreitſtein 47
Einbeck 50
Eisfeldia 50
Eisleb 52
Ekron 141
Elbingen 67
Elæa 120
Elephantina 168
Eleuſine 103
Elis 104
Elorus 94
Elſaſs 44
Zabern 44
Elſenburg 61
Embda 55
Emmaus 137
Engia 108
Enkhuſen 50
Enna 95
Enyedinum 75
Eperies 71
Epheſus 120. 151
Ephrem 137
Epidamnus 99
Epidaurus *Dalm.* 77
Pelopon. 105
Erak 145
Eretria 100
Erfordia 50
Ericuſa 100
Eridanus fl. Ital. 78
Græc. 103
Erla 71
Erythræa 120
Erythræum mare 147
Eryx 94
Eſtiotis 100
Etſch fl. 78
Eubœa inſ. 106
Evenus fl. 103
Eulenburg 52
Eupatoria 130
Euphrates 131
Eurotas fl. 105
Eurus 7
Eurymedon fl. 122
Ezeck 72
Ezjon geber 141
F.
Fæſulæ 82
Falerium 82
Falernus *mons* 85
Faliſci 82
Falſter inſ. 61

Fama-

Famaguſta 153
Fanum Fortunæ 81
Fargana 163
Fars 154
Faſſo 151
Fauſtinopolis 130
Favonius 7
Ferabat 155
Ferrara 91
Ferro inſ. 179
Fez 175
Fidenæ 83
Final 93
Finmarkia 63
Finnia 64
Firmum 86
Flaminia Via 88
Flandria 28
Flandricæ inſ. 187
Flensburg 56
Fliſſingen 30
Florentia 91
Florida 183
Fochi Vecbia 150
Fons Solis 169
Fontaine belleau 24
Formiæ 83
Formoſa inſ. 161
Fortunatæ inſ. 179
Forum Appii 83
Julii 92
Livii 80
del Fougo terra 188
Franckfurt ad M. 46
Oder. 53
Franckenthal 45
S. Franciſci 184
Franecker 31
Francia 23
Nova 181
Franche Comte 26
Franconia 42
Fraſcati 91
Fregellæ 83
Freiberg 51
Fretum 12
Friaul 92
Friburg 58
Fridberg 47
Fridrichsburg 60
Fridrichsöde 60
Frießland 30
inſula 187
Fucinus lacus 84
Fulda 48
Fuligno 91
Fünen inſ. 61
G.
Gabii 83
Gadara 140
Gades 17. 20
Gætulia 173

Gala-

Galatia 115
Galilæa 135
*Eſt quoque Galilæa quædam trans Jordanem, ſed impropriè dicta.
Gallæ *pop.* 178
Gallia 20
Ciſalpina 79
Gallus fl. 123
Gandavum 28
Gangarius 123
Ganges 149
Garamantes 173
Garigliano fl. 79
Garſleben 53
Garumna fl. 21
Garz 57
Gath 141
Gaugamela 144
Gaulanitis 139
Gaza *Palæſtin.* 141
Mediæ 146
Gedroſia 147
Geldria 29
Indiæ 159
Geloi 94
Geloni 116
Geneva 26
Gent 28
Genua 80. 93
Georgia 153
S. Georgii 176
Gera 51
Gergeſa 140
Gergovia 22
Gerizim *mons* 137
* *S. Germain arx Franciæ Regum ſeceſſus.*
Germania 37
Germanicia 132
Geſoriacum 27
Getæ 110
S. Gewähr 47
Gibraltar 19
Gigiari 175
Gilboe *mons* 137
Gilead 140
Giſſa 47
Glaſquo 36
Glogau 54
Glückſtadt 56
Gnezna 65
Gnoſſus 106
Goa 158
Gobæum prom. 24
Golan 139
Coldingen 68
Goletum 174
Gomera inſ. 179
Gomphi 100

Gordium 119
Gordena 131
Gorgades inſ. 179
Görlitz 55
Goslar 50
Gotha 50
Gothia 63
Gothi 63. 110
Göttingen 50
Gottorf 56
Gradiskia 73
Græcia 97
 Magna 88
Grätz 40
Gran 72
Granata 18
 Nova 183
Granicus fl. 118
Grave 31
Grenoble 25
Grez 51
Grichiſchweiſſenburg 72
Grimma 51
Gripſwald 57
Griſones 39
Groll 31
Gröningen 31
Grönland 188. 191
Guben 55
Guiana 186
Guinea
 Nova
Guſtrow
Guſuratta
Gytheum

H.

Haarburg
Hafnia
Haga Comitum
Hagenau
Hailbrunn
Haland
Halberſtadt
Halicarnaſſus
Haliez
Halla *Sax.*
Halmſtede
Halys fl. 123.
Hamburg
Hammeln
Hanau
Hanover
Haran
Harlem
Harmozica
Harudes *pop.*
Haſſia
Havana
Havela fl.
Havelberg
Hebrides inſ.

He

Hebron 37
Hebrus fl. 113
Hecatompylus 147
Hecla *mons* 62
Heilsbrun *Cœnob.* 44
Heidelberg 45
Heldburg 43
Heldrungen 51
Helenæ inſula 180
Helia 87
Helicon 103
Heliopolis 168
Hellas 101
Helmſtadt 49
Helos 104
Helſingör 60
Helvetia 58
Henneberg 43
Heneti *pop.* 123
Heraclea *Ital.* 87
ad Pont. 123
Herat 155
Herbipolis 42
Herborn 48
Hercynia ſilva 39
Herford 48
Hermanſtein *vide* Ehrenbreitſtein.
Hermanſtadt 75
Hermon *mons* 136
Hermunduri *pop.* 39
Hernici *pop.* 84
Herodium 140
Heroum civitas 168
Hertzogenbuſch 29
Heſperides inſ. 179
Heteroſcii 4
Hetruria 81
Hibernia 36
Hiera inſ. 96
Hierapolis 134
Hierichus 137
Hieroſolyma 137
Hildesheim, 50
Himera 94
HippoDiarrhyt9 170
Peræx 140
Regius 170
Hippocrene 102
Hirpini *pop.* 86
Hiſpalis 17
Hiſpania 16
Nova 183
Hiſpaniola *inſ.* 186
Hirſchfeld 47
Hof 44
Hola 62
Holland 30
Hollandia Nova 189
Holmia 64
Homburg 47
Horeb *mons* 141

Horn 30
Hüene inſ. 61
Hull 35
Hungaria 70
Huy 46
Hybla 94
Hydaſpis fl. 149
Hydruntum 88
Hypaſes fl. 149
Hyrcania 147
Hyrcanum mare 13

I.

Jabes 140
Jabneh 141
Jadera 77
Jaffa 152
Jägerdorff 54
Jamaica inſ. 186
Jamboli 107
Janna 108
Japan 162
Japydes *pop.* 73
Japygia 88
Java inſ. 160
Jaur 54
Jaxartes fl. 148
Jayeza 73
Ibar 111
Iberia 45
Iberus fl. 17
Icaria 106
Icius portus 27
Iconium 125
Idæus *mons* 106
Idumæa 141
Jedſo 162
Jena 50
Jericho 137
Jeſreel 136
Jever 55
Ilerda 16
Ilium 119
Illyricum 76
Imaus *mons* 148
Inachus fl. 105
India 148. 156
Indoſtan 156
Ingelheim 46
Ingolſtadt 41
Inſprugk 41
Inſubres *pop.* 81
S. Johannis inſ. 186
Iol 171
Iolcus 100
Ionia 120
Joppe 141. 152
Iran 154
Iſaurum 125
Iſenacum 50
Isfahan 155
Island 62
Isle de Morea 108

de

de Rez 26
de la Velas 161
Iſmenus fl. 103
Iſnich 150
Iſſus 128
Iſter fl. 73
Iſtigias 155
Iſthmus 9
Ithaca inſ. 100
Italia 78
– Nova 89
Italica 17
Ituræa 139
Jucatan 184
Judæa 137
Juga 10
Julia Campeſtris 127
Cæſarea 171
Celſa 16
Ioza 17
Julias Bethſaida 139
Betharamphta 139
Jülich 49
Juſtinopolis 92
Jütland 60

K.

Kaminick 66
Kamiz 55
Karakitay 163
Karabach 154
Keſel fl. 163
Kilan 154
Kilonium 56
Kiow 66
Kirman 154
Kobraniz 72
Komorra 71
Königsberg Bor. 67
Franc. 43
Königshofen 42
Königſtein 52
Koppenhagen 59
Koſſaki 116
Köthen 53
Kremeſier 54
Kronſtadt 75

L.

Labyrinthus 167
Lacedæmon 105
Lacus 12
Lemanus 22
Labor 157
Laland inſ. 61
Lametia 87
Lamia 101
Lampſacus 118
Lamus 128
Lancerota 179
Landau 44
Langeland 61
Langenſaltz 52

Langobardi 39
Languedoc 25
Lanus fl. 58
Lanuvium 83
Laodicea *Tetrapol.* 132
ad Liban. 134
Lapathus 127
Lariſſa Græc. 101
Aſiæ 120
Latitudo Loci 6
Latium Antiq. 82
Novum 83
Latronum inſulæ 161
Laubach 40
Lauenburg 57
Lavinga 41
Lavinium 83
Laurentum 83
S. Laurentii inſ. 180
Lauterek 45
Lebedus 120
Lech fl. 58
Lechæum 104
Leck fl. 32
* *Legio urbs Hiſp.* eadem, quæ Legio, olim regia.
Lemba 176
Lemberg 67
Lemnus inſ. 113
Lemovices *pop.* 22
Leodicum 46
* *Leon urbs Hiſpan.*
Leontium 94. 95
Leopolis 67
Lepanto 108
Leptis Magna 169
Parva 170
Lerna 105
Lesbos 126
Levanto 93
Leucas 100
Leucadia 100
Leucopetra 87
Leucoſyri 130
Leuctra 102
Leutſchoven 71
Lewarden 31
Leyden 30
Libanus 134
Libægyptii 166
Liburnia 76
Liburnicus portus 82
Libya 173
Liffland 64
Ligeris fl. 21
Ligniz 54
Liguria 80
Lilybæum 93
Lima 184
Limburg 29
Limyra 122

Linz

Linz 40
Lion 25
Lipare 96
Lippia 48
Lipſia 51
Liris fl. 79
Liſbona 20
Lithuania 66
Livadia 108
Livonia 64
Livorno 91
Lixus 172
Loanda inſ. 177
Lobenſtein 51
Locris 101. 102
Locri 87
Lœgria 35
Loire fl. 21
Londen *Scan.* 61
Londinum *Angl.* 34
Novum 183
Longitudo Loci 5
Loretto 91
Lothringen 45
Löven 29
Lovanium 29
Lubecca 57
Luben 55
Lublin 65
Luca 82. 93
S. Lucæ 19
Lucani *pop.* 87
Luceria 86
Lucern 58
Luco 174
Lugdunum *Batav.* 30
Galliæ 22
Lunæ montes 177
Lüneburg 50
Luſatia 55
Luteciæ 23
Lüttich 46
Lützelſtein 45
Lützen 52
Lützenburg 29
Luzzo 66
Lycaonia 125
Lydda 138
Lydia 124
Lyſimachia 1[illegible]
Lyſtra 125

M.

Macao 165
Macedonia 98
Machærus 140
Macowenſes inſ. 165
Macra fl. 78
Madagaſcar 180
Madera inſ. 179
Madrit 18
Mæander fl. 121
Mænalus *mons* 106

Magdala 139
Magdeburg 53
Magellanicũ fret. 188
Magneſia Græc. 100
Aſiæ 124
Magnopolis 130
Magontiacum 40
le Maire fret. 188
Malabara 159
Malacca 160
Maldivæ inſ. 160
Maleũ prom. 10. 106
Mallus 128
Malta inſ. 96
Malva fl. 171
Mantua 81. 92
Mangalor 158
Mangi 156
Manheim 45
Manßfeld 53
Mantinea 105
Man inſ. 35
Maracanda 148
Marathon 103
Marcomanni 38
Mareotis 169
Margarita inſ. 186
Margiana 148
Marginia 148
Margus 111
Mariana 96
Marienburg 67
Marmarica 169
Maronitæ 133
Maroco 175
Marpurg 47
Marrubium 84
Marſeille 25
Marſi *pop. Germ.* 38
Ital. 84
Martianopolis 111
Martinach 58
Martisburgum 51
Marzella 95
Maſſæſyli 172
Maſandaratan 154
Maſe fl. 32
Maßfeldt 43
Maſſagetæ 148
Maſſicus *mons* 85
Maſſilia 22
Maſtrich 29
Matarapatan 159
Mattiaci 38
Mattium 40
Mauritii inſ. 180
Mauritiopolis 185
Mauritania 171
Maximinianop. 112
Mawaranacher 163
Mazaquibir 175
Mazara 95

Mazo-

Mazovia 63
Mazuca 129
Mecca 142. 152
Mechlen 29
Mechoacan 184
Media 146
Medinatalnabi 142. 152
Mediolanum 81
Mediomatrici 37
Megara 103
Megalopolis 105
Meinungen 43
Meintz 46
Melaſſo 151
Melilla 175
Melite inſ. 96
Melitene inſ. 77
Armen. 131
Melun 24
Menapii *pop.* 28
Mengrelia 151
Menteſe 151
Meride 19
Meroë 173. 178
Meſapia 88
Meſched 155
Meſopotamia 143
Meſſana 94
Meſſene 104
Meſſina 95
Metapontum 87
Metaurus fl. 79. 85
Methone *Pelop.* 104
Theſſal. 100
Methymna 126
Metz 26
Mexico 183
Mexicanus Sinus 12
Meyland 89
S. Michael 184
Milano 89
Milazo 95
Miletus 120
Milevum 171
Minden 48
Minervæ prom. 85
Minturnæ 84
Miſenum prom. 85
Miſnia 51
Miſithra 108
Mitow 68
Mittelburg 30
Mittelforth 60. 61
Mitylene 120. 126
Modena 92
* *Modon eſt Methone Peloponneſi.*
Mœnus fl. 58
Mœſia 109
Moguntia 46
Moldavia 75

Moloſſi 99
Molßheim 44
Mompelgart 45
Monœci portus 80
Monomotapa 177
Mons *oppid.* 29
Montpelier } 25
MonsPeſſulanus } 25
Morea 108
Morini *pop.* 27
Moſcovia 113
Moſcua 114
Mozambique 177
Mülberg 52
Mülhaußen 51
Mulucha fl. 171
München 41
Munda 17
Munichia 103
Münſter 48
Münſterberg 54
Murcia 18
Murus fl. 73
Muris ſtatio 168
Muſul 153
Mutina 80
Mycale 121
Mycene 105
Mylæ 94
Myndus 121
Myſia 118
Myûs 120

N.

Nabathæa 142. 167
Naim 136
Namur 29
Nancy 45
Nanquin 164
Nantes 24
Napoli *Ital.* 90
Pelopon. 108
Narbona 21. 25
Narſinga 159
Naſſovium fret. 191
Natolia 150
Navarra 19
Naulochus 94
Naupactus 101
Nauplia 105
Naxos inſ. 106
Nazareth 135
Nazianzum 129. 152
Neapolis *Ital.* 84
Palæſtin. 136
Neeti 95
Negopatam 158
Negroponte 108
Negumbo 159
Neharda 142
Nemea 105
Nemetes *pop.* 37
Neocæſarea 129

Neu=

Neuburg	41	Niſſa *Cappad.*	130
Neuheuſel	71	*Sileſ.*	54
Neuſerinwar	71	Nob	138
Neuſol	71	Nola	84
Neuſtadt	40	Nora *Indiæ*	149
Neutra	71	*Cappad.*	129
Nicæa *Ital.*	79	Norba	83
Indiæ	149	Nocera	90
Nicéa *Bithyn.*	123	Nördlingen	42
Thrac.	112	Noricum	40
Nicephorium	143	Noriberga	42
Nicer fl.	58	Northuſa	51
Nichor	150	Norwegia	61
S. Nicolai	114	Notium	120
Nicöping	64	Novara	89
Nicopolis *Cilic.*	128	Nova Zembla	191
Epiri	99	Novibazar	111
Armen	131	Novigrad	114
Mœſiæ	111	Novum Comum	81
Nicoſia	153	Nubia	178
Nidda	47	Nuceria	85
Nidroſia	62	Numantia	16
Niemegen	31	Numburgum	51
Nieſter fl.	68	Numidia	170
Nigritæ	176	Nyſa *Lydiæ*	124
Nilus fl.	179	*Indiæ*	149
Ninia	77	O.	
Ninive } Ninus }	144	Obius fl.	163
		Oceanus	11
Niſi	152	Octiculi	84
Niſibis	143	Odera fl.	58

Oeta *mons* 103
Olbia 96
Oldenburg 55
Olenus 101
Olinda 185
Olmiz 54
Olſſe 54
Olympia 104
Olympus 101
Olynthus 98
S. Omar 29
Omnium Sanct. 185
Omphalus *mons* 99
Onoth 71
Ophir 149
Ophiuſa inſ. 20
Oppavia 54
Oppeln 54
Oppidum Novũ 172
Opslo 62
Opûs 102
Oran 175
Orange 25
Orcades inſ. 36
Orchomenus 102
Oricum 100
Orixa 157
Orleans 24
Ormuz 156
Orontes fl. 133
Oropus 102
Ortruf 51
Oſca 16
Oſci *pop.* 84
Oſnabruga 48
Oſſa *opp.* 98
mons 101
Oſtende 28
Oſteroda 50
Oſtia 83
Otranto 90
Oudenarde 29
Oviedo 19
Owar 72
Oxfort, Oxonia 35
Oxus fl. 148
Ozolæ *pop.* 101

P.

Pachſu 108
Pachynum prom. 93
Pactolus fl. 124
Paderborn 48
Padoa 92
Padus fl. 78
Palæſtina 135
Palatinatus 41. 45
* *Palẽtia Acad. Hiſp.*
Palermo. 95
* *Pallantia urbs Hiſp. Tarrac. hodie Palentia.*

Pallene 98
Palma di Sole 96
 inſul. 179
Palmyra, Palmyrene 134
Pamiſus fl. 105
Panama 184
Panamenſis iſthm. 9
Pannonia 68
Panormus 94
Paphlagonia 123
Paphos 127
Pappa 72
Paquin 164
Paræracene 146
Parætonium 167
Pariſii 23
Parma 92
Parnaſſus 103
Paros inſ. 106
Paropamiſis 147
Parthia 146
Paſergadum 146
Paſſau 41
Patala 149
Patara 122
Patavium 81
Pathmus inſ. 106
Patræ 104
Pegu 160
Pegum 126
Pelaſgia 100
Peligni *pop.* 86
Pelius *mons* 101
Pella *Maced.* 98
 Perææ 140
Peloponneſus 103
Pelorum prom. 93
Peluſium 167
Peneus fl. 101
Pentapolis 169
Peræa 138
Perga 122
Pergama 119
Pergamus 118
Periœci 5
Perinthus 112
Periſcii 4
Pernambuco 185
Perſepolis 146
Perſia 146. 154
Peru 184
Peruſia 82. 90
Peſaro 91
Peſſinûs 119
Peſtum 72
Petra *Arab.* 141
 Aornus 149
 Sogdian. 148
Petricovia 65
Phæræ 101
Phæſtus 100

Pharia inſ. 77
Pharnacia 130
Pharſalus 100
Pharus 167
Phaſelis 122
Phaſis 144
Philadelphia 124. 151
Philippi *Theſſal.* 100
Thrac. 97. 98.
Philippinæ inſ. 161
Philippopolis 112
Philipsburg 45
Philiſtæa 141
Phliûs 104
Phocæa 120
Phocis 102
Phœnicia 134
Phrygia 119
Phthia 101
Phthiotis 101
Phyle 103
Picentes 86
Picentia 85
Picentini *pop.* 85
Picenus ager 86
Piedmont 25. 92
Pieria 133
Pilaſtrina 91
Pilſa 55
Pindeniſſus 128
Pindus *mons* 100
Piræeus *port.* 103
Piſa 104
Piſæ 82. 91
Piſaurum 81. 85
Platææ 102
Plavia 51
Pleymuth 35
Plön 56
Po fl. 78
Podolia 66
Poictoirs 24
Policaſtro 90
Pollentia 80
Polonia 65
Polopoli 151
Pombetitha 142
Pomerania 57
Pompejopol. *Hiſpan.* 16
Cilic. 128
Pompelona 19
Pons Trajani 110
Popul *regio* 157
Porta *Schol.* 51
Portæ 11
Caſpiæ 145
Portus *urbs* 20
Delphini 80
Herculis 80
Liburnicus 82
Lunæ 80

Poſe.

Poſega 73
Poſna 65
Poſonium 71
Potidæa 98
Potoſi *mons* 184
Praga 55
Præmiſlia 67
Præneſte 83
Precop 115
PrecopenſisTart. 115
Prenzlovv 54
Presburg 71
Priene 120
Principis inſula 180
Promontorium 10
Sacrum 18
Ptolemais *Palæſt.* 135
Ægypt. 167
Cyren. 169
Puteoli 84
Punte deGalle 159
Puzolo 90
Pydna 98
Pylæ 11
Syræ 132
Pylus (*ter*) 104
Pyramides 167
Pyramus fl. 128
Pyrrha 126
Pytho 102

Q.

Quadi *pop.* 39
Quedlinburg 53
Querfurt 52
Quiloa 177
Quinque Eccleſiæ 72
Quinzai 164
del Quir terra 189
Quito 184

R.

Rab 72
Racovia 65
Rages 145
Raguſa 78
Rakelsburg 40
Rama 138
Ramoth 140
Raſcia 73
Ratenau 53
Ratibor 54
Ratisbona 41
Ravenna 80.91
Rätzen 73
Reate 84
Reggio 90
Regiomontum 58
Rheims 24
Reinfelſa 47
Rennes 24
Revel 64
Rha fl. 114

Rhætia 39
Rhegium 87
Rhenus 32. 58
Rhiſo 78
Rhodanus fl. 21
Rhodope *mons* 112
Rhodus 126. 154
Rimino 91
Ribiera grande 179
Riga 64
Rinteln 48
Rio de la plata 185
Ripa 61
Rizine 78
Roan 24
Rochelle 24
Roma 83. 91
Romania 111
Romaniola 91
Römhild 43
Romulianum 75
Roſetto 174
Roſiene 67
Roſtock 56
Rotenburg 42
Roterdam 30
Rothſchild 39
Rothvveil 42
Roxolani *pop.* 110
Rubico fl. 79
Rubricatus fl. 179
Rudelſtadt 51
Rugia inſ. 57
Rupella 24
Rurmund 29
Ruſazus 172
Ruſcicada 170
Ruſcurium 172
Ruſpina 169
Rüßelsheim 47
Ruſſia Nigra 67
Alba 113
Rubra 67

S.

Saba 142
Sabaudia 26
Sabini 84
Sableſtan 154
Sacæ *pop.* 148
Sagan 54
Sageſtan 154
Saguntus 17
Sainctes 24
Sais 168
Sala fl. 58
Salamin inſ. 107
Salamine 127
Salaſſii *pop.* 80
Salerno 90
Salfeld 51
Salim 140
Sallentini *pop.* 88

Sal-

Salmantia	18	Sauromatæ *vide* Sarmatæ.	
Salmurium	24	Savus fl.	74
Salomonis inſ.	190	Saxones	39
Salona	77	Scalholt	62
Salonichi	107	Scaldis fl.	31
S. Salvator *Afr.*	176	Scamander fl.	119
Amer.	185	Scandinavia	60
Salyes *pop.*	22	Scania	61
Salzburg	41	Scardon	77
Samaria	136	Schafhuſa	58
Samarchant	163	Schamachi	155
Samnium	86	Schauenburg	48
Samnites	86	Schelde fl.	31
Samogitia	67	Schelling	32
Samos inſ.	126	Schenckenſchantz	49
Samoſata	132	Schiras	155
Samothrace	113	Schlaiz	51
Sangerhuſa	51	Schleuſingen	43
Saragoſſa	19	Schœnûs	104
Sardes	124	Schonen	61
Sardica	112	Schrikfinnia	63
Sardinia	96	Schütte inſ.	72
Sarepta	134	Schweinfurt	42
Sarmatia	113	Sciglio	90
Sarmizogethuſa	75	Scodra	78
Sarpedon prom.	122. 128	Scotia	36
Sarpedonia	111	Scotuſa	100
Sarus fl.	128	Scutari *Bithyn.*	150
Savatopoli	151	*Dalmat.*	78
Savona	93	Scylla	87. 93

Scyl-

Scyllacium	87	Sequana fl.	21
Scyros	106	Sequani *pop.*	23
Scythia Europ.	113	Serezena	93
Aſiat.	148	Serveſta	58
Scythopolis	136. 140	Servia	110
Sebaſte	136	Seſtri	93
Sebaſtian *port.*	19	Seſtus *vide* Xeſtus.	
Sebaſtiani inſ.	187	Setubal	20
Sebaſtopolis.	144	Severinum	110
Sebenicum	78	Sevilla	19
Sedan	24	Seumara	146
Sedunum	58	Schneeberg	52
Seduſii	38	Siam	160
Seine fl.	21	Siberia	163
Seir *mons*	141	Sicambri	28
Selandia *Belg.*	30	Sicanii	94
Daniæ	59	Sicca Venerea	171
Nova	189	Sichem	136
Caſtell.	162	Sicilia	93
Seleucia *Cilic.*	125. 127	Sicoris fl.	17
Magna	142	Sicyon	104
Piſid.	124	Side	122
Syr.	132	* *Sidicini Campaniæ pop.*	
Selinuntii	94		
Semigallia	68	Sidon	134
Semnones *pop.*	39	Siebenbürgen	75
Sena	81. 91	Siga	172
Gallica	80. 81	Sigæum prom.	119
Senderovia	110	Sigeth	72
Sendomierz	65	Sihor fl.	138
Senones *pop.*	81	Sileſia	54

Si-

Siloch 138
Simmern 45
Simois fl. 118
Sinai *mons* 141
Sinear 142
Singara 143
Singus 98
Sinope 123 130
Sinotium 77
Sinus 11
Sipylus *mons* 124
Siris *opp.* 87
fluv. 79
Sirmium 70
ithenes 108
Sittau 55
Sitten 58
Sittia 108
Slavonia 72
Slesvvig 56
Sletſtadt 44
Simach 73
Smalcaldia 43
Smolensko 114
Smyrna 120.150
Sogdiana 148
Solæ 128
Soldurn 58
Soltvvedel 53
Sonderburg 56
Sondershusa 51
Sooſt 48
Sophena 131
Sophia 111
Sora *Daniæ* 60
ad Euphrat. 142
Spalatum 78
Spandau 53
Sparta 105
Sperchia 101
Sperchius fl. 101
Speyr 45
S. Spiritus 185
Spitzberge 191
Spoleto 91
Sporades inſ. 106
Squaquem 174
Stade 56
Stafanger 62
Stagira 98
Stalimene 108
Stargard 57
Stendel 53
Stephanopolis 75
Stetin 57
Steyrmarck 41
Stockholm 64
Stœchades inſ. 26
Stolpe 57
Stralſund 57
Straßburg 44
Stratonice 121

Strido 70
Strigonium 72
Strongyle inſ. 96
Strophades inſ. 107
Strymon fl. 113
Stuelweiſſenburg 72
Stutgart 42
Stymphalus 106
Subſolanus 7
Suecia 63
Nova 183
Sueſſa Pometia 83
Sueſſula 84
Suevia 41
Suevi *pop.* 39
Sula 43
Sulchi 96
Sultzbach 41
Sumatra 160
Sund fret. 60
Sunium *prom.* 103
Suratta 157
Surrentum 85. 90
Suſatum 48
Schwalbach 47
Svverin 56
Svvidnitz 54
Svvoll 31
Sybaris *fluv.* 79
oppid. 87
Sybota 100
Syene 168
Synnada 119
Syracuſæ 94
Syria 131. 152
Syrtes 170

T.

Tabris 155
Tænarium prom. 106
Tagus fl. 17
Tameſis fl. 34
Tanais 115
Tanger 175
Tanis 168
Taprobana 149
Taradanda 175
Taranto 07
Tarent 175
Tarentum 88
Targovviſco 76
Tarichæa 135
Tarquinii 82
Tarracina 83
Tarraco 16
Tarragona 19
Tarſus 128. 151
Tartaria Precop. 115
Aſiat. 162
Tarviſiana Marchia 92
Tavium 126

aulantii *pop.* 99
auri *pop.* 115
auris 155
aurica 144
aurunum 70. 110
aurus *mons* 118
axila 149
Taygetus *mons* 106
Tegea 105
Tejojana inſ. 161
Teiße fl. 74
Telmeſſus 122
Temeſvvar 72
Tempe 101
Temße fl. 34
Tenchteri *pop.* 38
Tenedos 126
Teneriffa 179
Tenos inſ. 106
Tercera inſ. 187
Tergeſtum 81
Terioli 41
Termeſſus 122
Ternate inſ. 161
Terra Nova inſ. 186
di Lavoro 90
Teſchena 54
Tetrapolis 132
Teus 120
Teutoburg. 38
Teutrania 123
Texel *port.* 32
Thabor *arx* 55
mons 136
Thabriſtan 1[illegible]4
Thala 150
Thapſacus 134
Thapſus 169
Thaſus 113
Thebæ *Bœot.* 102
Ægypt. 168
Theman 141
Therma 98
Thermopylæ 11. 101. 102
Theſpiæ 102
Theſſalia 100
Theſſalonica 98
S. Thomæ *opp.* 159
inſul. 180
Thorunum 67
Thracia 111
Thule 62
Thurii 87
Thuringia 50
Thyatire 124
S. Tiago inſ. 179
Tiberis 79. 83
Tiberias 135
Tibiſcum 72
Tibiſcus fl. 74
Tibur 83

Ti-

Tiburtina Via 89
Ticinus 81
Tigranocerta 131
Tigris fl. 131
Tigurum 58
Tingis 172
Tipaſa 172
Tire 151
Tirol 40
Titius fl. 76
Tivoli 91
Tius 123
Tmolus *mons* 124
Tokay 71
Toletum 18
Toloſa 25
Tomi 111
Tomiſa 131
Tönninga 56
Torgau 51
Tornay 29
Tornia 63
Torone 98
Tortona 89
Tortoſa 19
Toul 26
Toulon 25
Tours 24
Trabuco 174
Trachonitis 140
Trajanopolis *Myſ.*
Thrac.
Tralles
Tranſilvania
Traſimenus *lacus*
Transpadana *re*
Trapezus 130.
Trebia fl.
Trebiſonde
Tremizen
Tremonia
Treviri *pop.*
Treviſo
Triballi *pop.*
Tribocci *pop.*
Tricca 10
Tridentum 41
Trier 46
Trieſte 92
Trinacria 98
S. Trinitatis inſ. 187
Tripolis *Afr.* 174
Phœnic. 134. 152
Lydiæ 124
Trœzen 105
Troglodytæ 173
Troja 119
Truentum 86
Truentus fl. 79
Tübingen 42

Tucca

...ucca 172
Tudela opp. Navarra.
...unis 174
...unetanum regn. 174
...urcia Europ. 109
Aſiat. 150
...urino 92
...urkeſtan 163
...uronum 24
...urris Stratonis 136
...uſcia 81
...uſculum 83
Tvvede fl. 34
Tyndarium 94
Tyrna 71
Tyrus 134

V.

Vada ſabatia 80
Valentia Hiſp. 19
Gall. 25
Valeria Via 89
Vangiones pop. 37
Vannes 24
Varboſina 73
Varini 39
Varna 111
Varus fl. 78
* Vaſcones incolæ veteres regni Navarræ.
Ubii pop. 37
Udene 92
Velia 87
Vectis inſ. 35
Vedinum 92
Veji 82
Veneta ditio 92
Veneti 81
Venetiæ 92
Venezuela 186
Venuſia 87
Vera 146
Vercellæ 81
Verdun 26
Verona 81. 92
Verſailles 23
Verulæ 83
Veſprin 72
Veſtini pop. 86
Viadrus fl. 58
Viæ Italicæ 88
Viborg 60
Vicentia 92
Victoria 184
Vienna Auſtriæ 40
Galliæ 22
Villa de plata 184
Villach 40
Vilna 66
Vinaria 50
Vindelicia 39

Vir-

Virginia 183
Viſtula fl. 68
Viſurgis 58
S. Viti 40
Ukraine 60
Vlie*port.* 32
Ulm 41
Ulpia Trajana 75
Ulyſſippo 17
Umbria 85
Una fl. 74
Unna 48
Volaterra 82
Volinia 66
Volſinium 82
Upſal 64
Ur 142
Uraniburg 62
Uratislavia 54
Urbinum 85
Uſbeck 163
Uſipetes *pop.* 37
Uſipii 37
Uſtiog 114
Utica 170
Utrecht 31
Vulturnus *vent.* 17
fluv. 79
Uzira 170

W.

Waal fl. 32
Waga fl. 7
Waigats *fret.* 19
Walachia 7
VValdeck 4
VValleſii 5
VVallia 3
VVarda 6
VVardein 7
VVardhuſen 6
VVarſovia 66
VVartburg 48
VVeen inſ. 6
Weißenfels 5
Weißenſee 5
Weixel fl. 68
VVend 68
Wertheim 42
VVeſel 49
Weſer fl. 58
VVeſtphalia 48
VVexfort 36
VViborg 64
Wien 40
Wight inſ. 35
VVihiz 73
Wilde 66
Wildungen 48
Wilhelmsburg 161
Windiſchmarck 73
Winsheim 42
VVisbaden 48

VViſmar

VVismar 56
VVitſerke *mons* 188
Witteberg 52
Wittſtock 54
VVoldemier 114
VVoldemierz 66
Wolffenbüttel 49
VVolga fl. 115
VVolgaſt 57
VVollin inſ. 57
VVorkum 31
VVorms 45
VVürtenberg 42
Würtzburg 42
VVurzen 52

X.

Xanthus 122
Xantoinge 24
Xeſtus 113
Xucario fl. 17

Y.

Yarmuth 35
York 35
Ypern 28
Yſel fl. 32
Yvica inſ. 20

Z.

Zacynthus 100
Zagabria 72
Zagathay 163
Zama 171
Zante inſ. 108
Zanzibar 177
Zara 77
Zatmar 71
Zbaras 66
Zechna 77
Zefala 177
Zeles 172
Zembla Nova 191
Zendrevv 110
Zephyrus 7
Zerbſt 53
Zeugma *Dac.* 75
Syr. 134
Zibith 152
Zidem 152
Ziegenhain 47
Zillbach 43
Zippor 135
Zlatna 75
Zoan 168
Zonæ 2
Zug 58
Zürch 58
Zutphan 31
Zweybrück 45
Zvvickau 52

F I N I S.

ERRATA.

Pag. 8. lin. 2. legatur *aqueas* p. 13. lin. 2. leg. *Sala* p.16.lin.penult. *fame* p.17. lin. 7. *Anam* p. 17.lin. pen ante *hodie* inſeratur & *Sucro.* p. 21. lin. 14. *hæc* p. 22. lin. 7. *Phocæorum* lin. 19. CELTICA p. 33. lin. 7. *Spartianus* p. 35. lin. 5. *addidit.* p.56. lin. 2. *Suecica* p. 63. lin. 3. *jugo* p. 82. lin. 2. *ad* pro *ab* lin. 9. *Piſæ.* p. 85. lin. 1. *Cumæ.* p. 94. lin. 12. *Camarina* lin. 20. *monti* pro *arci* p. 95. lin. 2. *Enna* p. 108. lin. 3. poſt *nempe* addi debet *Naupactus* cum interpunctione. p. 123. lin. 2. *regio* lin. 3. *Nicea* p. 141. lin. 6. *Judæa* p. 143 lin. 14. *Carræ* lin. 15 *Haran* p. 146. lin. 1. *nota* p. 149. lin. 13 *inſulam* p. 151. lin. penult. *Ex* pro *Et.* p. 178. lin. 12. *Abeſſinorum* p. 181. lin 20 leg. permagnam illam *inſulam* p. 185. lin. 2. *Guiana* p. 190. lin. penult. *ægre.*

Diſtinctiones vel ſuperfluæ vel omiſſæ ſenſum turbant, nempe p.38. lin. 21. deleatur comma poſt cedentibus: addatur vero comma p. 79. lin. 3. poſt. *Truentus*, & p. 85. lin 4. poſt *Miſeno*

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google